

NOVA DOBA

ZLATO ZA ZVESTOBO

Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 240 DIN, Avstrija 42 ATS, Nemčija 5 DEM, Švica 5 SFR, ZDA in Kanada 5 USD, Švedska 20 SEK, Avstralija 6 AUD, Italija 1.200 LIT

Izhaja vsako sredo. Glavni in odgovorni urednik Janez Sever. Izdaja PRESE d.o.o. naslov redakcije PRESE NOVA DOBA, Aškerčeva 15, 63000 Celje. Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo.

CENA 100 SIT

SLOVENIJA, SREDA, 10. MARCA 1993

ŠT. 10, LETO XXVII

**Sodstvo: MRTVI
ŽELEZARJI NE TOŽIJO**

**Afere: DEDIĆ
TOŽI DRŽAVO**

**Razstave:
MAKARENKO
VOZI
UČITELJE**

**Kriminal: HAŠIŠ
OSMODIL CELJANA**

**Nesreče: SMREKA
UBILA SOSEDA**

**Dogodki:
FESTIĆ
OBOGATIL
MARIBOR**

**Literatura:
POEZIJA
KRUŠNE PEČI**

**Nacionalizem:
SRBI GROZIJO
JELINČIČU**

...bemti, državo, če tepe tiste, ki delajo

Je Slovenijo okupirala
prostozidarska loža?

Sindikati proti masonom

Že pred kakšnim letom so se v javnosti razširile govorice o tem, da je v Sloveniji znatno povečana aktivnost prostozidarjev, med katerimi naj bi imel svoje mesto tudi Janez Drnovšek. Šokantna trditev ni bila niti tako nesmiselna, posebej, če vzamemo pod lupo celotno delo predsednika slovenske vlade. Je Drnovšek v resnici mason ali ne, ni niti tako bistveno, važno je le, da se tako obnaša in s tem škodi Sloveniji. V čem najbolj?

Velik strokovnjak za področje financ, za kar se ima Drnovšek, je kot predsednik druge svoje vladne garniture prepričljivo naklonjen tistim, ki kaj imajo, kar je čista prostozidarska značilnost, in neusmiljen do nimančev. Slednji so pri nas zaradi nedoumljive vladne politike, ki si prizadeva potopiti slovensko gospodarstvo, postavljeni pred zid, ki bi ga lahko primerjali z jeruzalemskim „zidom žalovanja“. Pod takirko Janeza Drnovška ni doslej uspelo delavcem izpeljati niti ene zamisli v svojo korist. Še več, Drnovšek je s svojo dvospolno politiko uspel doseči neverjeten vpliv tudi v parlamentu, katerega poslancev res ne moremo obtožiti prostozidarstva. So pa moderni delegati posili prilike njegovi spodbudjevalci. Zakaj?

V prvi vrsti zato, ker brez posebnega razmišljanja požegnajo prav vsakršno odločitev, ki pride iz prostozidarske Drnovškove vlade, ki sestavljena iz tako nemogoče koalicijske res ne more biti nič drugega kot hlapec masonovstva. Slednjemu je edini cilj osiromašiti slovensko gospodarstvo in delavca do takšne mere, da bo mogoče vse skupaj kupiti za bagatelno vsoto, če mu ne bo padlo v naročje kar samo od sebe. Svobodni sindikat in še nekatere tovrstne organizacije so dvignile glas, vendar prepozno in brez jasno definiranega nasprotnika. Prostozidarstva.

Sindikalni boj je Siziſovo delo tudi zaradi tega, ker je prostozidarstvo v Sloveniji le del globalnega – svetovnega. Obstajajo teorije, da so masoni naročniki krvave vojne na Balkanu, in da so kot neformalna svetovna vlada obljubili sosednjim državam nekdanje Jugoslavije dele njenega ozemlja v zameno za kontrolo nad denarjem. Slovenija je bila tudi del Jugoslavije, ali ne?

Franc Furland

Sejem Varovanje - Security v Ljubljani

Enostavno in zamotano

Na bivšem Gospodarskem razstavišču, sedanjem Ljubljanskem sejmu, je od 2. do 5. marca potekal 3. slovenski sejem varovanja objektov premoženja in oseb z mednarodno udeležbo. Razstava stodev-tih udeleženi podjetij, predstavljena iz letnega termina na zdajšnji čas zaradi spora s kranjskim sejmom, je koristen doprinos k osveščanju in obrambi pred rastočim kriminalom v Sloveniji.

omogoča hitro in natančno orientiranje na brezpotjih, na cestnih, železniških, vodnih prometnih poteh ali v mestnem okolju. Ta sistem je odlična rešitev tudi za tiste dobre gospodarje, ki želijo imeti nadzor nad raz-

tudi minister tovrstnega resorja Ivan Bizjak, temveč si bo „vsak pisal sodbo sam...“ (Naša življenja so konec koncev resnično v naših rokah, saj policajev tako po običaju ni tam, kjer bi ob določenem trenutku morali biti.)

Vsako razstavno mesto je bilo vredno, da popasemo z njala. Kako je videl sejem Borut Jerše, direktor Ljubljanskega sejma? „Na sejmu so prikazane stvari varovanja od zelo zamotanih do enostavnih. Razstava je namenjena tudi osveščanju ljudi. Dvakrat so mi morali vlomiti v avto, da sem se oddaljil za alarmno napravo.“

Varovanje - security smo zaradi Kranjčanov, ki nam še vedno očitajo, da smo jim ukradli sejem, preimenovali z letnega termina na zimski. Gre za to, da sta naš in kranjski sejem različna po vsebini. Kranjski je dejansko sejem civilne zaštite, čeprav so prevzeli naziv Varnost - Security. Protipožarna zaščita je nekakšna kvalitetna meja obeh sejmov. S Kranjčani bi se dalo povsem pametno pogovoriti, saj obstajajo programi, ki so ugodni za oboje, je prepričan Borut Jerše.

Anci Solan

Utrinek s sejma

Ena izmed predstavljenih novosti na prireditvi je bilo satelitsko pozicioniranje vo-

zil, ki onemogoča, da bi se ljudje na potovanjih izgubili. Sistem TRAST - NuLoc

mestitvijo in gibanjem svojih vozil.

V okviru sejma je kriminalistična služba MNZ RS organizirala okroglo mizo o napadu na življenje in premoženje. Dejstvo je namreč, da varnost že dolgo ni več samo policijski problem, kakršnih misli je bil

POL KILOGRAMA ZLATA

Začetek nove velike
nagradne igre za bralce
in naročnike NOVE
DOBE!

NOVA DOBA osvešča, obvešča
in nagraduje!

NOVA DOBA

Glavni in odgovorni urednik: Janez Sever

Uredniki: LucaS (fotografija), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Zoran Vlajić (dopisništvo Koper)

Tajnica redakcije: Suzana Rober

Izdaja PRESE d.o.o., direktor: Janez Sever, pomočnica direktorja Valerija Glavač - Tiska Družbeno podjetje Delo - Tisk časopisov in revij, p.o. - Naslov uredništva: Celje - knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel. (063) 441-215, 441-606, telefax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Can-karjeva 5, 66000 Koper, telefon (066) 23-868, telefax (66) 51-702. Za naročnino glej naslovnico. Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov.

Prva zasebna komercialna radijska
postaja v Sloveniji

RADIO ALFA

Poslušate nas lahko vsak dan
od 10.-14. in 19.-24. ure

107,8 Mhz

Nenavadna smrt Štefana Rančigoja v libojskem gozdu

Ko letijo smreke

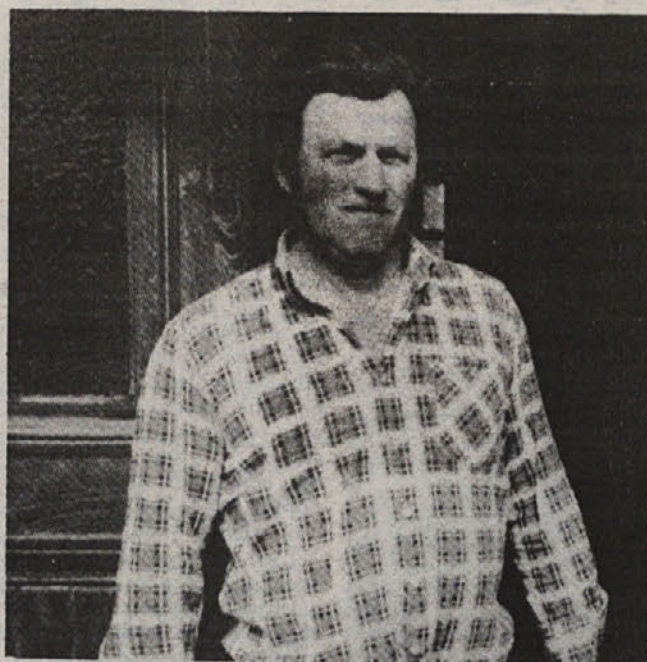
Še ne štiridesetletni Štefan Rančigoj iz Drešinje vasi ni mogel vedeti, da mu bo sobotna pot v gozd zadnja. V nasprotnem primeru bi verjetno ostal doma in pustil podivjani okleščeni smreki prosto pot. Tako pa jo je zaustavljal s svojim telesom in - življenjem.

Lubadar požrl človeško življenje

Nemili dogodek se je zgodil malce po tistem, ko se je dan prevesil v drugo polovico. V gozdu nad smučiščem v Libojah so se

srečala s Štefanom Rančigojem, ki se je z bratom Ivanom vračal z ogleda njunega gozdnega bogastva. Drevesni škodljivci naj bi namreč napadel tudi Rančigojev gozd. Lubadar pa vendarle

Ivan Rančigoj: „Nihče ni prišel pomagat.“

nom šla v hrib, sva videla Rančigojevega sosedo, ki je klestil smreko. Pozdravila sva ga, vendar nama ni odzdravil. Ob vračanju v do-

prisel. Za prvo smreko sta prileteli še dve. Imel sem toliko časa, da sem že mrtvega brata umaknil iz 'drče', sicer bi šla čezenj tudi tretja. Tudi čez mene, če ne bi pravočasno odskočil. Po tistem, ko sem klical na pomoč in ni prišel nihče pomagat, sem se odpravil na policijo, pripoveduje ožaloščen Ivan Rančigoj. Tretji brat Franc dodaja, da je bila nesreča posledica neodgovornega spravila lesa. „Včasih, ko smo delali v gozdu skupaj z očetom, smo pri tovrstnem delu delovno zavarovali s stražo. Če bi se nesreča zgodila sredi hoste, ne bi nič rekel, tako pa

Dobila ga je zadnja smreka

Sedem in trideset letnega Branka Tominška, ki je tisto usodno soboto „spuščal“ smreke, smo našli na delu v Kovinopremi. „Spustil sem tri smreke. Dobila ga je zadnja. Nisem videl, kaj se je dogajalo petdeset metrov pod mano. Vpili smo, vendar nas Rančigoja očitno nista slišala. Ko smo prišli

lino sem nenadoma začul trušč premikajočega hloda. Opozorilo, ki je prišlo malce zatem, je bilo prepozno. Smreka je zadela Štefana in ga, 'zavitega' v kup smrečje valjala kakšnih trideset metrov. Začel sem klicati na pomoč, vendar ni nihče

Nihče ni prišel pomagat!

„Ko sva z bratom Štefa-

oče in sin Tominškova ter njun sosed pripravili k delu. Posekali so tri od lubadarja napadene smreke, jim porezali veje in jih začeli spuščati po drči v dolino. Boljše, da bi jih pustili pri miru.

Ena izmed njih se je namreč na svoji divji poti

Gozd, kjer se je končala Štefanova pot

In memoriam

Ladislav Lenček

Vodilna ideja slovenskih emigrantov, ki so se združevali za skupno delo, je bila, da je mogoče daleč od domovine sredi tujega ohranjanja tako krščanstvo kot slovenstvo tudi v naslednjih rodovih. Ladislav Lenček je bil eden izmed emigrantskih voditeljev. Njegova smrt je prizadela slovensko skupnost v Argentini in po svetu. Umrli je za posledicami prometne nesreče 22. februarja v devetinsedemdesetem letu starosti. Luciden, optimističen in z neupogljivo voljo do življenja. Dosleden svojim idealom se je sredi leta 1990 vrnil v Ljubljano. Ladislav Lenček je izjemen lik avtonomnega kristjana, svetovljana in predvsem dobrega človeka.

Rodil se je 3. februarja 1914 v Ljubljani. V času študija na bogoslovni fakulteti se je posvečal organiziranju misijonskih prireditev v sodelovanju s škofijsko misijonsko pisarno, ki jo je tedaj vodil dr. Lambert Ehrlich. V Grobljah je izdal nekaj knjižic za te prireditve in obsežnejšo knjigo Slava Baragu. Po usmrtni prof. Ehrlicha je bil vodja slovenske misijonske pisarne in med drugim s sobratom Francem Sodjem, s katerim je sodeloval tako rekoč šest desetletij, v Ljubljani organiziral misijonsko dijaško zvezo, obenem pa bil urednik Katoliških misijonov. Leta 1938 je postal duhovnik Misijonske družbe. maja 1945 se je skozi ljubeljski predor podal v emigracijo. V Rimu je izbral begunsko skupnost slovenskih lazaristov, bil njihov predstojnik. Iz Rima je organiziral slovenski Baragov kitajski misijon, v katerem so se zbrali na severnem Kitajskem že prej delujoči misijonarji in novi duhovniki iz Rima. V Rimu je tudi organiziral nekaj internat za slovenske visokošolke. V Argentino je spremljal skupino trinajstih „sivih“ slovenskih beguncev (mladih fantov, ki so prekršili italijanske zakone in so jih pustili iz države le ob spremstvu). Bil je med prvimi duhovniki, ki so se naselili v Argentini. Ustanovil je Društvo Slovencev v Buenos Airesu in postojanko lazaristov v Slovenski vasi. Z izseljenkim duhovnikom Janezom Hladnikom, ki je ustanovil slovensko Slovensko vas na robu Buenos Airesa, se je z duhovniki misijonske družbe naselil na ozemlju Slovenske vasi. Sledila je gradnja Baragovega misijonišča, nato cerkve, osnovne in srednje šole (v katero hodi danes okrog dva tisoč učencev), Misijonskega zavoda, telovadnice za farne in šolske potrebe, doma sv. Vincencija za ostarele in plavalnega bazena.

Sam se je pogosto označeval kot misijonski delavec ali kot kulturni priganjač. Vse življenje je skrbel za slovenske misijonarje, bil tudi v emigraciji urednik Katoliških misijonov do leta 1987, ko so revijo spremenili v Misijonska obzorja in je ta začela izhajati v Ljubljani.

Kot urednik Katoliških misijonov je navezoval stike z misijonarji in na štirih misijonskih potovanjih obiskal domala vse, nad sedemdeset slovenskih misijonarjev. skrbel je tudi za pomoč tem misijonarjem.

Ukvarjal se je tudi z organiziranjem gospodarskega življenja Slovencev v Argentini. Družabna pravda je sprožila gibanje za gospodarsko osamosvojitve rojakov, iz česar je vznikla Slovenska gospodarska pisarna, iz tega je nastala gospodarska zadruga in nato hranilnica Sloga.

Na skoraj vseh področjih slovenskega življenja v Argentini je pustil sledove. Za Slovenijo pa je najbolj pomembno njegovo kulturno delovanje. tako tesno je povezan z ustvarjalno dejavnostjo zdomske kulture, da si je brez njega ni mogoče predstavljati. Dal je pobudo in vodil načrt za široko kulturno ustanovo vsega izseljenstva in zamejstva. Kot ustanovitelj Slovenske kulturne akcije (SKA) je deloval ob Rudiju Jurčecu, Tinetu Debeljaku, Marjanu Maroltu in drugih kulturnikov kot blagajnik, tajnik in devet let kot predsednik ustanove. Bil je založnik mnogih knjig slovenskih avtorjev (Ruda Jurčeca Skozi luči in sence so izšli na njegovo mecenško pobudo, Vinka Brumna, Alojzija Geržiniča idr.) in vseh publikacij SKA. Ustanovil je slovensko tiskovno družbo, ki je kasneje predvsem z njegovim delom privredla do slovenske tiskarne Baraga. Bil je živahen publicist, njen skrit, a prav gotovo najradodarnější mecen in njena dejanska gonilna sila.

Značilnost njegovih podvigov je bila predvsem ta, da je temeljito zastavil osnove in jih potem prepustil drugim. Pionirsko delo pa je podkrepil še s tolikim delom, kolikor ga je potrebovala ustanova, da je zaživel. Do konca življenja pa je bil s srcem, umom in rokami z misijonsko dejavnostjo in SKA. Ob slovesu iz Argentine mu je SKA v imenu njenih stotih članov (pisateljev, slikarjev, znanstvenikov, publicistov) podelila priznanje in odličje ustanovitelja te krovne emigrantske kulturne ustanove.

Decembra 1988 je praznoval zlato mašo pri Svcu Jezusovem v Ljubljani, vendar se je začasno naselil v domu Sodalitas v Tinjah, da je na Koroškem pričakal demokratizacijo Slovenije in se po skoraj polstoletnem bivanju na tujem vrnil v domovino.

Bil je mož, ki je ravnal po pameti, ki se ni prenačil, ki ni žalil, ki je znal iz zmed voditi v zanesljivo smer. Pokazati svetle namene, seči po najprikladnejših sredstvih, bistriti pojme, podpreti omahljivce. Ladislav Lenček je bil svetovljan s pravo evangelijsko širino, ki ga le redko najdemo na Slovenskem.

Andrej Rot

Štefan Rančigoj pred petnajstimi leti

do nesrečnika, je bila vidna samo zlomljena rama, vendar je bil na žalost že mrtev, pripoveduje vidno prizadeti Branko.

Med vrsticami pogovora z Ivanom Rančigojem je razbrati rahlo sumničenje, da so se poskušali 'holcarji' z njima pošaliti. Pa se je končalo tragično. Sploh ni tako važno, če je Štefana ubila prva ali tretja smreka. Dejstvo je, da je odšlo eno, edino življenje.

Anci Solan

Foto Lucas

CELJSKI SEJMI - ZAVOD ŠRC GOLOVEC

Zavod ŠRC Golovec - Celjski sejem organizira: v nedeljo, 21. 3. 93 od 8. do 14. ure na parkirišču Golovec

I. SEJEM RABLJENIH TOVORNIH VOZIL TER GRADBENIH IN KMETIJSKIH STROJEV

Sejem bo vsak mesec dvakrat.

VABLJENI

CELJSKI SEJMI

Kdo bi rad zaklal Zmaga Jelinčiča in njegovo mamo?

Janša pod nadzorom

Politika je področje človekove dejavnosti, ki je pomembno v tolikšni meri, da pogosto padajo tudi glave. Jelinčičeva je, glede na specifičnost njegovega političnega delovanja, nedvomno ena najbolj ogroženih v Sloveniji. Predsednika Slovenske nacionalne stranke bi najraje videli meter pod zemljo nekateri "Slovinci", ki so prišli z one strani Sotle. Najbrž pa novopečenega predsednika Odobora za obrambo Državnega zbora Republike Slovenije ne ljubijo niti v vrhu obrambnega ministrstva niti v častniških vrstah Teritorialne obrambe RS.

Kmet kontrolira obrambnega ministra

V novem odboru za obrambo, potrjenem 23. februarja v državnem zboru, ki ima nalogo bdeti nad delovanjem slovenskega obrambnega ministrstva in vsemi zakoni, ki se sprejemajo na tem področju, poleg predsednika Zmaga Jelinčiča in podpredsednika Alojzija Metelka sedijo še mag. Dragan Černetič, Miran Jerič, Vika Potočnik, Franc Černečič, Ivan Oman, Borut Pahor, Ivan Sisinger, Rafael Kužnik, dr. France Bučar, Štefan Matuš, dr. Janko Predan, Ivo Hvalica in Marjan Stanič. Že na prvi pogled je povsem očitno, da parlamentarni odbor najbrž ne bo požel prevelikih uspehov, saj so ljudje v njem, kar tiče vojaških in obrambnih vprašanj, po večini popolni laiki. Pa vendar naj bi ta odbor pazil na Janševo razsipnost. Mu bo to uspelo ali ne, je odvisno predvsem od predsednika Zmaga Jelinčiča, ki ima o vojaških zadevah kar nekaj izkušenj, nikakor od Ivana Omana.

Janša podarja knjige

"Tudi v prejšnjem parlamentarnem sklicu je obsta-

čudno (Zelo čudno! op. av.), saj je pričakovati, da tovrstni odbor kontrolira delo ministrstva za obrambo, mu gleda pod prste, je z njim v stalnem konstruktivnem navzkrižju.

Novi odbor bo pregledal marsikakšno področje, ki ga je prejšnji premalo ali sploh ne. Eno izmed njih je struktura teritorialne obrambe, v

nesti. To dokazujejo tudi vztrajne kršitve slovenskega zračnega prostora. Bilo bi boljše, če bi namesto enega Pucha kupili tri rakete in z njimi sklatili hrvaški avion, pa bi bil mir. Raziskati bo potrebno popravila vojašnic, v katere je šlo ogromno denarja. Po govoricah v žepu tistih, ki so gradili. Nasproh je v Janšinem ministru izginito veliko denarja na zelo čuden način. Nakup okrog štiristo puchovih vozil, od katerih stane eden 85.000 nemških mark, za teritorialno obrambo je popoln nesmisel. V roke so jih dobili neizurjeni vojaki. Podobno, kot če bi dali F-16 pilotu, ki je do tedaj letel le na UTVII. Kot predsednik odbora nimam posebne moči, želel pa bi raziskati in priversti na dan vse Janšine nepravilnosti. Kar tiče njegovih nakupov orožja, bom prosil Zupana iz Republikanske zveze Slovenije, da odstopi odboru dokumente, ki bremenijo obrambnega ministra in še nekatere vplivne politike.

Vse investicije bodo odšlej šle preko odbora. Če bo šlo za nakupe letal ali za karkoli, bo moralo biti argumentirano, opozarja Zmago Jelinčič, ki se zaveda, da bo med mnogimi ljudmi sila neprijubljen.

Najprej bomo zaklali tvojo mamo!

Z novo funkcijo v odboru se je antipatija v vrstah nekdanjih častnikov JLA, od katerih so mnogi v Teritorialni obrambi RS, samo še povečala. V tolikšni meri, da je Jelinčič začel ver-

LIDER SNS Jelinčič Zmago "27 2 93"

Prvo P r i m i Č R E T N I Č I P O Z D R A V
od OFICIRJA Jovanovič P., Ostojšič Z., Milovanovič Z., Petrovič S. & Stojiljkovič S.

2. Živimo na familijama u i našoj SRBSKOJ Sloveniji, i sovemo se SASTAV ZA LIKVIDACIJU javnih pokreta protiv NASHIH ljudi u, SLOVENIJI, KOJA JE I NASHA

3. Pratimo lično TERE tvoj ulaz u Slovenački parlament SVAKI TVOJ govor na TV leve šta govoriš se STAMPU, protiv NAS, CASHIH LJUDI I POSTERIH u dubini Pravoslavne Crkve.

4. TI GOVNO TRŽIŠKO SLOVENAČKO, da nas ti istjeraš iz NASE DRUGE DOMOVINE. U kojoj smo ostavili mladost u Kasarnama sa dobro, TITU, PARTIJU i vas POSRANIH SLOVENACA PIJANICA.

5. Bili ste NEAPACI Nama SRBIMA od 45. 91 Isto tako Hrvati i, ostala druga GOVNA različiti nacija.

6. MAJKU TI JEREMO SVI KOJE NAS PROGONIS sa ZAJEDNIČKE ZEMLJE.

7. Pukali jesmo mnogo slavenki one najviše vole SRBSKI kurac, Slovenački jest slab od pijanica IKUKAVICA na moše ništa.

8. NIKADA NRČEMO DOZVOLITI, da TI iostali članovi SNS Postignete, CILJEVE Pa čak i druge organizacije koje se istoveste TOBAM.

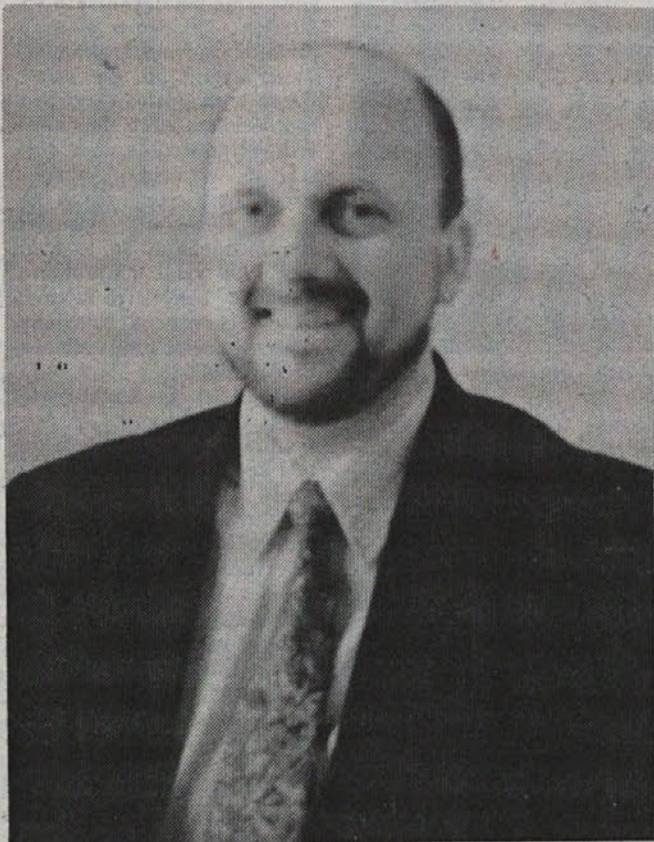
9. SLOVENAČKO GOVNO
TI ŠEŠ BITI UBLJEM jesmo ili potajno, kad ave sredimo kako i na koji NAČIN.
JA MAJOR JOVANOVIČ sa KURCIMA DA ČU TE ZAKLATI ZA DOBRO NAS PRAVIH LJUDI ČETNIKA I ZA DOBRO NASEGO VELIKOG LIDERA SLOVENAČKA MILOSEVIČA.

PRVO ČEMO UDARIT NA KOTNIKOVOJ 2.

ZAKLAČEMO TVOJU MAJKU ZA KOJU ŽMAMO DA RADI TAMO ZA TERE I SES.

SVE JE DOGOVORENO PODUHVAĆ SE ZOVE "SAJKAČA."

ZA DOBRO SRBIJI Major JOVANOVIČ I ORGANIZACIJA KALEMEGDAN

Zmago Jelinčič: Grozijo mi s smrtjo!

jal takšen odbor. Vsi njegovi člani so letos dobili od Janše v zahvalo knjigo Janša Švajncerja. To je malo

kateri je še vedno ogromno bivših častnikov JLA, kar je grozljivo. Na takšno vojsko se Slovenci ne moremo za-

Faksimile grozilnega pisma: Majorju Jovanoviću slovenščina in tipkanje nista "jača strana".

jeti grožnjam, ki jih dobiva v pisemskih in telefonskih sporocilih.

V sredo, 3. marca, je na Kotnikovo 2, kjer je sedež SNS, prispelo pisemce, na katerem je naslov in srčeca na zadnji strani nakracala otroška roka. Vsebinska, ki je več ali manj kljub strašnim tipkarskim napakam naravnost grozljiva, pa nedvomno

ni nastala v neizkušeni glavi. Jelinčič je prepričan, da je zadeva resna. Mogoče mu je pritrditi, vsaj kar tiče srbskega vojaškega žargona. Če ne gre za neumno šalo, se lahko Slovenci resnično zamislimo nad svojo in varnostjo politikov, pa naj bodo desni, levi ali sredinski.

F. F.

Ibrahim Dedić: Slovenija naj na primeru moje Promdei banke dokaže, da je pravna država - Ponarejeni bankovci so nam bili podtaknjeni

Kdo plača odškodnino

Epilog lanskoletne afere s ponarejenimi tolarji. Koprsko sodišče je ustavilo preiskavo zoper Ibrahima Dedića, lastnika zasebne Promdei banke, in njegove sodelavce. Ali je slovenska policija s svojimi alikovitimi aretacijami in brzopletimi izjavami ustrelila mimo? Kdo bo plačal Dediću in njegovim sodelavcem 36 milijonov mark odškodnine?

Nisem dvomil v poštenost slovenskega sodstva

Gospod Ibrahim Dedić, dipl. oec., njega dni uspešni gradbenik po Sloveniji, zatem prvi zasebni bankir na območju nekdanje Jugoslavije in zdaj lastnik Promdei banke ter holdinga in devetih drugih najrazličnejših podjetij na Hrvaškem, v Bosni in Sloveniji, ki je lani v zvezi z odkritjem velikanškega števila ponarejenih tolarjev in še bolj s svojimi nepreračunljivimi potezami dolgo časa polnil naše in tuje časopise, je doživel veliki trenutek: zoper njega in njegove sodelavce je koprsko sodišče ustavilo kazenski pregon.

"V tistih razburljivih dneh sem bil že na robu obupa, globoko v sebi pa nisem nikoli podvomil v poštenost slovenskega sodstva," je venomer ponavljal pred dnevi

v preddverju ljubljanskega hotela Holiday Inn, kjer je sklical tiskovno konferenco, da bi naribal nos novinarjem

in javnosti sporočil, kako je on žrtev višjih interesov najrazličnejših institucij in lobijev. Le minuta je gospoda Dedića znova ločila od nove zamere, kar sedemindvajset minut je pustil čakati šestindvajset novinarjev, da bi začel z njimi

konferenco. Užaljeni novinarji so pravkar kolektivno odpovedali gostoljublje, ko jim je natakak k sreči postregel s kavo in tako nevede rešil Dedića in njegovo žaljivo obnašanje. Gospod Dedić je namreč za vsako ceno želel srečati gospode z nekdanje ljubljanske televizije, ki bi mu naj lani posebej gorko začinili življenje. Navzlic naporom od TV Slovenije kolegov ni bilo.

Želim h gospodoma Kučanu in Drnovšku

Po že omenjenem zapletu in nejevolji novinarjev so ti le poslušali Dedićevo poročilo o poslovanju Promdei banke, o najnovejših podatkih in načrtih Promdei banke ter holdinga in načrtovanem sodelovanju s slovenskim gospodarstvom. "Ne glede na to, da je moja banka zaradi instalirane afeze s ponarejenim denarjem utrpela velikanško škodo, zunanji strokovnjaki jo ocenjuje po 'mehki' različici na 30 milijonov mark, sem jaz še naprej pripravljen sodelovati s slovenskim gospodarstvom. Ker mi do danes še niso v Slove-

niji omogočili ustanovitve ali odprtja predstavništva moje banke, v Kopru in Novi Gorici sta le menjalnici, želim priti h gospodu predsedniku Kučanu in k predsedniku vlade, gospodu Drnovšku, da ju osebno seznanim z intrigami na moj račun. Pred dnevi sem se vrnil iz Avstralije in z Nove Zelandije, kjer sem k sodelovanju pritegnil naše izseljence in tamkajšnji kapital, o sodelovanju kapitala in banke iz Abu Dabija pa sem že tako govoril. Gre za velik kapital, pomeni kapital, ki ga tudi slovensko gospodarstvo potrebuje. Gre za poštene odnose, gre za povsem čiste račune, zato po vsem tem zdaj upravičeno predvide-

vam, da ni nobenih preprek več."

Na vprašanja novinarjev, kdo bi naj gospodu Dediću in njegovim sodelavcem povrnil velikanško škodo, ki jo zaradi omenjene afeze dokazuje in bi jo naj njegova banka ter sodelavci utrpeli, vsega skupaj 36 milijonov mark, Dedić odgovarja, da

to ni njegov problem. Kar je seveda tudi res, saj se ve, čigava je policija in v kateri državi se je vse to dogajalo. Ostane morebiti le vprašanje državljanom te države, če bodo tudi to breme ponižno sprejeli k ostalim bremenom na svoj hrbet. Toda to je že druga zgodba.

js

COLOR
Studio
FONDA

Studio za propagandno fotografijo in film, d.o.o.

Roman Fonda • 63000 Celje; Trg svobode 10; ☎ 063/28-713

PETROL

z vami na poti

Sta Celjana res tihotapila šest kilogramov mamila?

Čigavo je mamilo?

V torek, 2. 3. so slovenski policisti na mejnem prehodu Petiševci ob 15. 45 med rutinskim preverjanjem v avtomobilu znamke volkswagen golf odkrili šest kilogramov hašiša. V vozilu sta bila celjska podjetnika, 26-letni Vinko S., po poklicu natakari, in 25-letni Peter P., po poklicu elektrotehnik. Oba trdita, da za mamilo nista vedela.

V Petiševcih, ki ležijo med Murskim Središčem na hrvaški in Lendavo na slovenski strani, so ta dan obmejni policisti opravljali rutinsko kontrolo. Ob pregledu avtomobila, v katerem sta se pripeljala Celjana in kot se je kasneje izkazalo, osmega po vrsti, so v prednjih desnih vratih našli več zavitekov in skupni teži 5,65 kg, v zadnjih desnih pa še dva zavitka, ki sta skupaj tehtala 0,60 kg. V vseh je bila zavita marihuana s hašišem. Osumljenca zatrjujeta, da se jima še sanjalo ni, kakšen tovar vozita v avtu in da je bilo mamilo podtaknjeno. Kdo bi lahko storil kaj takšnega, ne vesta, preprčana pa sta, da sta bila morebitnim tihotapcem kaj lahek zalogaj, saj sta se vračala iz Turčije, kamor sta se bila odpravila kupovati metrsko blago. Končno besedo bo seveda imelo sodišče, mi pa smo od njiju dobili izjavo, ki jo tudi objavljamo.

Pustni torek

„Na pustni torek,“ pripoveduje V. S., „sva se odpravila na pot do Istambula. Splošno poznano je, da je v Turčiji tekstil dokaj poceni in tako sva se odločila, da od tam uvoziva v Slovenijo nekaj metrskega blaga. Potovala sva dva dni. Najprej na Hrvaško, od tam na Madžarsko in nato čez Srbijo in Bolgarijo v Turčijo. S sabo sva vzela štiri tisoč mark. V Istambul sva prišla okrog dveh popoldne in se odpeljala do Hotela Asia v četrti Aksray. Avto sva parkirala pred hotelom, se prijavila na recepciji in odšla na počitek, saj sva bila od naporene vožnje zelo utrujena. V petek zjutraj sva se odpravila po blago v Burso, slišala sva, da je tam najcenejše. Bursa leži dobrih 300 km od Istambula proti Aziji, ob

Egejskem morju. Pri firmi Okyay Tekstil, ki se nahaja v ogromni zgradbi, polni majhnih trgovin, sva za 15.000.000 turških lir kupila 1704 metre blaga. Avto sva pustila v garaži, v spodnjem nadstropju, sklepanje posla pa je trajalo celo popoldne, saj sva dobro ogledala cene pri vseh trgovcih, se končno dogovorila za najugodnejšo varianto pa tudi barantati je bilo treba. Vsak prišlek je za turškega trgovca odlična poslovna priložnost in če ne znaš barantati, te lahko dobro odrejo. Kasneje sva ugotovila, da je avto ta čas stal sam najmanj sedem ur in če bi kdo hotel kaj skriti v njega, bi imel časa na pretek. Pregleda nad njim pa nisva imela tudi prej in kasneje v Istambulu, tako da niti ne moreva natančno reči, kdaj in kaj se je sploh zgodilo. No, saj ste lahko brali v časopisih, kaj se je zgodilo.“

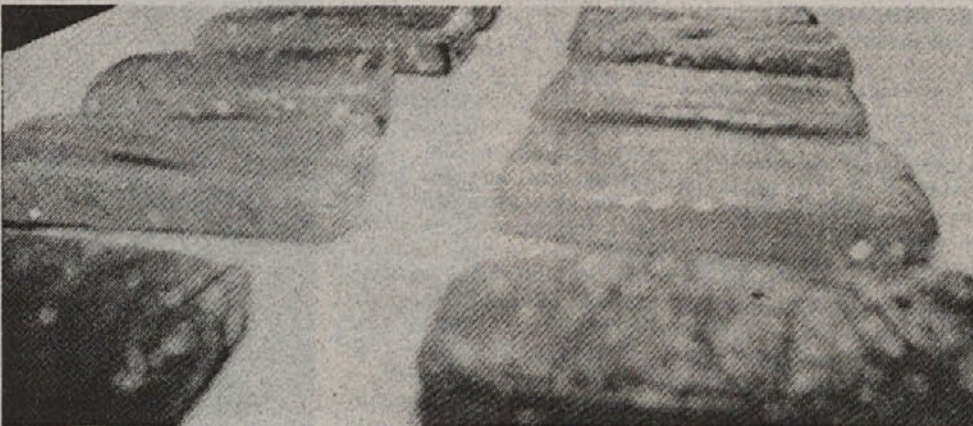
V Istambul in domov

„Še pred polnočjo sva se vrnila v najin hotel v Istambulu, soboto in nedeljo pa sva izkoristila za ogled znamenitosti in obisk restavracij s turško hrano,“ pripoveduje P. P. „V nedeljo zvečer sva se odpravila na pot proti domu. V Bolgariji se nama je pokvaril avtomobil in mehanik nama je za malenkostno popravilo zaračunal petkrat preveč. Ker si zaradi tekstila nisva upala prek Srbije, sva šla čez Romunijo, po luknjastih cestah, polnih živinskih vpreg. Pri izstopu iz Romunije nama je zmanjkalo denarja, saj sva poleg ostalih nepredvidljivih stroškov morala plačati še takso na bencin, ki sva ga imela v rezervni posodi.“ V. S. nadaljuje: „Na poti čez Madžarsko sva ugotov-

vila, da nama bo do slovenske meje zmanjkalo goriva, zato sva pri Virovitici hotela prestopiti na Hrvaško. Tam so od naju zahtevali 500 DEM tranzitne takse, ki jih seveda nisva imela. Tako sva se obrnila nazaj in v nekem skladišču shranila blago in se odpravila na Hrvaško, kjer sem si pri nekem prijatelju sposodil denar za pot do doma.“

Konec poti

„V torek ob četrto do štirih popoldne sva prišla na prehod Petiševci, kjer so naju po-

licisti postavili na stran. Rutinska kontrola. Čeprav sva bila že utrujena od vožnje, se nisva vznemirjala, saj sva bila že blizu doma pa tudi sanjalo se nama ni, kaj bodo našli v avtu. Pregledali so notranjost, odprli pokrov motorja, preverili serijske številke, potem pa so naju povabili, naj stopiva v uradne prostore na toplo. Tam sva čakala nekaj časa, nato pa je prišel policist z zavojčkom, oblepljenim s črnim selotejpom v roki in naju vprašal, koliko jih je še v avtu. Debelo sva ga pogledala. Nato so naju ločili. Potem so pripeljali psa, ki je našel še en zavojček v za-

dnjih vratih. Kmalu sta prišla še dva kriminalista, za njima naju je zaskočil še njun šef in nato carinski inšpektor, ki nama je sporočil, da nama je odvzeta prostost. Od tam so naju odpeljali na UNZ Murska Soba, kjer so naju spet na hitro zaslišali. Vsem sva povedala, da ne veva, za kaj sploh gre. Potem so naju odpeljali na sodišče, kjer sta naju zaslišala še preiskovalni sodnik in javni tožilec. To je bilo že neke okrog polnoči. Odvzeli so nama potne liste in naju ob dveh zjutraj izpustili. Ker nisva imela denarja, so nama dovolili ostati na postaji do jutra. Zju-

traj sva z avtočopom odšla domov. To je vse.“

Kaj zdaj?

„Zdaj čakava na konec preiskovalnega postopka in na sojenje,“ še dodajata Celjana, „ves čas pa se sprašujeva, kdo in kdaj nama je podtaknil mamilo.“ Na vprašanje, kaj menita, da se jima obeta, je V. S. odgovoril: „Upam, da bo sodišče odkrilo pomoto,“ P. P. pa: „Nič ne pričakujem, ker z vsem tem nimam nič.“

Vasja Ocvirk

Priprave na skupen nastop in sodelovanje sindikatov

Delavsko solastništvo

V petek so se na Ptuj na pobudo NSS srečali predstavniki Zveze Svobodnih sindikatov Slovenije, sindikatov Pergam in NSS, ki so se pogovarjali o procesih lastninjenja in o nujnosti skupnega nastopanja sindikatov.

Dušan Semolič je v imenu Zveze svobodnih sindikatov najprej poudaril pomen med-sindikalnega sodelovanja in pozdravil pobudo neodvisnih sindikatov, kajti sodelovanje med sindikati je po njegovih besedah nujno, saj so sestavljavci zakona o lastninjenju popolnoma pozabili na zaščito delavcev.

„Zavzemamo se za soupravljanje delavcev in za možnost nastajanja delavskih podjetij, ki bi bila v pretežni meri last v njih zaposlenih delavcev. Ni razloga, da zaposlenim ne bi zaupali, da se bodo obnašali kot dobri gospodarji. V ZDA je okoli 10.000 podjetij v delavski lasti, ki dobro poslujejo. Podobno je tudi drugod po zahodni Evropi, zato bi radi to možnost prenesli tudi v Slovenijo,“ je razložil prizadevanja Zveze svobodnih sindikatov predsednik Dušan Semolič. Kot delavski delež v podjetjih bi bilo potrebno upoštevati tudi premalo izplačane osebe ne dohodke oziroma razliko med tem kar delavci dobijo in istim, kar jim pripada po panožnih kolektivnih pogodbah. Poudaril je, da se s temi prizadevanji sindikatov strinja tudi Gospodar-

ska Zbornica oziroma med-zbement.

Sodelovanje sindikatov pa bo še posebej pomembno pri nujnih korekcijah zakonodaje. V tem okviru je opozoril na nujnost čim boljšega poznavanja pozitivne zakonodaje s strani sindikalnih zaupnikov v podjetjih in njihovega nadaljnega seznanjanja z vsemi zakonskimi spremembami. Zavzel se je tudi za čimprejšnje sprejemanje zakona o soupravljanju in delavski participaciji. Po njegovem mnenju lastninski certifikati niso rešitev, saj nas dostikrat celo odvrtaajo od proizvodnje blaga in storitev, kar nam edino lahko pomaga na poti iz sedanje nezavidljive situacije. „Garaško delo je edina rešitev“.

Tudi dušan Rebol predstavnika sindikata Pergam, je v uvodu poudaril nujnost sodelovanja sindikatov v skupnih interesih in potrebah. Predvsem se je zavzel za večje medsebojno strokovno sodelovanje sindikatov in njihov skupen nastop pri ustanavljanju delavske zbornice. „V tem okviru je potrebno ustanoviti delavski lobi, ki bo lahko združen enotno pa-

riral ostalim“. Omenil je tudi proces lastninjenja, ki bo terjal premike v logiki delovanja sindikatov. Nujno bo zagotoviti osnovo za enakopraven start delavcev v procesu lastninjenja. Kritiziral je delovanje sklada za razvoj, ki v primerih, ko želi prodati podjetje, pričakuje, da se bodo delavci odpovedali tudi svojemu 20-odstotnemu lastniškemu deležu v podjetjih, ki jim po zakonu pripada. Zavzel se je za možnost delavskega odkupa podjetij ali njihove dokapitalizacije.

Kritiziral je tudi delovanje bypass firm, ki jih ustanavljajo direktorji različnih družbenih podjetij, in ki imajo ponavadi povsem enak program kot družbene firme. Takšno delovanje pomeni popolno nespoštovanje konkurenčnih klavzul, zato je zahteval revizijo takšnega poslovanja.

Dušan Rebol je imenu sindikata Pergam predlagal, da se podjetja, ki so v velikih težavah, najprej sanirajo in šele nato lastnijo, kajti drugače se lahko takšno podjetje proda za minimalno ceno. Opozoril je tudi na pomanjkanje zakonodaje, ki bi urejala soupravljanje delavskih svetov v podjetjih, kjer vse bolj kvazi Upravni odbori, sestavljeni po merilih poslo-

vodstev, prevzemajo stvari v svoje roke, ne oziraje se na delavce. Zato je tudi Rebol je poudaril potrebo po sprejetju zakona o soupravljanju delavcev, vendar pa je obenem zelo neugodno ocenil sedanji osnutek tega zakona, ki je po njegovem mnenju daleč pod merili zahodne Evrope na tem področju.

Rastko Plohl je v imenu

neodvisnih sindikatov pritrldil razmišljanjem svojih predhodnikov in dodal, da se neodvisni sindikati že dlje časa ukvarjajo z razkrivanjem negativnih trendov v podjetjih, kjer pogosto prihaja do pravih kriminalnih dejanj. Posebej je omenil poskuse prilasčanja premoženja s strani vodstvenih struktur v obliki menedžerskega zavarovanja,

ki ga mnogi vodilni delavci izkoriščajo za svoje bogatenje, nepravilne nakupe razkošnih avtomobilov, ustanavljanje bypass firm in uničevanje družbenega premoženja.

Dotaknil se je tudi špekulacij z nacionalno lastnino na najvišjih nivojih in opozoril, da s tem izgubljammo svojo ekonomsko suverenost.

Janez Vodnar

SM

Trgovska družba

"SAVINJSKI MAGAZIN" d.o.o. ŽALC

KREDITNI POGOJI

TEKSTIL, AKUSTIKA, DROBNI GOSPODINJSKI APARATI, BELA TEHNIKA, KOLESJA, PEČI

- DO 4 OBROKE BREZ OBRESTI
- DO 9 OBROKOV, MINIMALNI PRIBITEK ZA OBRESTI, MINIMALNI NAKUP JE 20.000,00 SIT
- 5% GOTOVINSKEGA POPUSTA PRI NAKUPU NAD 10.000,00 SIT
- 5% GOTOVINSKEGA POPUSTA PRI NAKUPU TEKSTILA NAD 7.000,00 SIT
- 5% POPUSTA ZA NAKUP TEKSTILA NA BANČNO POSOJLO

BELA TEHNIKA IN AKUSTIKA PROIZVAJALCA GORENJE

- DO 3 ali 4 OBROKE BREZ OBRESTI
- DO 12 OBROKOV, MINIMALNI PRIBITEK ZA OBRESTI, MINIMALNA VREDNOST NAKUPA JE 20.000,00 SIT
- 5% GOTOVINSKEGA POPUSTA PRI NAKUPU NAD 10.000,00 SIT
- 5% POPUSTA TUDI ZA NAKUP NA BANČNO POSOJLO

PREMOG, GRADBENI MATERIAL

- DO 4 OBROKE, MINIMALNI PRIBITEK ZA OBRESTI

POHIŠTVO

- DO 12 OBROKOV IN MINIMALNI FIKSNI PRIBITEK ZA OBRESTI
- POLEG TOVARNIŠKIH POPUSTOV OD 12 DO 32% PRIZNAMO ŠE DODATNI 10% POPUST, MINIMALNA VREDNOST NAKUPA JE 50.000,00 SIT
- BANČNO POSOJLO HMEZAD BANKE DO 6 OBROKOV - SAMO 6,47% PRIBITKA ZA OBRESTI

Če že podržavljajo nemogoče, naj podržavijo še ljudi, pravi Jože Kavtičnik, invalid ravske železarne

Devet ton žalosti

"Ravska železarna je bila desetletja simbol socialistične izgradnje, paradni konj in podjetje, na katerega je bil obešen razvoj skoraj cele Koroške. Delavci, zvečine udarniki, vsesplošna in najvišja priznanja so se v manj kot letu dni razblinili v eno samo siromaštvo. Največji siromaki pa smo postali delovni invalidi."

Lažna skrb za delavca

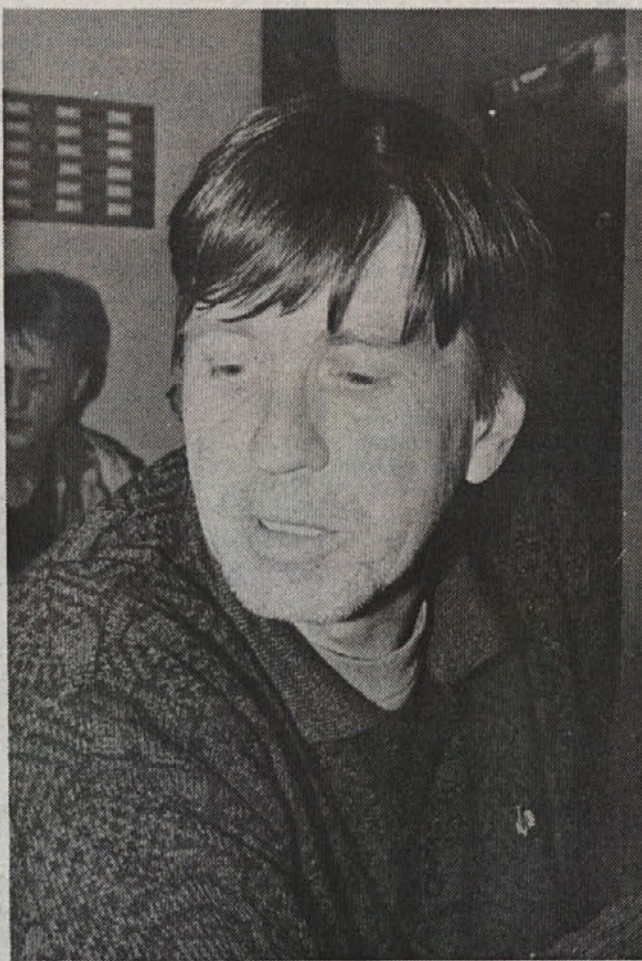
Jože Kavtičnik, strojni tehnik, star 44 let, doma Ob Suhi 19 na Ravnah, sodi med tiste stotnje odvečnih iz ravske železarne, katerih bi se enkrat za vselej rada rešila železarna in so odveč državi. Jože je invalid.

"Devetega januarja 1991, torej pred dvema letoma, je prišlo do nesreče. Najprej naj poudarim, da ničesar ne krivim sodelavca, prišlo je pač do nesreče, kot do nekaj deset podobnih, ki se iz dneva v dan dogajajo vseh povsod po svetu. Toda pri tej nesreči sem bil žrtev jaz. Res je, poceni sem jo odnesel, toda postal sem invalid in vse od nesreče breme kolektivno," žalosten ugotavlja.

Naj spomnimo: med prevozom z žerjavom se je devet ton težak tovor železa snel in za noge priključil Jožeta Kavtičnika. Po dolgotrajnem zdravljenju so mu

zdravniki rešili noge, vendar mu je ostala "umetna otrditev gležnja". Zdravniške komisije so ugotovile invalidnost tretje stopnje in mu odmerile delovno sposobnost opravljanja delovnih opravil med sedenjem.

"Zadeva se v osnovi spremeni, ko si žrtev ti sam. Še posebej pa vsa reč zaigra, če pride do razmer, kot so danes. Kapitalizem gor, kapitalizem dol, socializem sem ali tja, treba je na glas priznati, da je imel delavec pred osvoboditvijo večjo zaščito, vrednost dela je bila večja, socialna varnost pa tudi. Še posebej pride do izraza to razvrednotenje človeka, če je ta invalid. Kakršenkoli, s prirojeno delanezmožnostjo ali osiromašen sposobnosti zaradi garanja, nesreče pri delu. Kajti dela več ni za zdrave, mlade in šolane, kaj šele za izmozgane ali invalide. Poglejte moj primer: leto dni sem bil v bolnišnici

in zdaj sem uvrščen na 'čakanje', kot trajni 'višek'."

S podržavljenjem slovenskih železarn so vodstva vseh železarn preložila breme pre zaposlenosti, ki je tudi železarne tiščalo pod vodo, na državo. Država zdaj meče delavce na cesto, država je postala najkrutejša mačeha ljudem, ki so taista država.

"Slovenija me danes spominja na svinjsko korito. Pred osamosvojitvijo je bilo ob tem koritu pet, deset svinj, zdaj pa se jih je nagnetlo brez števila in bodo to ubogo državico požrli in če je delavec, kot jaz, osnovna celica te družbe, svobodne in na poti v Evropo za vsako ceno, je ta cena prevelika. Nočem v Evropo tako in takšen, ubog. Tudi Evropa me takšnega ne bo vzela in me ne mara, ker ima meni podobnih že sama dovolj," zagrenjen na glas razmišlja Jože.

Dan se mu je slabo začel. Odkar je črno na belem zapisano, da je "trajni višek", mu jutra več ne prinašajo ne smehe in ne radosti. Danes je prejel papir in pripis, da je "pritožbo vložiti v petnajstih dneh."

"Moj odvetnik, gospod

M. Inkret še ni uspel preko sodišča iztožiti moje pravice zaradi nesreče, ko ga želim prositi, da mi naj pomaga še pri tej najbolj kruti usodi, ki lahko doleti človeka pri štirinštiridesetih ali po dvajsetih letih dela. V teh razmerah in politični neprizadetosti, ko tisti, ki smo jim zaupali in jih volili, danes pihajo v isti rog osebnega okoriščanja, lahko imaš deset odvetnikov, pa ti ne morejo pomagati. Vem, da je tako, vendar ostane odvetnik tvoje zadnje upanje.

Ko me zadene malodušje, kot zdaj, na glas zakolnem, da bi me tistih preklelih devet ton jekla rešilo vsega, če bi padlo dvajset centimetrov naprej... Tako pa mi ostaja le kaj klavna bodočnost, ko boš v breme sebi in vsem, ko boš imel toliko, da ne boš niti kreplil niti živel. V takšnih razmerah pa ti je povsem vseeno, ali si v Evropi ali še vedno na Balkanu. Zato komaj čakam, da bo tudi ostalim prekipelo, rad se jim pridružil, ker zdaj nimam več ničesar, kar bi mi lahko še vzeli, ali kar bi lahko še izgubil..."

LucaS

Kdo je kriv za smrt petorice v štorski železarni? A. Burič je po šestih letih uspel izboriti obnovo postopka

Je obtoženi nedolžen?

Februarja 1987 se je v štorski železarni, v obratu elektroobločnih peči zgodila huda tragedija - prevrnil se je talilni lonec in žareča žilindra je usmrtila pet ljudi, še dva pa sta bila hudo poškodovana. Celjsko temeljno sodišče je obsodilo nekatere delavce, med njimi na leto dni zapora tudi Alojza Buriča, ki je bil takrat vodja obrata elektroobločnih peči. Alojz Burič je po dolgi letih pravedne na mariborskem Višjem sodišču uspel doseči obnovo postopka.

Konstruktivna napaka

"Do te hude nesreče je prišlo zaradi konstrukcijske napake livnega lonca, za katero pa jaz nisem odgovoren," trdi Alojz Burič. "Livni lonec oziroma ponvca, kot jo mi imenujemo, naj bi bila dograjena oziroma povišana za 252 milimetrov, vendar pa nosilni pečati niso bili spremenjeni in so ostali na isti višini. Zato se je težišče lonca bistveno spremenilo. Eden od delavcev v nočni izmeni je še odrezal eno varovalko, in nato je prišlo do prevrnitve tega lonca, kar je povzročilo katastrofo."

Javni tožilec in preiskovalni sodniki so osumili štiri delavce - direktorja tozda, delovodjo nočne izmene, ponovčarja, ki je odrezal varovalko in delavca, ki je iz peči nalival talino v ponev. Ti štirje so bili v prvem krogu sojenja na celjskem Temelnem sodišču obsojeni: Delovodja na štirinajst mesecev zapora, direktor na 12 mesecev, ponovčar, ki je odrezal varovalko, je dobil 7 mesecev zapora, livar, ki je nalival talino v lonec, pa je bil obsojen na pogojno kazen. Po izrečenih obsodbi na prvostopenjskem sodišču so se vsi štirje pritožili na Višje

sodišče, pritožil pa se je tudi javni tožilec. Višje sodišče je direktorjev primer vrnilo na prvostopenjsko sodišče, delovodji je zvišalo kazen za štiri mesece in potrdilo kazen ponovčarju. Dodatno pa so obtožili tudi Alojza Buriča.

Je direktor res nedolžen?

"Na ponovnem sojenju na celjskem Temelnem sodišču je bil direktor Gojko Manojlovič oproščen, jaz pa se bil obsojen na 12 mesecev zapora. To so utemeljili s tem, da sem bil kot odgovorna oseba v tem

obratu zadolžen za čiščenje in nalivanje ponovc, in da nisem strogo izvrševal svojih dolžnosti. Kljub temu, da se je nesreča dogodila ponoči, ko sem jaz doma spal. Sodišče je trdilo, da je bila ponovca tehnično urejena, in da je kriv človeški faktor. Sojenje je bilo v dveh urah zaključeno, meni niti niso dovolili kaj dosti govoriti, če sem hotel kaj povedati so rekli: 'To že vse vemo...', pripoveduje Alojz Burič.

"Teden dni po nesreči je geodetski zavod v Celju napravil posnetek konstrukcije

Zato je sodišče menilo, da če bi bila ponvca pravilno nalita, do nesreče ne bi prišlo.

Z dokumenta, ki ga je podpisal direktor Manojlovič je razvidno, da so hoteli povečati kapaciteto obstoječih ponovc od 50 na 60 ton. Zato je bil izračun težišča prilagojen 250 milimetrskemu povišanju lonca, vendar pa je bil lonec dejansko povečan za 350 milimetrov, zato težišče ni bilo ustrezno povečano.

Predpisi iz rokava

Ker ni bilo predpisov za jeklarstvo, je republiški inšpektor za varstvo pri delu izjavil, da tehnični predpisi za livarsko industrijo odgovarjajo tudi za jeklarstvo. Konstrukcija ponovce je tem predpisom odgovarjala, zato so direktorju Manojloviču razveljavili kazen in obdolžili mene češ, da je bila ponovca tehnično brezhibna, krivec za nesrečo pa človeški faktor, za kar sem jaz odgovoren, saj direktorjeve pooblastila ne segajo tako nizko," razlaga Alojz Burič in nadaljuje: "Poiskal sem zapriseženega sodnega izvedenca Zlatana Malanška, dipl. ing. metalurgije, ki je ugotovil, da konstrukcija ponovce ne ustreza niti livarniškim predpisom. O tem smo obvestili sodišče v Celju, ki pa je odgovorilo, da zunanja visina ponovce ni revalvanten podatek za izračun težišča. Njegovega mnenja sodišče ni upoštevalo kot dokaz, zato ker ga ni sodišče imenovalo za izvedenca; ampak sem ga

sam prosil. Spodbijali smo tudi pravilnik, saj pravilnik za livarniško industrijo ne ustreza tudi za jeklarstvo, kjer sta način in režim dela čisto drugačen kot v jeklarstvu."

Alojz Burič in njegovi zagovorniki so si priskrbeli tudi nemške DIN standarde za jeklarsko industrijo, ki so po njihovih besedah, popolnoma drugačni od livarskih, ki naj bi za jeklarstvo veljali pri nas. Vendar teh dokazov celjsko temeljno sodišče ni upoštevalo in ni hotelo obnoviti postopka.

Zaradi vsega tega je njegov odvetnik Pavel Rojs pisal Vrhovnemu sodišču in zahteval izločitev celjskega sodišča. Celjsko Višje sodišče je bilo izločeno in namesto njega določeno mariborsko Višje sodišče, ki je ugotovilo,

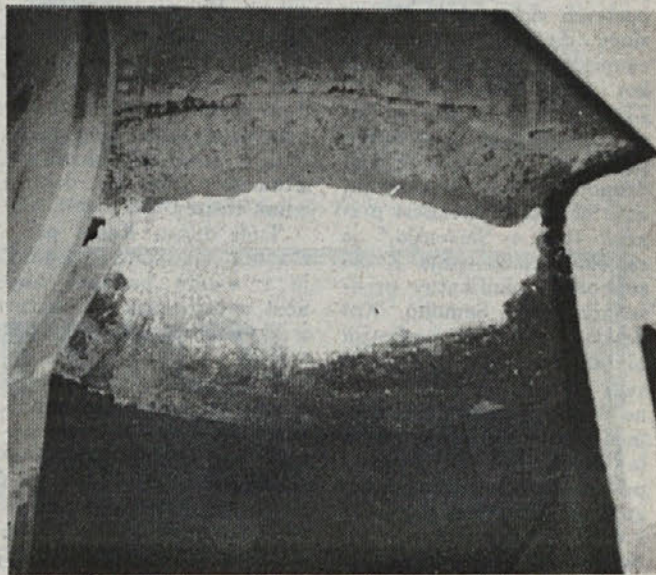
da obstajajo utemeljeni razlogi za obnovo postopka.

Zaradi vsega tega je njegov odvetnik Pavel Rojs zahteval, na predlagano delegacijo Višjega sodišča v Celju, je Vrhovno sodišče določilo Višje sodišče v Mariboru kot pritožbeno sodišče. Tako bo sedaj postopek obnovljen na celjskem Temelnem sodišču. Mariborsko temeljno sodišče je, kot je razvidno iz njihovega sklepa, ugotovilo, da je povišanje livnega lonca zahteval direktor Manojlovič.

"Še danes mi je enako hudo, saj so bili to moji sodelavci. Do nesreče je prišlo, ko jaz nisem bil v službi."

Menim, da so nekateri veliko več krivi kot jaz, vendar pa so na prostosti, res pa je tudi, da so nekateri kazni že prestali, čeprav niso bili poglobitni krivci, je ob koncu zatrdil Alojz Burič.

Janez Vodnar

Življenjska poezija kmetice z Marofa pri Lesičnem

KOVACIČ, Gizela - življenjske

Jožefine večerne misli

Peščena ura izživetih drobcev Jožefe Kovacič je dragocena in polna, dano ji je, da se izteka že v štirinosemdeseto leto, v vsako z drugim ritmom, novimi vtisi in ljudmi. Kmetica z Marofa pri Lesičnem je preživela možovo smrt med vojno, s petimi otroki je okusila nemško taborišče in požig domačega ognjišča. Svoje spomine je ob osamljenih večerih beležila na papir in v zatonu njenega življenja je izšla kot majhna krona še pesniška zbirka. Njen rod pa nadaljuje otroci, petnajst vnukov, osemnajst pravnukov in tudi že pravnukinja.

„Verjetno se v samotnih večerih niti ni zavedala, da svojim potomcem tako poklanja svojevrstno dediščino, kakršne ni deležen vsakdo. Res, da je nekatere dogodke popisala večkrat, da so se nekatere pesmi dopolnjevale na več mestih, da njene besede niso izpljene in izšolane, je kot žena, ki je celo svoje življenje preživela zgolj na zemlji in kateri ni bilo dovoljeno, da bi si pridobila kaj več kot osnovno znanje, s tem naredila veliko,“ je v predgovoru k „Večernim mislim“ zapisala ena od vnukinj Marjana Kovacič.

V odraslost s poroko

Jožefa Kovacič se je rodila v Zibiki leta 1910, v imenitni družini, kot pravi sama, ki je štela štirinajst otrok. Oče Martin in mati Marija sta bila dobra vzgojitelja in ljubeča starša. Mati je bila izredno pobožna ženska, ki je najprej želela služiti bogu, potem pa se je vendarle poročila in si želela, da bi imela veliko otrok, da bi katera od hčera odšla v samostan. „In so šle tri,“ pravi Jožefa, ki je bila pridna učenka in je želela na učiteljske. Želja se ji kljub prizadevanjem učitelja Blažinška, ki je prosil njene starše, ni uresničila. V družini so imeli že dva študenta, oba fanta, kar je bilo za kmečko družino dovolj, starša se ni sta pustila omehčati in Jožefa je ostala doma na kmetiji: „Po končani šoli se je zame začelo pravo kmečko delo, z motiko, srpom, grabljami, vilami in še marsikaj, česar doslej nisem bila vajena.“

Minilo je nekaj let in nastopilo je tisto odločilno, Jožefi je bilo osemnajst...in obrnilo se je drugače, kot si

cerkovnikovemu sinu. Pištanjskemu župniku Rauterju je pisal in se pozanimal, kam odhaja Jožefa, kakšen človek je Jožefin izbranec. Župnik je odgovoril, da je Kovacičev Tonček dober, pošten in veren. In stekle so priprave na poroko in na njen odhod. Poročila sta se leta 1929 na Tinskem.

Jožefa se z veseljem spominja teh oddaljenih dni, tudi Antonovega prepričevanja in njenih ugovorov. Obljubil ji je celo, da bo po poroki še leto dni lahko spala pri njegovi mami. „Seveda ni bilo tako, saj sem že po enajstih mesecih povila prvega otroka, hči Kristino,“ se hudomušno nasmehe Jožefa. Ko je v drugo pričakovala otroka, si je želela sina naslednika, dobila pa je hčer Marico. Potem je povijala sinove, Frančka, Lojzeta, Tončka in Janka.

Okus po nemškem lagerju

Tudi na Marofu so občutili vojno, začelo se je medsebojno sovraštvo, beganje in skrivanje po gozdovih. Leta 1942 je bilo za Jožefo katastrofa: „Januarja je umrl sin Tonček, star štiri leta in pol. V treh dneh je bil zdrav in mrtev. Mož me je tolažil, da bo še z ostalimi otroki hudo. Kot bi videl v prihodnost...“

Jeseni istega leta so h Kovacičevim prišli Nemci. Kričali so in streljali in začeli Antona pretepati, hoteli so ju odpeljati. Dejal je, da žena ne more z njimi. Začeli so pretepati še njo. „Moža so odpeljali, mene pa pustili na pol mrtvo na tleh. Bila sem noseča,“ pripoveduje Jožefa.

nemški Reisbach, tja so prispeli na veliki četrtek. Po dveh mesecih so šli ponovno na pot in pristali v taborišču Bamberg.

Začetek na ruševinah

„Aprila leta 1944 sem dobila dovoljenje, da grem z otroki domov. Rešeni smo bili in vrnili smo se zdravi.“

Komaj so se navadili na dom, so doživeli novo grozo. Nemci in ustaši so jim požgali hišo in do konca vojne so

Pri osemnajstih letih, pred odhodom v zakonski stan

ostali v Zibiki pri Jožefini sestri. Prebivali so v svinjskem hlevu.

„Vojne je bilo konec, začeli smo na novo. Veliko sem premišljevala o času v taborišču, o ponižanjih in grozi, kar smo preživljale matere in dekleta. Svoje moči smo podeseterile, da smo mogle obstati. Dim krematorija nas je v strahu pred smrtjo opozarjal, mučil in hkrati vzpodbujal. A vrnili smo se v sedanost. Vsi so nam pomagali, brat, sestra in ostali. Zgradili smo si novo domovanje in življenje se je začelo umirjati,“ se spominja Jožefa.

Naprej je šlo z otroki in za otroke, odrasčali so, hodili v šole in si ustvarjali svoja življenja. V Jožefo se je vraščal mir. Za otroke sta imela z možem načrte, kaj bodo postali, ko odrastejo:

„Prva, da bi bila učiteljica, ker je bila pridna učenka. Zdaj je medicinska sestra. Druga bi naj bila kmetica, saj ji je vsako delo uspelo. Zdaj je v Ameriki. Tretji, naslednik in gospodar. In tudi je. Četrta, da bi bil mlekakar, ker smo si mislili urediti mlekarstvo. Zdaj je v Ameriki. Peti, da bi bil duhovnik, saj se je že sam tako predstavljal. Bog je že prej vedel, kakšni časi bodo in ga je vzel k sebi že v petem letu. Šesti, da bi bil zdravnik. Zdaj je elektrotehnik.“

Jožefa Kovacič ostaja na marofski kmetiji, rada razmišlja o minulih časih in o času, ki je sedaj in je namenjen njenim otrokom, vnukom in pravnukom.

Ksenija Lekić

Jožefa Kovacič pri prebiranju ene izmed pesmi svojih „Večernih misli“

Je zamišljala. „Misel, da bi se morala poročiti, mi ni šla v glavo. Snubce, ki so se oglašali pri nas, sem uspešno zavračala. Vsaj eno leto se še nisem želela omožiti. Sestra Lončka, ki se je pred tremi leti poročila k Potočnikovim na Marof, je vztrajala, da se poročim tudi jaz. K njenemu sosedu Antonu, ki bi bil čisto pravi zame, je govorila staršem. Njen mož je prišel k nam in poprosil starše za dovoljenje, nisem pristala in svak je odšel brez odgovora na Marof. Pregovarjanje se je nadaljevalo in sestri je končno uspelo. Že naslednji dan je prišel moj bodoči mož Anton in zmenili smo se za oklice,“ se spominja Jožefa. Župnik Jelšnik iz Zibike je imel očitno z mladim dekletom drugačne načrte, namenil jo je

V strahu in žalosti je rodila sina Tineta, ki je živel dve uri.

„Moža so odpeljali v mariborske zapore, ni ga bilo več domov. Prišlo je le pismo, s katerim se je smel poslednjič posloviti od svojih dragih.“

Po Kovacičeve so prišli kmalu. Odvedli so ji najprej na Planino, kjer so stali sredi trga prezeblji, lačni in prestrašeni ter ugibali, kaj se bo zgodilo z njimi. Naprej so jih peljali v Sevnico, od tam pa v Celje v staro šolo. Četrta dan so jih natlačili na vlak ter na kamione in odpeljali v Fronleutten blizu Gradca. „Tam so nas ločili, otroke, starejše od deset let, so ločili od mater. Imela sem še enega majhnega otroka in nisem ostala sama,“ pripoveduje Jožefa. Naslednja postaja je bil

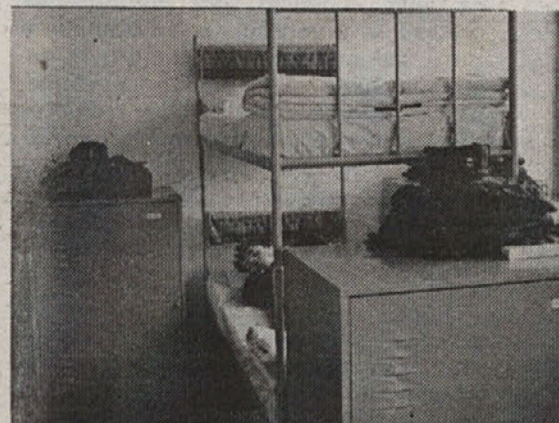
DENAR ZA AKTIVNE!

- Splošna banka Koper
- Komercialna banka Nova Gorica
- Kreditna banka Maribor
- Splošna banka Celje
- Dolenjska banka Novo mesto
- Splošna banka Velenje
- Pomurska banka Murska Sobota
- Gorenjska banka Kranj

Plačilna in kreditna kartica

RES JE...

- da imajo gojenci v častniški šoli v Poljčah na voljo celo sobarice, ki jim postiljajo postelje. Glede na to je pričakovati, da bo obrambno ministrstvo kmalu razpisalo tudi nova delovna mesta čistilcev častniških škornjev.

- da so poslanci Državnega zbora RS poskušali zamrzniti plače. Ker je državni svet preveč tople, bodo poskusili znova.

- da je včasih na Obali pokalo pri Sloven- cih in Italijanih. Zdaj je začelo pri Bosan- cih. Nič čudnega, saj jih včasih ni bilo.

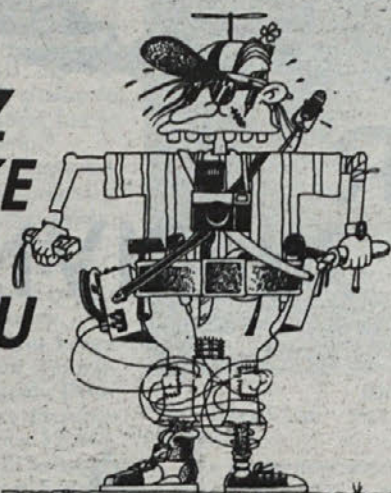
- da so ameriški paketi namenjeni iz- ključno muslimanom. Ker v njih ni svi- njine, bodo Srbi in Slovenci ostali lačni.

- da slovenski davkoplačevalec mesečno daje za znanost le 5 mark. Za mnoge je tudi to preveč.

- da je najvišja poslanska plača kljub zmanjšanju celih 232.563 SIT. Če število delimo z deset, dobimo več, kot je najnižja delavska.

Božo Berk
FOTO ATELJE

63000 Celje, Na Okopih 2c, ☎ 063/25-889

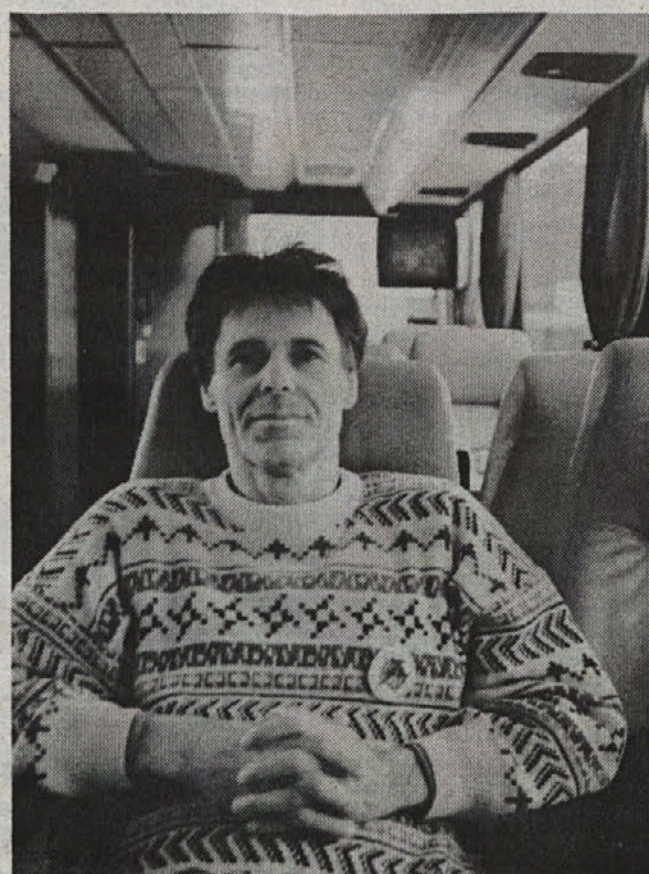
BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU

MARIBORSKI RADIO ŠTUDENT UKV stereo 95.9MHz

Z Makarenkom v Stuttgart

Bela pustolovščina

Peter Zalokar, zanesenjaški slovenski pedagog, se je tudi letos odločil s svojim podje- tjem Makarenko p. o. popeljati na sejem Didacta v Stuttgartu čim večje število sloven- skih učiteljev. Med njimi se je našel tudi kakšen uslužbenec sedme sile. Za zanemar- ljivo vsoto od 0 do 225 nemških mark, kakor pravi Peter, je ponudil tridnevni izlet s komfor- tnimi avtobusi. Prva letošnja „nemška odprava“, ki je štela tristo firbcev, je bila predhodnica ve- likega potovanja sedemstotih slovenskih pedagogov.

Peter Zalokar v formi kljub neprespanim nočem

Obetaven začetek

Megleno nedeljsko jutro je kot nalašč, da človeka za- mika zbežati iz slovenske prestolnice. Posebej, če je to mogoče izpeljati s pomočjo Kompas - Hertzovega kon- ferenčnega avtobusa. Tudi potnikom ostalih avtobusov odprave se v Nemčiji ne bo potrebno sramovati prevo- znega sredstva. Stewardesa na „avtobusu za izbran- ce“ pove po tistem, ko vstopajoče osvobodijo odvečnih bund in jih ponudi pijačo, da premore slovito slovensko pod- jetje še boljše tovrstno prevozno sredstvo, ki pa je tre- nutno na Poljskem. Kakorkoli že, vsi smo zado- voljni z mehkiimi usnjenimi sedeži, dnevno sobo in hla- dilnikom polnim pijače. Tudi družba je ugodna, naj- bolj po Petrovi zaslugi, ki ni spal že par noči.

Nekaj po šesti uri „dvignemo sidro“ in se odpe- ljemo proti Jesenicam. Na mejnem prehodu, kjer na- letava droban sneg, ni čakanja. Onstran tunela nas pričaka Avstrija v snegu. Vsi se malce čudimo, od kod toliko snega. Ko se spomnimo vremenskih poročil prejšnjega dne, nam je takoj jasno. V zaho- dnih državah so bile obilne snežne padavine.

Važna je animacija!

Po postanku v vetrovni Bistrici povabi Peter v kon- ferenčni avtobus nekaj „gostov“ iz drugih avtobu- sov, ki potujejo kot avtonomne enote. V „dnevni sobi“ se med špricarji in viljamovkami razprede po- govor o problemih slovenskega šolstva in o izletu sa- mem. Pozneje je bilo še mnogo takšnih druženj. Mar- sikdo pohvali tudi časopis Nova doba, ki je bil brez-

V Avstriji je pihal veter

plačno razdeljen po avtobusih. Besede kakor zdravje! Postanek v osrčju avstrijskega turizma, kjer smo letos mnogi videli zares dovolj snega za smučanje, kjer nas lahko obisk hotela Rosenberger znova pre- priča, da je Avstrija še vedno zelo draga. Če ne, bi „mikroskopski“ sendviček najbrž ne stal 45 šilingov. Še vedno tudi drži, da je Avstrija majhna. Pose- bej, ker jo zmanjka po lepih ravnih cestah, polnih pre- dorov.

V Salzburgu zebe tudi pse!

Preden prestopimo avstrijsko-nemško mejo je prav lepo, da si ogledamo tudi Mozartovo mesto Salz- burg. Posebej, ker sta-urina kazalca šele na dvanaj- stici. Nas pa zebe kot pse, če slednje sploh zebe. Zdaj šele lahko razumemo, zakaj v središču avstrijske zve- zne pokrajine Salzburške organizirajo glasbeni festi- val poleti. Pozimi bi muzikantom najbrž zmrznili pr- sti, strune ter takšne in drugačne tipke. V Salz- burgu še vedno stoji na svojem mestu veličastna ka- tedrala in knežokofijska rezidenca. Tudi Mozart- haus s koncertno dvorano, ki pa si je od znotraj ne ogle- damo, je še vedno takšna, kot je bila nekoč. Do- brega okusa so, kot nekoč, tudi Mozartove krogle.

Konjčke vprežene v starinske koleslje, „parkirane“ v ravnih vrsti, si samo ogledamo, saj komaj čakamo bla- godejne toplote našega avtobusa. Stevardesa Ma- teja, ki v Ljubljani študira ekonomijo, je po potrebi tudi zdravnica, saj poskrbi za preventivo v obliki vilja- movke.

Zakaj so (bili) Nemci osvajalci?

Nemčija nas pričaka z ravninami v precejšnji snežni odeji. Zdaj verjamemo, da so njihovi gasilci resnično delili odeje potnikom v na avtocestah zametjenih avto- mobilih. So jih pozneje vrnil? Najbrž ja, saj so pe- dantni Nemci med drugim tudi zelo pošteni. Zato se vsiljuje vprašanje, zakaj so se v preteklosti ve- dno šli nasilne osvajalce. Tega jim res ni bilo po- trebno početi, saj imajo ogromno državo, v kateri je prostora še za kaj več kot osemdeset milijonov prebi- valcev.

Janez, Jadranka in Peter si koleselj privoščijo šele v Nemčiji. V Salzburgu je zebo tudi konje

Lahko bi se reklo, da je bilo pozno nedeljsko po- poldne, ko smo se ustavili v Augsburgu, tretjem največjem bavarskem mestu za Muenchnom in Nuern- bergom. Na sprehodu po mestu, ki je ohranilo vso srednjeveško veličino, imamo občutek, da se gibljemo pred odrom, in da so živopisane hiše samo kulise. Smo v roj- stnem mestu Mozartovega očeta in izumitelja Die- sla. Merkurjevega vodnjaka, kjer se augsburški trgovci vsako leto poklonijo bogu trgovine, si ne moremo ogle- dati, saj je obit z deskami. Je pa po oklepu sodeč gro- mozanski, vse kaj drugega kot mojstrovina France- sca Robbe in Ljubljani.

Zato pa na Jakobovem trgu stoji ves v ivju spome- nik Jakoba Fuggerja, najbogatejšega trgovca srednjega veka, pri katerem so se zadolževali vsi tedanji monarhi. Bi se zadolžila tudi naša nova vlada? Bil pa je Fu- gger dober človek, saj je za reveže leta 1521 zgra- dil „mesto v mestu“, ki s svojimi 53 zgradbami s po- stitimi dvojnopolnimi stanovanji še danes gosti sta- novalce pletke mošnjice za letno najemnino nekdanjega enega „renskega goldinarja ali sodobne 1,71 nemške

Augsburške hiše kot kulise. Je sploh kaj za njimi?

marke. Le zakaj ni prišel vrli možakar tudi v Slove- nijo?

Poslanka je ostala brez sladoleda!

Da so nemške oštarije šik, je splošno znano. Pose- bej, če prvovrstno pivo toči natakarka bujnih zlatih las, angelskega obraza in neskončno dolgih nog. Lepota, ki je ni videl pivca z dolgoletnim stažem za šankom, pa normalno ne gane poslanke Državnega zbora Re- publike Slovenije Jadranka Šturm - Kocjan, ki ni do- bila sladoleda. Strežejo ga namreč samo otrokom. Če bi v augsburški oštariji vedeli, od kod prihaja sim- patična Jadranka, bi se mrzla sladkoba znašla zago- tovo tudi na njeni mizi.

Vkrcamo se v avtobus in odpeljemo naprej proti Ulmu. Ko se ustavimo v mestu, kjer se je ro- dil za nekatere najpametnejši človek vseh časov Al-

Primož Trubar je v tuebingenski cerkvi pridigal celo dvajsetletje. Domačini vedo zanj, medtem ko je širši nemški javnosti velik človek majhnega naroda popol- noma nepoznan

bert Einstein, je že mrak. Kljub temu se napo- timo proti znameniti gotski katedrali z najvišjim stol- pom v Evropi. Ne glede na stoenašestdeset me- trov, s katerimi se ponaša slednji, je četrti kate- drala v tem dnevu kar dovolj. Četudi je nede- lja.

Servis za spanje v Reutlingenu

Pozno zvečer smo v Reutlingenu. Novi poslovni ho- tel A kategorije Fora sprejme večino učiteljev. Ne- kaj se nas napoti v Ernst, častljiv star hotel, za mnoge lepši od moderne betonske zgradbe. Kra- sna soba še s krasnejšo posteljo vabi v svoj ob- jem. Pa četudi je brez dišeče Nemke.

Ponedeljkevega hladnega jutra se ob vnočnem vstopu v gostilno na kolesih najbrž ne sprašujemo, kdo je spal s katero in katera s kom. Čaka nas spet napo- ren dan. Najprej pride na vrsto Tuebingen, v katerem so se nekoč solale glave takšnega formata, kot so bili Ke- pler, Hegel in Schelling. V tem mestu se je odločil opi- smeniti neumne Slovence tudi naš Primož Trubar. V cerkvi, v kateri je pustil človek z desetlarskega ban- kovca precejšnji del svojega življenja, čujemo nekaj zgo- dovine o „Primosu“ in slovensko pesem iz nemških ust.

Schwanstein - grad iz pravljice. Pravljica o gradu

Na sejmju Didacta 93 v Stuttgartu naslednjega dne najbolj tripijo noge. Nič čudnega, saj nas mo- rajo nositi lepo število ur, da si vsaj površno ogle- damo nešteta razstavna mesta. Učitelji so vzhičeni, no- vinarji malce manj. Takšni ostanemo tudi po naku- pih v Tuebingenu ob vrnitvi.

Pot domov

V ponedeljek zvečer po obedu malce zažuriramo. Slaba ideja ni niti sprehoditi se po reutlinskih uli- cah. Po polnoči je vseh 90.000 prebivalcev v po- stelji. Tam so očitno tudi prodajalke ljubezni, saj ni na ulici opaziti nobene. Jih zebe ali je Reutlin- gen najbolj puritansko mesto v Nemčiji? So pa v ak- ciji nemški policaji, ki malce belo gledajo osamlje- nega polnočnega sprehajalca.

Torkova vrnitev v domovino se malce zavleče za- radi ogleda Neuschwansteina, gradu iz pravljice. Če ga ne bi bilo, bi si ga morali izmisliti. Pa nas je v prejšnjem stoletju prehitel Ludvik II. V Fus- snu se naše poti ločijo. Nekateri nadaljujemo z ose- bnim avtomobilom, drugi v avtobusih. Vsi skupaj smo hvaležni Petru Zalokarju, ker nam je omogočil kra- sen izlet.

Na slovenski strani karavanskega predora nas priča- kajo droban sneg in zaprte gostilne. Škoda, radi bi po- pili kupico, domovini v pozdrav.

Tekst in slike

Franc Furland

NI RES...

- da je Peterle prestopil v islamsko vero. V Iran je šel le po nafto, da se bo lahko vo- zil v Vatikan.

- da za Parkinsonovo boleznijo obolevajo izključno boksarji. Še čudno, da se med Dolgovaščani ni razširil tudi AIDS.

- da si Hrvaška želi poleg Srbije nakopati še novega sovražnika. Slovenija z Janševo voj- sko ne šteje.

- da Milan Kučan ne zna hoditi sam. Tako pa misli Peterle, saj ga vedno spre- mlja.

- da slovenska policija ni vredna najštevil- čnejše in najvplivnejše policijske organiza- cije na svetu. Kot naročeno - IPA spre- jema policaje vseh činov, ras, verskih in po- litičnih prepričanj.

- da je 8. marec dan žena. Je namreč dan žensk.

- da Srbi koljejo samo v Bosni. Začeli bodo tudi v Sloveniji. Najprej pride na vrsto Je- linci.

POPRAVILO IN IZDELAVA VSEH
VRST USNENIH IZDELKOV

EVA CESTNIK

Zidaniškova 2
tel. 063/27 884
63000 CELJE

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

NOVA DOBA

NOVA
PESTREJŠA
PODOBA

THE UNFORGIVEN (Nepomirljivi) je brez dvoma hit leta. V njem se najdejo sami slavni obrazi s še bolj slavnimi liki. Stari dobri Clint Eastwood je seveda revolveraš, Gene Hackman (sicer nekoliko krut) šerif, Morgan Freenam (tisti iz Robina Hooda) je še en kavboj, Richard Harris pa je še en kavboj. Jasno, je v vsej zgodbi par prostitutk, ki zakuhajo zares dobro zmešnjava, ko razglasijo, da bodo nagradile vsakogar, ki pobije dva mlada revolveraša, ko v predivji zabavi eno malo porežeta.

TV PROGRAM

GLASBA

LESTVICE

STOPITE
BLIŽE
SLOVENSKI
VOJAKI

HOROSKOP

SUPER NAPovednik

TA TEDEN NA TV

Četrtek, 11. marec

Slovenija 2

SOVA

ON IN ONA, ameriška barvna humoristična nanizanka, 1989, 13 epizod, režija Andrew D. Weyman, igrajo Martin Mull, Stephanie Faracy, Richard Kline in drugi

On in ona. Zakonca dr. Reggie Hewitt in dr. Doug Hewitt sta zakonska svetovalec, kar pa še ne pomeni, da nimata lastnih težav in težav. Njej je to prvi zakon, njemu drugi. Ona si želi otroka in ga skrbno načrtuje. Tudi on si želi otroka, toda včasih ga strogi načrt frustrira. Sicer pa dr. Doug Hewitt že ima dva otroka, ki živita pri njem. Starejša Mandy je tipična najstnica, ki pravi zase, da je praktično še devica, predvsem pa neprestano prosi očeta za denar. Mlajši Noah je zelo redko beseden... Seveda pa imata zakonca Hewitt še vrsto drugih težav in težav, tako s svojimi pacienti kot s svojimi starši, njegova mama je namreč kleptomanka... Nanizanko On in ona preveva blag humor, ki prizanesljivo prikazuje tako slabosti junakov kot nekatere zagate, s katerimi se srečujejo sodobni pari...

Petek, 12. marec

Slovenija 1

Profesionalec, francoski barvni film, 1981, režija Georges Lautner, igrajo Jean Paul Belmondo, Jean Desally, Robert Hossein, Jean Louis Richard, Michel Beaune, Elizabeth Margoni, Cyrelle Claire

Jean Paul Belmondo je ob Alainu Delonu najbolj zvezdniško ime francoske kinematografije. Vloga v filmu Do zadnjega diha (ki smo ga predvajali v ciklu J. L. Goddarda) ga je promovirala v prvorazrednega igralca, ki mu kasneje ni bilo težko preseči statusa zvezdnika, vsaj v francoskih okvirih, če že ne svetovnih. Režiser Lautner nima tako blesteče kariere. Čeprav je začel režirati konec 50. let, v času, ko se je rodil novi val, nikdar ni bil omenjen v družbi slavnějšíh novovalovcev. S pridnostjo in profesionalnim odnosom do dela pa je kaj kmalu postal priljubljen pri producentih, ki so želeli snemati žanrske filme po ameriškem vzoru. Njegovi filmi zlepa niso skrahirali, zato je bilo njegovo sodelovanje z Jeanom Paulom Belmondom predvidljivo in uspešno.

Profesionalec je njun tretji film iz časov, ko Belmondo ni več iskal ambicioznějšíh projektov, Lautner pa je želel izkoristiti njegov sloves in fizični izgled ter sposobnosti za gledljivo akcijsko kriminalko. PROFESIONALEC je film, posnet po predlogi angleškega pisatelja. Zgodba o žrtvovanem agentu ni nova, niti originalna: po dveh letih je se v Francijo na skrivaj vrne agent Baumont. V Afriko so ga poslali, da bi likvidiral vse vplivnejšega diktatorja države, v kateri ima Francija svoje interese. Toda še pred atentatom se politične razmere spremenijo in izdani atentator pristane v ječi. Bo po vrnitvi v Francijo poiskal tiste, ki so ga žrtvovali in se maščeval?

ČETRTEK, 11. MARCA

Slovenija 1

- 10.40 Zgodbe iz školjke
- 11.25 Tedenski izbor, Film tedna, Čas cvetja, španski film
- 13.00 Poročila
- 13.55 Filmsko popoldne, Bunzt z Beverly Hillsa, ameriška nanizanka, Odletel bom, ameriška nanizanka, Ne joči, saj samo grmi, ameriški film
- 17.00 Dnevnik - Slovenska kronika
- 17.15 Otroški program, Živ žav
- 18.00 Regionalni studio - Maribor
- 18.50 16 črk, TV igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Žarišče
- 20.40 Ljubezenska preizkušnja, nemška nadaljevanka
- 21.30 Tednik
- 22.15 Dnevnik
- 22.55 SP v umetnostnem drsanju (M), posnetek iz Prage

Slovenija 2

- 10.15 Tedenski izbor, Turizem, Športna sreda
- 13.00 Poročila
- 16.25 Akcent, ponovitev
- 17.25 Svet poroča, ponovitev
- 18.00 Videošpon
- 18.45 Že veste
- 19.17 Mahjne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Umetniški večer, Niko Grafenauer
- 22.10 Glasbeni utrinek
- 22.35 Sova, On in ona, ameriška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka
- 23.45 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Mannix, ameriška nanizanka
- 13.50 Mož v belem, angleška komedija, 1951

- 15.10 Vohuna, ameriška nanizanka
- 16.00 Oresedici - TV novice
- 16.05 Čarobna svetilka, otroški program
- 17.00 Bersaglio - v studiu Tatiana Juratovec
- 17.40 Arhitektovi nasveti, ponovitev
- 18.00 Primorski forum
- 18.50 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.15 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 20.40 Meridiani, aktualna tema
- 21.20 Dolgo iskanje, angleška dokumentarna serija
- 21.45 Vsedanes - TV dnevnik
- 21.55 Juke box, glasbena oddaja v živo

HTV 1

- 7.50 TV koledar 8.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, Zgodbe iz Monticella
- 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Recite mi, kaj naj delam 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Inside Story, nadaljevanka 15.40 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Iz sveta znanosti 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Poslovni klub 20.50 Ali me je kdo iskal 21.25 Ekran brez okvirja 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

- 17.50 TV koledar 18.00 Vrzi mamu z vlaka, ameriški film 19.30 Dnevnik 20.05 Bruklinski most, humoristična serija 20.35 Japonske sanje, dokumentarni film 21.30 Inside Story, serijski film 22.20 Praga, drsanje, svetovno prvenstvo (M), posnetek 23.20 Metal-manija 00.20 Horoskop

NEDELJA, 14. MARCA

Slovenija 1

- 8.40 Otroški program, Živ žav, Bajka o kraljevih češnjah, Huckleberry Finn, angleška nadaljevanka
- 10.40 Werner Fend: Moja knjiga o džungli, nemška poljudnoznanstvena serija
- 11.00 Naša pesem '92
- 11.30 Obzorja duha
- 12.00 Ljudje in zemlja
- 12.30 Videomeh
- 13.00 Poročila
- 13.05 Križ kraž, ponovitev
- 14.50 Filmsko popoldne, 'Alo 'Alo, angleška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Softja in Konstanca, angleška nadaljevanka
- 17.00 Dnevnik
- 17.10 Star Trenk III, ameriški film
- 19.17 Slovenski loto
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Zrcalo tedna
- 20.25 Nedeljskih 60
- 21.30 Življenje z druge plati: Kako nas vidijo živali, angleška poljudnoznanstvena serija
- 22.05 Dnevnik
- 22.30 Športni pregled

Slovenija 2

- 9.20 Športna nedelja, Lillehammer, slalom (Ž), 1. tek
- 12.25 Lillehammer, slalom (Ž), 2. tek
- 12.55 Kyalami, formula 1, prenos
- 14.50 Praga, SP v umetnostnem drsanju
- 17.00 Toronto: SP v dvoranski atletiki posnetek
- 18.00 NBA
- 19.00 Hokej
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Čaj v Sahari, ameriški film
- 22.20 Glasbeni utrinek
- 22.35 Sova, Laurel in Hardy, ameriška burleska, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Hiša iz kart, finska nadaljevanka
- 00.40 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Horoskop
- 13.10 Ljudje orli, ameriški akcijski film, 1976
- 15.30 Čarobna svetilka, otroški program, Caseyeva senca, ameriška komedija, 1978
- 17.15 Stanje stvari
- 18.15 Istrska paberkovanja
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.15 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 20.35 Žrebanje lota
- 20.40 Ločitev po ameriško, ameriška komedija, 1967
- 22.25 Vsedanes - TV dnevnik
- 22.35 Slovenski magazin
- 23.05 Vohuna, ameriška nanizanka

HTV 1

- 8.30 Poročila 8.35 TV koledar 8.45 Slika na sliko, ponovitev 9.30 Huckleberry Finn in prijatelji, nadaljevanka 10.00 Poročila 10.05 Hišni ljubljenci 10.30 Ulica Sezam 11.30 Oddaja narodne glasbe 12.00 Poročila 12.05 Plodovi zemlje 13.00 Mir in dobrota 13.30 Palček David, risana serija 13.55 Animal Talk, ameriški TV film za otroke 15.00 Opera Box 15.30 Poročila 15.35 Družinski zabavnik 17.20 Comme un poisson sans bicyclette, francoski film 18.45 Dopolnitev 18.50 Zekoslavne zgodbe 19.30 Dnevnik 20.05 Ludwig, serijski film 21.00 Bridge to Silence, ameriški film 2.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

- 11.45 TV koledar 11.55 Nedeljsko športno popoldne 12.00 Toronto, Svetovno prvenstvo v dvoranski atletiki, posnetek 13.00 Kyalami: Formula 1 za Veliko nagrado Južne Afrike, prenos 15.00 Praga, Svetovno prvenstvo v drsanju, revija, prenos 17.55 Toronto, Svetovno prvenstvo v dvoranski atletiki, prenos 23.10 Spet se bomo srečali, serijski film 23.30 Šport 23.30 Hrvaška nogometna liga 00.45 Horoskop

PONEDELJEK, 15. MARCA

Slovenija 1

- 10.35 Tedenski izbor, Telovadka, francoska nadaljevanka, Forum, TV Merinik, Nedeljskih 60
- 12.30 Videomeh
- 13.00 Poročila
- 13.05 Rojstvo Evrope, ponovitev angleške dokumentarne serije
- 14.20 Filmsko popoldne, Laurel in Hardy, ponovitev ameriške burleske, Odletel bom, ponovitev ameriške nadaljevanke, Whistle stop, ameriški film
- 17.00 Dnevnik - Slovenska kronika
- 17.15 Otroški program, Radovedni Taček, Pet prijateljev, angleška nanizanka
- 18.00 Regionalni studio - Maribor
- 18.50 Štiri v vrsto, TV igrice
- 19.15 Risanka
- 19.30 Dnevnik
- 19.55 Šport
- 20.05 Sedma steza
- 20.30 Gore in ljudje
- 21.30 Dokumentarec meseca, Krakovo in Trnovo
- 22.15 Dnevnik
- 22.45 Gospodarska oddaja, Evropa 2000
- 23.15 SP v hokeju na ledu, Slovenija: Afrika
- 01.00 Video strani

Slovenija 2

- 9.20 Lillehammer, veleslalom (Ž), 1. tek
- 10.15 Tedenski izbor, Znanje za znanje, Učite se z nami
- 11.20 Holmenkollen, skoki
- 12.55 Lillehammer, veleslalom (Ž), 2. tek
- 13.00 Poročila
- 15.00 Intervju, ponovitev
- 16.00 Utrip, ponovitev
- 16.15 Zrcalo tedna, ponovitev
- 16.30 Dober dan, Koroška
- 17.00 Ljudje in zemlja
- 17.30 Obzorja duha, ponovitev
- 18.00 Orion
- 18.50 Podjetniški klub
- 19.30 Dnevnik
- 19.55 Šport
- 20.05 Znanstvena oddaja
- 20.35 Znanost, 13. oddaja
- 21.05 Dinko Šimurvič, Dr. Nikola Vončina: Tujec, nadaljevanka
- 22.00 Glasbeni utrinek

- 22.35 Sova, Najstrašnejši umor, angleška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Hollywood se jih spominja, ameriška dokumentarna serija
- 00.40 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Mannix, ameriška nanizanka
- 13.50 Ločitev po ameriško, ameriška komedija, 1967
- 15.35 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 16.00 Oresedici - TV novice
- 16.05 Čarobna svetilka, otroški program, Moj prijatelj rdeči sokol, ameriška mladinska nadaljevanka, Pustite jih živeti, dokumentarna serija
- 17.00 Slovenski magazin
- 17.30 N. Y. P. D., serijski film
- 18.00 Studio 2, šport
- 18.50 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.15 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 20.40 Ponedeljkov športni pregled
- 21.45 Vsedanes - TV dnevnik
- 21.55 Vohuna, ameriška nanizanka
- 22.45 Tajna agentka Natalija, francoska komedija, 1959

HTV 1

- 7.50 Tv koledar 8.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, Zgodbe iz Monticella 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Ali ste vedeli 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Spet se bomo srečali, serijski film 15.45 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Besede, besede, besede 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Hrvaška in svet 20.50 Primer Nine B., francoski film 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

PETEK, 12. MARCA

Slovenija 1

- 9.40 Tedenski izbor, Telovadka, francoska nadaljevanka, Videošpon, Umetniški večer, Niko Grafenauer
- 13.00 Poročila
- 14.50 Filmsko popoldne, On in ona, ameriška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Vrnitev na otok zakladov, angleška nadaljevanka
- 17.00 Dnevnik - Slovenska kronika
- 17.15 Otroški program, Huckleberry Finn, angleška nadaljevanka, Prvi uspehi: Fantom - pleše Tina Majcen, Včasih na TV tudi čarimo
- 18.00 Regionalni studio - Koper
- 18.50 16 črk, TV igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Forum
- 20.25 Profesionalec, francoski film
- 22.15 Dnevnik
- 22.45 Intervju
- 23.45 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu, skupina C, Avstralija - Slovenija, posnetek iz Ljubljane

Slovenija 2

- 11.10 Tedenski izbor, Že veste, Gospodarska oddaja: 10.000 obratov, Ljubljenska preizkušnja, nemška nadaljevanka
- 13.00 Poročila
- 14.00 SP v umetnostnem drsanju (M), ponovitev
- 16.40 Osmi dan, ponovitev
- 17.30 Alpe - Donava - Jadran
- 18.00 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
- 18.45 Znanje za znanje, Učite se z nami
- 19.00 Euroritem, 19. oddaja
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Studio City
- 22.10 Glasbeni utrinek
- 22.35 Sova, Popolna tujca, ameriška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Zbogom, pujs, novozeleandski film
- 01.25 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Mannix, ameriška nanizanka
- 13.50 Juke box, ponovitev

TOREK, 16. MARCA

Slovenija 1

- 9.35 Tedenski izbor, Telovadka, francoska nadaljevanka, Orion, Homo turisticus, Potovanje po človeškem telesu, nemška poljudnoznanstvena serija, znanstvena oddaja, Znanost
- 13.00 Poročila
- 13.05 Dokumentarec meseca, Krakovo in Trnovo, ponovitev
- 14.45 Filmsko popoldne, Najstrašnejši umor, ponovitev angleške nanizanke, Odletel bom, ponovitev ameriške nadaljevanke, Hollywood se jih spominja, ponovitev ameriške dokumentarne serije
- 17.00 Dnevnik
- 17.15 Otroški program, Erazem in potepuh, otroška nadaljevanka, Slovenske ljudske pravljice o Marku, ki je vilo sesal
- 18.00 Regionalni studio - Koper
- 18.50 Štiri v vrsto, TV igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Žarišče
- 20.35 Glasba, Show in cirkus: Lepi trenutki v cirkusu, 2. del
- 21.45 Nebesa morajo počakati, angleška dokumentarna serija
- 22.15 Dnevnik
- 22.55 Posnetki hokeja
- 00.40 Video strani

Slovenija 2

- 10.15 Tedenski izbor, Podjetniški klub, Sedma steza, Tujec, nadaljevanka, Gore in ljudje
- 13.00 Poročila
- 16.05 Sobotna noč, ponovitev, Nočni videomeh, Julio Iglesias
- 18.00 Sprehodi po stari Ljubljani, ponovitev
- 18.45 Iz življenja za življenje
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 F. Giroud: Marie Curie, francoska nadaljevanka
- 20.50 Osmi dan
- 21.40 Novosti založb
- 21.50 Svet poroča

16.00 Oresedici - TV novice

- 16.05 Čarobna svetilka, otroški program, Dolgo iskanje, angleška dokumentarna serija, Vohuna, ameriška nanizanka
- 17.20 Meridiani, aktualna tema, ponovitev
- 18.00 Studio 2, pogovor z gosti
- 18.50 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.15 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 20.40 Koncert orkestra bergenske filharmonije
- 21.40 Glasbeni utrinek
- 21.45 Vsedanes - TV dnevnik
- 21.55 Globus
- 22.25 Tatinske noči, češkoslovaški film, 1961

HTV 1

- 7.50 TV koledar 8.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, Zgodbe iz Monticella
- 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Hrvaške zgodbe in novele - A. Senoa: Začuden svati 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film
- 13.30 Mikser M 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Inside Story, serijski film 15.40 The Big Blue
- 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško
- 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Duhovni klic 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Film - video - film 20.40 Empire of the Sun, ameriški film 23.10 Dnevnik 23.30 Slika na sliko 00.15 Poročila v angleščini 00.20 Poročila 00.30 Sanje brez meja

HTV 2

- 17.05 TV koledar 17.15 Turbo Limach Show 18.30 Oskar med detektiv 19.30 Dnevnik 20.05 Milostljiva pred vsemi, humoristična serija 20.30 Velika potovanja: Potovanje v izgubljeno Japonsko 21.30 CRO POP ROCK 22.15 Praga, drsanje, svetovno prvenstvo (plesni pari), posnetek 23.05 Toronto: Svetovno prvenstvo v dvoranski atletiki, prenos 02.15 Horoskop

22.25 Glasbeni utrinek

- 22.35 Sova, V avtobusu, angleška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Ciklus filmov J. L. Godard: Weekend, francoski film
- 01.25 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Mannix, ameriška nanizanka
- 13.50 Pustite jih živeti, dokumentarna serija
- 14.15 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 15.00 Ponedeljkov športni pregled, ponovitev
- 16.00 Oresedici - TV novice
- 16.05 Čarobna svetilka, otroški program, Tečaj italijanskega jezika, Pustite jih živeti, dokumentarna serija
- 17.00 Vohuna, ameriška nanizanka
- 18.00 Studio 2, Magazin
- 18.50 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.15 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 20.40 Nevidni stotnik, italijanski pustolovski film, 1953
- 22.05 Vsedanes - TV dnevnik
- 22.15 Severovzhod - TV magazin
- 23.10 Vohuna, ameriška nanizanka

HTV 1

- 7.50 TV koledar 8.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, Zgodbe iz Monticella
- 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Mali svet 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film 13.30 Monofon
- 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Inside Story, serijski film 15.40 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Govorimo o zdravju 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Churchill, dokumentarna serija 21.00 V prvem planu, kontaktna oddaja 23.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

SOBOTA, 13. MARCA

Slovenija 1

- 8.55 Tedenski izbor, Radovedni Taček, Erazem in potepuh, otroška nadaljevanka, Daleč od dvorca, Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike, Slovenci v zamejstvu
- 13.00 Poročila
- 13.05 Tednik, ponovitev
- 14.10 Filmsko popoldne, Popolna tujca, ameriška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Mlini na barju, češki film
- 17.00 Dnevnik
- 17.10 Potovanje po človeškem telesu, nemška poljudnoznanstvena serija
- 18.00 RPL
- 18.45 TV mernik
- 19.12 Žrebanje 3 x 3
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Utrip
- 20.30 Križ kraž
- 21.35 Na dnu, brazilska nadaljevanka
- 22.30 Dnevnik
- 23.10 Sobotna noč, Nočni videomeh, Julio Iglesias
- 01.05 Video strani

Slovenija 2

- 10.15 Tedenski izbor, Jakec in čarobna lučka, ameriška risana serija, Denver, poslednji dinosaver, ameriška nanizanka, Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke, Zgodbe iz školjke
- 10.50 Športna sobota, Lillehammer, smuk (Ž), SP v dvoranski atletiki, posnetek iz Toronta, umetnostno drsanje, hokej
- 19.00 Werner Fend: Moja knjiga o džungli, nemška poljudnoznanstvena serija
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Rojstvo Evrope, angleška dokumentarna serija
- 21.00 Homo turisticus
- 21.30 Pogled in zadeni
- 22.35 Sova, 'Alo 'Alo, angleška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, The Care od the Time, angleški film
- 01.30 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Mannix, ameriška nanizanka
- 13.50 Tatinske noči, češkoslovaški film, 1961
- 15.25 Čarobna svetilka, otroški program, Prikazen iz meniškega otoka, angleški mladinski film
- 16.55 Koncert orkestra bergenske filharmonije
- 17.55 Glasbeni utrinek
- 18.00 Globus
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Jutri je nedelja, verska oddaja
- 19.35 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.30 Ljudje orli, ameriški akcijski film, 1976
- 22.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 22.10 Stanje stvari
- 23.10 Vohuna, ameriška nanizanka
- 00.00 Horoskop

HTV 1

- 8.00 TV koledar 8.10 Poročila 8.15 Slika na sliko, ponovitev 9.00 Dobro jutro, Hrvaška 10.30 Educon, šolski kontaktni program 12.00 Poročila 12.05 Bush Tucker Man, nadaljevanka 12.35 ??? 13.00 Ali je me kdo iskal 14.00 Poročila 14.05 Pozdravi iz domovine 14.35 Beverly Hills 90210, ameriška nanizanka 15.30 Iz stare skrinje, zabavnoglasbena oddaja 16.00 Poročila 16.15 Televizija o televiziji 16.45 Turbo Limach Show 18.00 Poročila 18.05 TV razstava 18.20 Santa Barbara 19.05 V začetku je bila beseda 19.30 Dnevnik 20.05 TV tednik 20.20 Nočni sprehod, ameriški film 21.50 Dopolnitev 22.00 Usode 22.35 Dnevnik 23.05 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

- 15.00 Praga, Svetovno prvenstvo v drsanju, prenos 16.30 Toronto, Svetovno prvenstvo v dvoranski atletiki, posnetek 18.00 Split, košarka, zaključek hrvaškega prvenstva 19.30 Dnevnik 20.05 Črno-belo v barvi, Sredina stoletja, V avtobusu, humoristična serija, film 00.20 Horoskop 00.25 Toronto, Svetovno prvenstvo v dvoranski atletiki, prenos

SREDA, 17. MARCA

Slovenija 1

- 9.55 Tedenski izbor, otroški program, Sprehodi po stari Ljubljani, Marie Curie, Novosti založb, Osmi dan
- 13.00 Poročila
- 13.15 Življenje z druge strani, angleška poljudnoznanstvena serija
- 14.00 Filmsko popoldne, V avtobusu, ponovitev angleške nanizanke, Odletel bom, ponovitev ameriške nadaljevanke, Ciklus filmov J. L. Godarda: Weekend, ponovitev francoskega filma
- 17.00 Dnevnik
- 17.15 Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
- 18.50 Štiri v vrsto, TV igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Žarišče
- 20.40 Film tedna, Alive and Kicking, angleški film
- 22.15 Dnevnik
- 22.50 Oči kritike

Slovenija 2

- 10.00 Tedenski izbor, Iz življenja za življenje, Glasbeni magazin: nocoj o Jazzu, Nebesa morajo počakati, angleška dokumentarna serija, Glasba, Show in cirkus: lepi trenutki v cirkusu, 2. del
- 13.00 Poročila
- 18.00 Beverly Hills 90210, ponovitev ameriške nanizanke
- 18.45 Turizem
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Športna sreda
- 22.15 Glasbeni utrinek
- 22.35 Sova, Bunt z Beverly Hillsa, ameriška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka
- 23.45 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Mannix, ameriška nanizanka
- 13.50 Istrska paberkovanja

- 14.35 Nevidni stotnik, italijanski pustolovski film, 1953
- 16.00 Oresedici - TV novice
- 16.05 Čarobna svetilka, otroški program, Pustite jih živeti, dokumentarna serija, Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 17.00 Severovzhod - TV magazin
- 18.00 Studio 2, mladi
- 18.50 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.15 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 20.40 Bersaglio - v studiu Tatiana Juratovec
- 21.20 Sprehod po moderni umetnosti, italijanska dokumentarna serija
- 21.45 Vsedanes - TV dnevnik
- 21.55 Arhitektovi nasveti
- 22.15 Ogenj pod kožo, francoski film, 1954

HTV 1

- 7.50 TV koledar 8.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, Zgodbe iz Monticella
- 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Marianne, risana serija 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Inside Story, serijski film 15.40 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 W. Fend: Moja knjiga o džungli 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Morje in čas, španski film 21.45 Grof Eltz Vukovarski, dokumentarni film 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

- 16.45 Tv koledar 16.55 Empire of the Sun, ameriški film 19.30 Dnevnik 20.05 Pravi igralci, humoristična serija 20.40 Skušnjave življenja, dokumentarna serija 21.35 Inside Story, serijski film 22.25 Glasbeni večer 23.55 Horoskop

Shannen Doherty

Razsipno dekle

Z letalom na turnirje

Najbolje plačana zvezda mladostniške nadaljevanke „Beverly Hills“ Shannen Doherty neusmiljeno zapravlja denar za obleke, čevlje in ure, znana je tudi po svojem ekstravagantnem obnašanju. Dobra, velikodušna in razumna Brenda iz nadaljevanke ima v zasebnem življenju nesrečo, saj ji na vsakem koraku sledijo fotografi.

Dvajsetletna igralka si je v premoru med snemanjem nadaljevanke uspela nabrati precej negativne publicitete. Na fotografije se ni nikoli ozirala in v tisku so se pojavile njene fotografije z rap zvezdnikom Markyjem Markom, novinarji so zabeležili tudi dogodek v enem izmed klubov v Los Angelesu, ko je

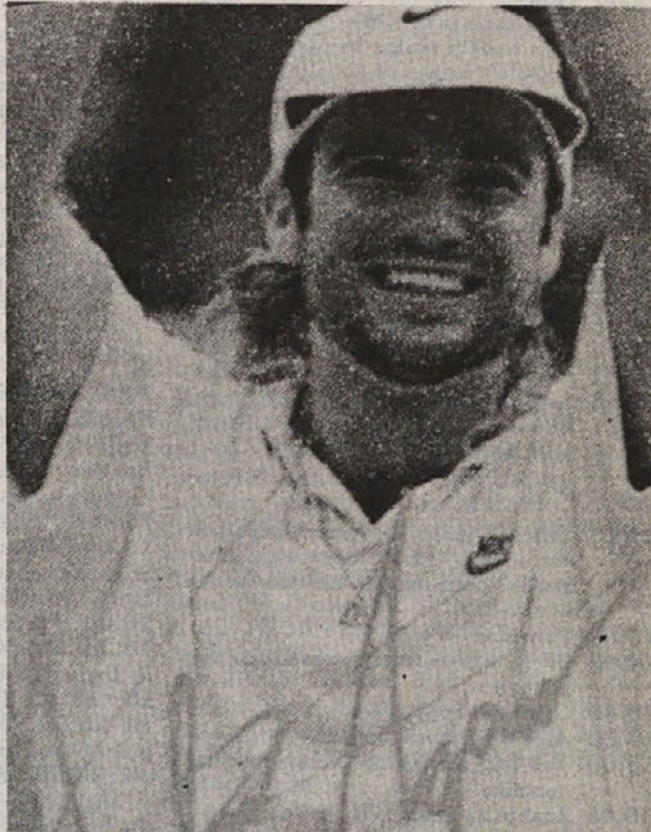
Shannen Doherty: Mojih pet minut prihaja

želela plesati na mizi, a ji je ples preprečil prijatelj Brian Austin Green. Nadalje so ji pripisali intimen zaplet s country zvezdnikom Billyjem Rayjem Cyrusom na podelitvi ameriških glasbenih nagrad, najnovejši škandal pa ob pisanju čekov brez kritja.

Shannen rada porabi zaslužen denar, zato so ji nakupi nove hiše, avtomobilov, oblek slavnih kreatorjev, predvsem pa čevljev in ur, občutno izpraznili žepe in bančni račun. Na srečo denar od nadaljevanke redno prihaja, zato se ni treba bati, da bi bila revna, kot je bila v otroštvu.

Odrasla je v skromni južnjaški družini v Tennesseeju, oče alkoholik ji je umrl zelo zgodaj zaradi srčnega infarkta. Mlada igralka danes sodeluje v vseh kampanjah proti alkoholizmu in dela v skupinah z odrasčajočo mladino. Sebe in svojo družino je rešila pred revščino z ljubkostjo. Že pri desetih letih je nastopila v televizijski nadaljevalki „Hišica v preriji“, angažiral jo je danes pokojni Michael Landon. Od takrat so ji ponujali nove vloge in je tudi redno nastopala, največjo slavo pa ji je nedvomno prinesla vloga Brende v „Beverly Hillsu“.

Ko je začela v nadaljevalki nastopati, je bila zaročena s Chrisom Foulasom, lastnikom športnega centra in povsem resno je najavljala njuno skorajšnjo poroko. Zaradi številnih obveznosti pa ji je zmanjkovalo časa za hobije, kar so konji in psi, pa tudi za zaročenca. Razšla sta se in Shannen se je začela vse pogostejše pojavljati med hollywoodskim jet-setom, s tem pa tudi v rumenih trač rubrikah. Takole pravi Shannen Doherty: „Plačujem ceno priljubljenosti, ni mi všeč, a kaj mi preostane, kot da v miru počakam, da novinarji in paparazzi najdejo novo žrtev. Zdi se mi, da prihaja mojih pet minut in seveda jih bom vzdržala.“

Teniski zvezdnik Andrej Agassi si bo prihranil čas ob odhodu na turnirje, saj mu poslovnih obveznosti ni več treba usklajevati z rednimi letalskimi linijami, ker bo letel s svojim zasebnim letalom Lockheed „Air Agassi“, ki ima deset sedežev, upravljata pa ga dva pilota. Dvajsetletni igralec tenisa izjavlja, da zaenkrat se ne načrtuje, da bi pilotiral sam. Letalo je bilo le dobrodošla nujsnost, ki mu omogoča hitrejši prihod iz domačega Las Vegasa na številne turnirje srom Amerike.

Michael Jackson pred mikrofonom ABC z Oprah Winfrey

Dolgo pričakovana izpoved

V živo, pred kamerami televizijske mreže ABC, ki jo je v danem trenutku spremljalo devetdeset milijonov Američanov, je Oprah Winfrey direktno vprašala Michaela Jacksona: „Ste še nedolžni?“. Bilo mu je neprijetno in reagiral je zmeden: „Kako me lahko vprašate kaj takega? Saj sem vendar gospod!“. Znani temnopolti novinarki je uspelo iz njega izvleči marsikaj o njegovem seksualnem življenju, plastičnih operacijah in še kopico drobnih pikantnosti.

Michael Jackson je spregovoril prvič po štirinajstih letih molka, gledalci so se ob njegovih izjavah dobro zabavali, nekatere trditve pa je po pogovoru sestra La Toya označila kot neresnične. V preteklih letih Jacksonove kariere so novinarji tekmovali, komu bo uspelo dobiti intervju. Štiriintridesetletni ekscentrični glasbenik je bil zanimiv in še dokaj neraziskan poligon za novinarje in radovedno občinstvo. Skušali so ujeti čas, ko bo prekinil prakso seznanjanja javnosti z njegovim življenjem preko profesionalnih predstavnikov za tisk. In nenadoma, brez bombastičnih najav, je uspelo Oprah Winfrey. V devetdeset minutnem intervjuju je spretna novinarka vsaj delno odstrla skrivnostno tančico.

Agencija „A. C. Nielsen Co.“ je opravila raziskave, katerih rezultati so pokazali, da se je intervju uvrstil na četrto mesto gledanosti. Zanimivo je vedeti, kaj je prikovalo gledalce pred televizijske zaslone?

Oprah Winfrey je uspela izvedeti, da se dolga leta ni upal pogledati v zrcalo, ker je menil, da je grd, med drugimi je trdil, da mu koža blede zaradi skrivnostnega kožnega obolenja, razkril je resnico o številu plastičnih operacij, pripovedoval o težavnem otroštvu in očetovem izživljanju. K Jacksonovi izpovedi pred kamerami je v veliki meri pripomogla njegova dobra prijateljica Elizabeth Taylor, ki ga je pred letom in pol izbrala za poročno pričo.

Ob vsakem kočljivem vprašanju se je Michael nasmehnil, sramežljivo sklonil glavo, ustnice razvlekel v nasmeh kot zmeden mladoletnik.

„Rekli boste, da sem staromodni, a o svojem seksualnem življenju mi je neprijetno razpravljati.“ Povedal je le, da videva igralko Brooke Shields, njeno ime so v zadnjem času pogosto povezovali s Princem, Al Pacinom, Liamom Neesonom in Julianom Lennonom.

Po ekskluzivnem intervjuju je na isti televizijski mreži govorila njegova sestra La Toya in ovrgla nekatere trditve. O Brooke je je menila takole: „Michael mi je dejal, da je Brooke najagresivnejša ženska, kar jih je srečal, nikakor ni trdil, da je njegovo dekle.“

Med intervjujem se je Michael Jackson razjezil samo enkrat – ko se je Oprah dotaknila občutljive teme beljenja kože: „Za beljenje kože še nikoli nisem slišal, kaj je to, niti ne vem! Imam motnje, ki uničujejo mojo pigmentacijo, bolezen imenujejo vitiligo in njen proces sem začutil na svojem obrazu že leta 1982, po albumu „Thriller“, nasledil pa sem jo po očetu. Glede tega si pač ne morem pomagati, razen s šminko. Sicer pa, kaj je z ljudmi, ki sedijo na soncu, da bi imeli bolj temno kožo?“

Tridesetletna La Toya je imela tudi ob tej izjavi primeren komentar: „Vitiligo! Prvič slišim, da bi obstajala v naši družini tovrstna dedna bolezen.“

Tudi Jacksonov oče Joseph, ki so ga

Superioren na sceni, v zasebnem življenju sramežljiv

povabili pred kamere po sinovem showu, ni dajal vtisa, da bi bil obolen z vitiligom. Nasprotno, od Jacksonovih ima najtemnejšo kožo.

V razprave so se vključili še številni ameriški zdravniki, pridružili so se jim celo izraelski in povabili Michaela v zdravilišče na Mrtvo morje, kjer menda uspešno zdravijo razna kožna obolenja.

Poglavje zase je bil Joseph Jackson, perversni tiran po Michaelovih izjavah. Obtožil ga je zlorabljanja lastnih otrok, njega pa naj bi, ko je še nastopal v skupini „Jackson 5“, redno pretepal pred odhodom na oder. Iz sina je želel ustvariti zlato kokoš, od ostalih otrok ga je izoliral, mali Michael je vabil, med-

tem ko so se njegovi vrstniki igrali na ulicah. La Toya je v avtobiografiji zapisala, da jo je oče, prav tako tudi njeno sestro, posilil. Tudi ostali Jacksonovi otroci o očetu razmišljajo podobno, kot o pošasti. Pred kamerami je Joseph Jackson vse zanikal.

Michael je povedal, da je bil do sedaj le na dveh plastičnih operacijah, nikoli naj si ne bi popravljajal ličnic, brade in ustnic. Zanikal je trditve, da spi pod steklenim zvoncec, da si želi kupiti Merrickovo okostje človeka-slona. Vse, kar je izjavil v devetdesetih minutah, so ameriški mediji podrobno analizirali. In superzvezdnik si je pridobil še eno, vedno dobrodošlo – reklamo.

Kultura ZDA

Revolucija po dekliško

So mlada, glasna, vsakdanja dekleta in se imajo za umazane babnice in bestije, ki vabijo k razgrajanju. "Riot girls," (divje) se imenujejo vreščke neadoletnice. S postfeministično rock glasbo se borijo proti seksualni zlorabi, proti posiljevanju in prisilnemu, povsod navzočemu kultu lepote.

Prav prekleto je včasih vroče tukaj zgoraj na odru, pa četudi imaš na sebi le mrežaste nogavice in raztrgano majico, in se potijo ob bobnečih basih: "Saj vas ne potrebujem zato, da mi poveste, da sem lepa," hripavo kriči v dvorani. Navdušenci pa radostno vriskajo, saj vedo, kaj mora slediti. Kathleen Hanna sleče bluzo in pokaže rožnat nederček, na golem trebuhu pa napis samoočitožbe: "Slut" ali umazana babnica.

Bestije, furije, divje na hrup in razgrajanje. Takšne morate videti in skoraj samo dekleta besnijo v dvorani. Na telesu, prstih, čelu, na koščku gole kože med čopom in umazano srajco imajo narisana ali vtetovirana znamenja. Rade se oblačijo kot nekdanji punkeři in kot oni ljubijo izzivanje. To so "Riot girls", razgrajške frklje in kar počnejo, se imenuje "revolucija na dekliški način". Energično kot še nikoli v zgodovini rock glasbe se mlade ženske prerivajo na oder.

"Girilizem" imenuje strokovni tisk ta fenomen - obdobje divjih deklet. Njihov humor je trd, njihovi teksti so nesramni do vsakdanji. "Zadrži dih, potreboval ga boš za svojo gumijasto nevesto," se dere dekliški band "L 7", vodilna skupina te vstaje. "Ko sem bila mlada, sem bila vlačuga," poje Courtney Love, pevka s "hole" (luknja). "Mrtvi moški me posiljujejo," tuli skupina, "Hočem puško, hočem videti, kako bežiš," in zveni kot ojačana spremljava k filmu Thelma in Louise, kjer junakinje posegajo po revoluciji, da bi se ubranile pred vsiljivci.

In tako tudi mislijo; vreščke mladoletnice, ki so s svojim hrupom proti posiljevanju deklet in postfeministične rock glasbe. Sovražijo nasilje moških, vendar ne želijo imeti opravka z otožnimi emancipirankami. Glasno "jezna mlada dekleta" so to, je občudojoče zapisal USA Today.

Mimo so časi, ko so obstajale dekliške skupine ljubkih gospa, ki so se imenovali "The Angels" ali "The Charmettes" in so se tudi tako vedle. Pravih dekliških bandov (Girls-bands), kjer ženske igrajo bas ali kitaro ali sedijo za tolkali, nikoli ni bilo veliko.

Kariero so običajno naredile posamezne bojevnice kot Japiz Joplin ali Patti Smith. V subkulturi, v mrčnih klubih Seattla v New Yorku razgrajajo "Bratmobili" ali Kathleen Hannas "Bikini Kill" in pozivajo k separatizmu: "Dekleta sama so boljša", v New Yorku, Londonu ali v Berlinu igrajo novopečene frakcije, ki zares dobro zaslužijo, v kombinaciji z "Babes in Toyland" (Otroci v deželi igrači), ali "Hole" (Luknja) s šefico Courtney Love, umazano blondinko, ki običajno nastopa v Baby-Doll oblekah, ker želi vzbuditi videz "14-letnice, ki so jo pravkar posilili". Njihovo sporočilo se glasi: "Smo besne, da je kaj." Ustavile so si svojo subkulturo s skupinškimi sestanki in pozivi k dekliški solidarnosti. In ker vedo, da za pravo revolucijo niso dovolj le dvorane, si upajo tudi med normalne ljudi.

"Riot - girl - akcija," razlaga Cathy Walker, 16 let, iz San Franciska, "je takrat, kadar si napišeš na trebuh 'posiljena' in v kopalkah korakaš skozi nakupovalno pasažo." Z "Riot girls" se izraža feministični glas videogeneracije, domneva Newweek. In v resnici so se dekleta tudi naučila ne-

kaj lekcij o učinku medijev, o javnosti in showu: velikih besed, globokoumnih govorov nihče noče slišati. Važne so slike in dobra scena. In ženska mora uporabljati telo; Madonna dela tako. In kričeče parole učinkujejo bolj kot tisoč letakov.

So brez teorij, prav tako brez sanj o prihodnosti, brez idej, brez utopije. Imajo le občutek, "da je tukaj nekaj hudo narobe", kot je to formulirala skupina "Bratmobile". Le nekaj knjig je zanje pomembnih, običajno pa najdejo vsebine v Talk Showih in ilustriranih revijah. Susan Flaudis bestseller "Blacklash", ki opisuje boj konzervativnih ameriških moških nasproti pravicam žensk. In Naomi Wolf, ki s svojimi mrčasnimi slikami "zablode lepote" in z njenimi posledicami ni pretresel le feminist - izčrpno in slikovito je poročal o otrocih, ki dovolijo operacijo na svojem telesu, o nenormalnem hujšanju več kot 150.000 Američank, ki letno zaradi tega umrejo.

"Smo sredi vojne med spoloma," sklepa Wolf. V zadnjem času so bili že mnogi znani ljudje postavljeni pred sodišče zaradi zaničevalnih zgodb: najprej Richter Thonnes, potem William Kennedy Smith in Mike Tyson. Razburjeno in pobožnjaško kot vedno je javnost razpravljala o posiljevanju, s spolnih nadlegovanjih in o tem, koliko je ženska sama kriva, če se ji kaj takšnega zgodi. In pred TV sprejemniki so sedela dekleta kot Randy Jefferson, sedemnajstletna šolarka: "Hej, saj to ne more biti res," in ob primeru Kennedyja razmišljale.

"Oznanjati nekoga zaradi posiljevanja, potem pa vsa Amerika govori o tvojih hlačkah." Predstavljala si je, pravi Randy, kako bi se sama počutila v takšnih razmerah: "In ob tem pomisliš, kakšno posrano življenje je pravzaprav tu!"

Samo ne odrasti in biti ženska; prav tako ne feministka - feminizem je samota in preteklost, je dolčas in diši po politiki. "Riot" je odklon, je ponos na lastno identiteto besa - na stvari, ki jih lahko nekdo doživi pri štirinajstih, dvanajstih ali celo petih letih na lastnem telesu.

Gre za grobost fantov v razredu, gre za strah ponoči, za zlorabe v otroštvu, za incest, posiljevanje z nenormalnim hujšanjem in končno za tisti kult lepote, ki nekoga prisili k stradanju ali ti daje občutek slabe vesti vse življenje. Gre za trenutke, ki jih band "Bikini Kill" sugerira presenetljivo senzibilno: "Očka prihaja zvečer v mojo sobo in hoče več kot le razgovor z menoj."

Če obstaja kakšno skupno prepričanje razgrajških deklet, potem je to, da je boleče in včasih celo življenjsko nevarno v moderni Ameriki odrasti - tudi v navidežno varnem svetu srednjega razreda. Odrasti je že zmeraj bilo težko ter trma in bespadata k mladosti prav tako kot možolji in pop glasba. Sem pa spada tudi odkriti nekaj čisto novega, fantastičnega. Kot koncert Sama Otta, 19 let, "Bikini Kill", iz Kalifornije. In popolnoma normalno je, da ne moreš razložiti, kaj je pri tem tako fantastičnega: "Preprosto rečem, vov, glasba in prismuknjena dekleta, tukaj pač spadam zraven."

Dekleta osupnejo, kadar se med seboj pogovarjajo. V subkulturi kroži njihov lasten časopis "Fanzines", ki se imenuje "Dekliški bacil" ali Nehaj že

tuliti in pomeni sredstvo, s katerim izražajo dekleta svoj bes. Dvanajstletne pišejo pesmi, štirinajstletne pamphlete proti napačnim predstavam lepote; in včasih zveni vse skupaj, kot bi svet bil sestavljen iz pošasti in velike zarote proti vsemu, kar je mlado in žensko.

Po drugi strani pa najdemo pisma o resničnem življenju. In nemalokrat se zgodi, da se nam je prvič odkrila kakšna avtorica. Majhna poniževanja, scene vsakdanje brutalnosti: "Na poti iz šole so me fantje z visokih šol večkrat zalezovali, naj jim povem, če sem fant ali dekle. In če jim tega ne bi pokazala, bi me posilili. Potem bi vedeli."

Pa še ena izmed zgodb iz njihovega časopisa: "Rekel mi je, naj mu bom hvaležna za to, kar počenja, saj me kakšen drug moški tako nikoli ne bi hotel."

Izkričati bes pomaga in tako za mnoge druge kot za Randy velja, "kot da bi v pop glasbi prvič odkrile resnično življenje". Videti je, da zupajo njihovim priljubljenim skupinam in njihovi subkulturi bolj kot učiteljem, kot da bi razlagale stvari, ki so sicer zapisane le v njihovih dnevnikih.

"Včasih, kadar lahko preberem takšno pismo," pravi Kim Gordon iz kult banda "Sonic Youth", "se mi zdi, kot bi kakšni šestnajstletniki dobesedno videli v glavo." In veliko občudojočega je v teh glavah za močne ženske v rock glasbi, za Patti Smith ali celo Kima Gordona, ki so že pred leti napisali pesem o Karen Carpenter. Bila je na vrhu top lestvica, nato pa je umrla zaradi hujšanja. Eden izmed prvih kritikov bi se naj rogal njenim "debelim bokom".

Sovražstvo in zalitev obrnejo v aroganco in se branijo z besedami. Kdor samega sebe obrekuje, tega zaničevanje več ne prizadene. "Niggers with attitude" (Črnci s ponosom) se imenuje neka skupina v Los Angelesu. Neki Riot band na Zahodni obali se je krstil za "Counts with attitude". Cunt pomeni vlačuga.

Brez predsodkov so divje frklje uporabljale tudi znake in dodatke punka. In kot pankerji tudi one gojijo ljubezen do sovražstva in spoštujejo princip totalnega glasbenega amaterstva: "Če bi rad kaj povedal, vzemi kitaro."

Tudi prečni toni giribandov (dekliških skupin) so trdi, hitri, bobneči. In kot pri punku gre za vse kaj drugega kot za hrup in pestro življenje: kot sta nekoč Sid Vicious in Johnny Rotten besno kričala proti državnemu in policijskemu terorizmu, tako danes Kathleen Hanna nadira teror, ki ogroža ženska telesa.

Samo prava "Riot girls" ne popivajo, ne beračijo, ne kadijo marihuane in ne jedo mesa. In lahko se zgodi, da kakšna skupina oznani, da "sovraži kapitalizem v vseh njegovih oblikah". Toda pravzaprav ta dekleta sploh nočejo anarhije. "Želijo vse najboljše, zdrav življenjski slog," pove Jessica Hoper (16) v časopisu.

Oznanjajo dekliško moč in solidarnost in seperatizem, vendar ne mislijo čisto tako resno, kot to počnejo. Nobeno "Riot girl" se ne želi odreči mošklim. V njihovem časopisu Fanzines je tudi nekaj prostora za ljubezenske izpovedi "grozno sladkim basistom".

DER SPIEGEL

Prevedla Nina Mom

MUZIKA JE BIZNIS

Pred kratkim smo v tej rubriki govorili o Seattlu, rockovski Meki devetdesetih. Omenili smo tudi Jimija Hendrixa, saj je Seattle rojstno mesto kitarkega čarovnika. Morda ne bi bilo odveč, če bi malce obnovili znanje o „liku i djelu“ nesmrtnega kitarista, katerega ime se danes izgovarja z enakim strahospoštovanjem kot v zlatih časih cvetja in miru in se dotaknili nekaterih pomembnejših dogodkov v njegovem življenju. Poglejmo si torej, kaj mora dandanes znati na pamet vsak dolgodlaki kitariski heroj, ki da kaj nase.

- Jimi Hendrix se je rodil 27. novembra 1942 v Seattlu, zvezni državi Washington, ZDA. Njegovo polno ime je bilo najprej Johnny Allen Hendrix, a ga je njegov oče kasneje spremenil v James Marshall Hendrix. Nekaj časa je nastopal kot Jimmy Hendrix, kasneje kot Jimi Hendrix. Umrli je 18. septembra v Londonu, točneje v stanovanju njegove spremljevalke Monike Danneman. Vzrok smrti je bila zadušitev zaradi bruhanja v spanju, povzročena zaradi mešanja alkohola in drog.

- Na njega sta najbolj vplivala Robert Johnson in B. B. King. Bil je samouk. Igral je solo kitaro v spremljevalni skupini Little Richarda.

- Bil je levorok, a je igral kitaro za desnitarje, le da jo je imel obrnjeno narobe. Kitaro je lahko igral za vra-

tom, z zobmi, feedback pa je uporabljal kot efekt, prav tako drgnjenje strun ob mikrofonsko stojalo. Med nastopi je z blažimi vnetljivimi tekočinami polival inštrument in ga zažigal.

- Odkril ga je basist skupine Animals, Bryan „Chas“ Chandler in ga prepričal, da je začel nastopati v Veliki Britaniji. Z Noelom Reddingom na basu in Johnom Mitchellom na bobnih je ustanovil The Jimi Hendrix Experience. Njihov prvi singl je izšel leta 1967. „Hey Joe“ je bila priredba ameriškega hita, ki ga je izvajala skupina The Leaves iz Los Angelesa. Šele ko je nekaj založb zavrnilo ponudbo, se je Polydor odločil natisniti to ploščo. The Jimi Hendrix Experience so se razšli leta 1969. Na Woodstocku je namesto Reddinga nastopil Billy Cox, Hendrixov prijatelj, s katerim sta začela glasbeno kariero.

- Prvi LP „Are You Experienced“ je izšel leta 1967, drugi „Axis: Bold As Love“ in tretji, dvojni „Electric Ladyland“ pa 1968. „Smash Hits“ nosi letnico 1969. Zadnji LP, na katerem je načrtno delal je bil „The Cry Of Love“, ki je izšel že po njegovi smrti, leta 1971. Poleg njih je bila izdana še gora živih in studijskih albumov, legalnih, pa tudi bootlegov.

- Izvedba ameriške himne „The Star-Spangled Banner“, na Woodstocku leta 1969 ostaja ena izmed najbolj virtuoznih kitarških eksibicij vseh časov, klasično šolsko gradivo za učenje in frustriranje rock kitaristov.

Rollins Band: brez basista

NOVICE

ROLLINS BAND je ostal brez basista Andya Weissa. Vzrok je medsebojno nerazumevanje. Po nekaterih govorih naj bi ga nadomestil Flea iz Red Hot Chili Peppers, vendar je RCHP menedžer govorice gladko zanikal.

Tudi SHAUN RYDER se ni dobro počutil v matičnem bendu. Teden dni pred napovedanim podpisom pogodbe z EMI je odšel iz Happy Mondays. Temu naj bi med drugim botrovala tudi težava z njihovo matično založbo Factory, ki jo je po bankrotu nameravala obnoviti založba Phonogram, a le pod pogojem, da Happy Mondays ostanejo pri njih. Poleg tega je Ryder zabredel v osebne težave in postal nemogoč za okolico, kar je končno privedlo do razhoda.

NIRVANA v Minneapolisu snemajo novi album s producentom Stevom Albiniem. Po prvih novicah so oboji zelo zadovoljni, celoten album, snemanje in miks pa nameravajo izgotoviti v pičlih dveh tednih.

ZODIAC MINDWARP je komajda preživel težko poškodbo možganov, ki je nastala vsled ekcesivnega uživanja alkohola in mamil. Po devetih dnevih intenzivne nege, ko so ga odpustili iz bolnišnice, je izjavil: „Bilo je, kot da bi mi eksplodirala glava. Zjutraj sem se zbudil prekrit s krvjo in smrkljem. Mezela sta mi iz nosa, oči in ust. Tudi moja punca je bila prav tako od nog do glave prekrita z vsem tem in ona je poklicala rešilca. Če sem povsem pošten, se je to zgodilo zaradi alkohola in drog. Mislim, da sem zadnje leto močno pretiraval. Pravzaprav sem pretiraval že skoraj vse življenje. Pri štiriinšestdesetih sem popil za celo človeško življenje pijače. Zdi se mi, da bom moral prenehati s tem. V vsakem primeru bom dal vse od sebe, tod zdajle se počutim malo žejnega. Toda če ti gošpa smrt privrši okrog praznih stekle-

nic in ti reče, da je zabave konec, jo je treba vzeti resno.”

Zodiac Mindwarp: skoraj mu je potekel rok trajanja

KONCERTI

12. 3. bo v klubu K4 promocija nove plošče DEPECHE MODE. Klub K4 se bo preko satelita direktno vključil v mrežo svetovnih klubov. Ob 20.00 za člane fan cluba, nato veliki žur za vse ostale.

19. 3. bo v klubu K4 v Ljubljani koncert italijanskega techno core benda PANKOW.

THE SPOONS bodo 26. 3. nastopili v ljubljanskem KUD France Prešeren.

Še enkrat opozarjamo na koncert švicarske funk/metal core zasedbe FOREHEAD. 12. 3. MKC Koper, 13. 3. MKNŽ Ilirska Bistrica, 15. 3. Reka, 16. 3. Maribor, 18. 3. Ljubljana, 19. 3. Velenje, 20. 3. Črnomelj.

TREND

Bruhati: najprej šmarnico in San-
gro, potem kamilice in nato žolč.

Jimi Hendrix: pravi kitaristi znajo vse o njem na pamet

LESTVE

Velika Britanija (MM) - albumi

1. V/A - The Bodyguard
2. REM - Automatic For The People
3. BUDDY HOLLY & THE CRICKETS - Words Of Love
4. DURAN DURAN - Duran Duran
5. EAST 17 - Walthamstow
6. ANNIE LENNOX - Diva
7. TAKE THAT - Take That & Party
8. THE CULT - Pure Cult
9. THE BELOVED - Conscience
10. ARRESTED DEVELOPMENT - 3 Years, 5 Months, And 2 Days

Velika Britanija (MM) - neodvisni albumi

1. BELLY - Star
2. SUGAR - Copper Blue
3. SUPERCHUNK - On The Mouth
4. POLYGON WINDOW - surfing On Sine Waves
5. POND - Pond
6. THE APHEX TWIN - Selected Ambient Works
7. EINSTURZENDE NEUBAUTEN - Tabula Rasa
8. PAVEMENT - Slanted & Enchanted
9. THE LEVELLERS - See Nothing, Hear Nothing
10. EVEN AS WE SPEAK - Feral Pop Frenzy

Velika Britanija (MM) - neodvisni singli

1. SAINT ETIENNE - You're In A Bad Way
2. MEAT BEAT MANIFESTO - Mindstream
3. CONSOLIDATED - You Suck
4. DEPECHE MODE - I Feel You
5. HUGGY BEAR - Her Jazz
6. PULP - Razzmatazz
7. BELLY - Feed The Tree
8. SIDI BOU SAID - Twilight Eyes
9. ESKIMOS & EGYPT - Grace
10. COROSION OF CONFORMITY - Vote With A Bullet

Slovenija - Ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. ALICE IN CHAINS - Angry Chair
2. SCREAMING TREES - Dollar Bill
3. CONSOLIDATED - You Suck
4. PHILLIP BOA & THE VOODOO CLUB - Love On Sale
5. NINE INCH NAILS - Wish
6. THERAPY - Nausea
7. MEAT BEAT MANIFESTO - Mindstream
8. MINISTRY - Just One Fix
9. PRIMUS - Have A Cigar
10. DUBROVNIKS - French Revolution

PISMA

PROBLEMA, KI ME MUČITA

Nekateri so nezadovoljni z dnevom zvečer, jaz sem zjutraj, ko preberem Delo. Vse kaže, da potrebuje sedanja politična scena dozo civilnega poguma, kljub apatičnosti, ki se nas loteva, češ saj ne nuca. Med drugimi me mučita dva problema.

Prvi: SDK že nekaj časa daje preko svojih „prvakov“ pojasnila javnosti in svojim volilcem, ki mi zvenijo bolj kot opravičila za svoje politične poteze. Ima g. Peterle svetovalec, ki dolgoročno želijo stranki in Slovincem kaj dobrega? Pretirana zavezanost vase daje včasih žalostne rezultate... V današnjem Delu (1. marca) je citirana izjava g. Peterle, da... je dosti boljše biti v vladi in imeti s tem možnost sooblikovanja političnega, gospodarskega in družbenega življenja, kot pa v opoziciji ostati na čenč, vendar tudi neopazen in nepomemben. In še: ...da je bila pobuda za združevanje do zdaj večkrat dana... in da čakajo na ustrezne miselne premike v Slovenski ljudski stranki... V zvezi s prvim citatom menim, da je g. Podobnik s svojo načelnostjo pošten do svojih volilcev in mu je treba čestitati. Neopazen pa res ni, o pomembnosti bo še bodočnost govorila... Vsaj skriv ne bo... Mimogrede napraviš marsikaj tudi v opoziciji... K drugemu citatu: SDK prvaki v svojem razmišljanju menijo, da bi morala desnosredinska koalicija, združenje potekati pod njihovim nadzorom, pod njihovimi pogoji. Drugi bi morali pristopiti k njim... mar ne? Ne po enakopravnem partnerskem principu... SDK daje meni, da je žrtev svoje dobre volje ob ponujanju roke „desnemu“ prijatelju. Dejstvo je, da je Slovenska ljudska stranka ohranila pokončno držo in ni podlegla kompromisom politične trgovine za usako ceno, torej ni izdala obljub. SDK napačno misli, da je del evropske krščanske demokracije, saj je na ta primer v Italiji odprta tudi laični strani, ki spoštuje krščanski etos. Pri nas pa je vernik nekako avtomatično krščanski demokrat. Glede na resorje, ki si jih je SDK pridobila, bo imela stranka še glavobole.

Druga tema: Ne morem opravičiti glasnosti stanovančev nacionaliziranih stanovanj. Samovoljo je mogoče zakonsko preprečiti. Za stanovanca ne sme biti pomembno, komu plačuje najemnino, ki mora seveda biti tržna, kot povsod. Gospodar mora zato poskrbeti za popravila in vzdrževanje, česar do danes „upravljalci“ večinoma niso delali ali so delali samo približno. Na začetku nacionalizacije dobro ohranjene stavbe so v petdesetih letih seveda razpadle in se jim je znižala vrednost. Čemu toliko hrupa, ko so premnogi, brez stanovanjske pravice, morali brez usake pomoči poskrbeti za svojo streho? Pa še nekaj: denar za stanovanjski sklad smo plačevali vsi, danes nas je precej ostalo praznih rok.

TATJANA MARUŠIČ, Solkan

V MLINU SE DVAKRAT POVE...

Ker so stvari zapisane, jih bom izjemoma ponovil še enkrat. Tridesetega novembra je predsednik Rudi Seligo sklical 21. sejo odbora skupščine Republike Slovenije za kulturo in varstvo kulturne dediščine. Dnevni red je obsegal deset točk, ki so pomenile konkretno gradivo temeljev programa kulturne politike ministrstva za kulturo, in 7. točka je obsegala „očrt modela organizacije kinematografije v Republiki Sloveniji s posebnim poudarkom na filmski proizvodnji“.

Naj povem, da ta študija - ki na 140 straneh z ustanovitvijo Centra za film, agencije za film ter novo organiziranostjo kinematografske mreže in filmske proizvodnje, ki jo je izdelala skupina strokovnjakov v letu in pol - uveljavlja programsko kulturno politiko na področju filma, skupaj s splošnim zakonom o kulturi, v katerem so določbe, ki z zakonskimi normativi uveljavljajo te nove vsebinske in organizacijske sistemske rešitve, skupaj s sistemom sprejemanja nacionalnega programa na področju filma za leto 1993, za kar je obvezen razpis, na podlagi katerega se ta program oblikuje. Kratko in malo, to kulturno politiko na področju filma so na tej seji odbora sprejeli enoglasno, pri čemer moram povedati, da so jo že prej predstavili mediji in da je bila poslana v razpravo vsem subjektom na področju filma. To pa pomeni, da je bil MIK pripravljen sprejeti tudi drugačne pobude, kot so zapisane v tem

programu, popravke itd., ni pa bil pripravljen po dveh mesecih sprejeti dialoga o povsem drugačnih zasnovah kulturne politike na področju filma, ki ga hoče vsiliti skupina filmskih delavcev. Odbor je na tej seji sprejel takšno kulturno politiko na področju filma in MIK je zavezan to kulturno politiko na tem področju tudi izvajati, saj je po ustavi in zakonu odgovoren skupščini in njenim organom.

Če se kamu sanja kaj drugega, se mu lahko, toda MIK bo izvajal tisto, k čemur je zavezan.

To je vse, kar sem povedal v pojasnilu. Tečajev o pravni ureditvi države in o tem, kaj je kulturna politika in kaj ni, ne nameravam prirediti zastonj. S tem tudi končujem. Če drugi ponovljenih dejstev pa ne nameravam ponavljati še tretjič.

PETER BOŽIČ, Ljubljana

PREDLOG

Končno smo prišli do izhodišč projekta sanacije in rekonstrukcije slovenskih železarn, na osnovi katerih je bil sprejet ustrezen zakon. Nas seveda posebej zanima področje varovanja okolja. Ugotavljamo, da gradivo vsebuje predvsem obsežen opis ekoloških prizadevanj v slovenskih železarnah vse od leta 1963. Nismo pa zasledili niti ene naloge, ki bi jo bilo treba še opraviti. Sestavljenci so celo zapisali: „Slovensko jeklarstvo je glede na ekologijo praktično sanirano po strogih svetovnih ali domačih zakonih, predpisih in usmeritvah.“ Čeprav je ugotovitev vezana na jeklarstvo, pa ne drži, zlasti pa to preprosto ni res, kar zadeva družbe, ki sestavljajo železarski koncern v celoti.

Za primer navajamo nekaj ugotovitev iz Štor. Po namestitvi nove naprave za vpihavanje v štorski jeklarni, se ob vpihavanju vije rdeč dim daleč naokoli - kot nikoli poprej. Iz ugotovitve sekretariata za urejanje prostora in varstva okolja občine Celje povzemamo naslednje: „Železarna Štor pa do sedaj ni učinkovito zmanjšala emisij prahu in težkih kovin.“ (Ugotovitev je iz decembra 1992, dopis UR-92/NM SEG.) Železarna štor, njene družbe na 12 mestih spuščajo odplake v Voglajno, le v enem primeru so prečiščene. Voglajna je pod železarno v II. do III. kakovostnem razredu. Železarna nima ustrezno urejenega odlagališča trdih odpadkov in se domala vsak teden dogaja, da se na odlagališču kadi zaradi pripehane žilindre, ki ni dovolj ohlajena. Železarna tudi ni uredila prejšnjega, črnega odlagališča.

Podobne razmere ugotavljamo za mnoge druge družbe koncerna. Zato predlagamo, da se projekt sanacije in rekonstrukcije slovenskih železarn dopolni in da državni zbor naloži vodstvu koncerna, da v najkrajšem času pripravi časovno in finančno ovrednoten program naložb za varovanje okolja. Sodimo, da bi bil tak program lahko predložen še v prvem polletju 1993 in da bi se o njem najprej izrekla odbor za infrastrukturo in okolje DZ.

LIPIČ KAREL, SEG, Ljubljana

ODGOVOR DR. JANEZU DRNOVŠKU

Nemalo sem bil presenečen nad izjavami, ki jih je podal Dr. Drnovšek v časopisu Večer (6. 3. 1993). Še posebej me moti izjava, ki govori, da v primeru nezamrznitve plač lahko izgubi delo 30.000 delavcev in da bodo zato krivi sindikati. Pri svoji izjavi se sklicuje na različne strokovnjake, istočasno pa govori, da ima vlada premalo strokovnjakov, in da jih ne more dobiti itd. Ker je takšnih komentarjev več, bom dal na nje odgovor v svojem vrstnem redu.

Vsaka zaupanja vredna vlada lahko dobi dovolj strokovnjakov samo, če jih hoče poslušati in se po njih ravna. Ni vsak človek le zgolj stroj, ki bo služil takšni ali drugačni ideologiji in bi poteptal svoje moralne in strokovne vrednote, temveč je marsikomu tudi za dobrobit naroda... Vsaki oblasti mora biti cilj, da gre narodu kot celoti dobro. V vašem mandatu se s sindikati niste prevečkrat srečali in jih povabili na morebitne partnerje pri reševanju ekonomske in nacionalne krize, kljub temu, da smo vam ponujali roko, ne zato, ker nam bi bili simpatični, temveč, ker le na ta način spravimo državo iz kaosa. Naša srečanja so ostala samo na nekaj praznih besedah in vzbujanju lažnih upov. Dalj časa ste na oblasti, manj zaupanja imam v vas. Ko se je sprejel zakon o lastninjenju, smo s svojimi predlogi želeli sodelovati tudi mi. Takrat sindikat zaradi neke čudne južnoameriške kapitalistične ideologije nismo bili zaščiteni. Tudi mnogi strokovnjaki so vam ponujali pomoč pa niste poslušali. Zelo čudno je, da se se-

daj, ko je vlak že odpeljal, sklicujete na strokovnjake izven vladnih krogov, sindikate pa obtožujete kot glavne krivce za gospodarski polom. Ali se še spomnite okroglice mize na Ptuj, kjer sem vam javno in odkrito ponudil pomoč pa niste poslušali. Zelo čudno je, da se sedaj, ko je vlak že odpeljal, sklicujete na strokovnjake izven vladnih krogov, sindikate pa obtožujete, kot glavne krivce za gospodarski polom.

Ali se še spomnite okroglice mize na Ptuj, kjer sem vam javno in odkrito ponudil pomoč. Vaš odgovor je bil precej nesramen, da nas ne potrebujete in da se postavljamo v vlogo edinega posedovalca resnice. vaš zakon o lastninjenju bo samo uzakonil ves spočet gospodarski in politični kriminal, ki je dejanski vzrok za nastalo situacijo. Tako bo slovenska nacionalna lastnina prešla v roke marsikateremu špekulantu z diplomom in politično zaščito ali pa tujcem. Preprosto zato, ker je vaš zakon govoril, da po 5. 2. 1993 ne bo možno več vložiti postopkov za revizijo. Zadeva je bila podaljšana za dva meseca. In kaj se bo dogodilo? Revizije, v kolikor se bodo izvršile, ne bodo učinkovite, ker takšna dejanja zakon ne predpisuje za kazniva. Morebitne krivce pa za svoja dejanja čakajo mini-

malne kazni, glavne kazni bodo plačala podjetja kot pravne osebe, ki pa so v družbeni lasti. Ponovno bo oblast zaščitila kriminal, narod bo pa ta početja plačal.

Glede „Zakona o zamrznitvi plač“, pa želim dodati, da je nosil oznako zaupno in smo zanj NSS uradno izvedeli, ne da bi ga videli, dan pred samim sprejemom v državnem zboru. Tako so vaše izjave in izjave g. Kračuna samo izvijanje in metanje peska v oči javnosti. Ali se to počne v demokraciji? Dragi gospodje, živimo v svobodni Sloveniji in mnogi smo v življenju preveč dali zanj, da bomo pustili, da boste počeli takšne stvari. Navada je železna srajca. Še danes mi zveni v ušesih vaša izjava, kako boste postopali s sindikati. Ne vem, kako bi vam uspelo mesečno živeti s 15.000 do 20.000 SIT (mnogi imajo tudi manj). Ali ste že kdaj razmišljali o tem? Kako bi vi reagirali, če bi bili v teh pozicijah in bi vas nič krive reveže (tudi po vaši krivdi) oblast obtoževala gospodarskega poloma? Ali se sploh zavedate svojih izjav? Enostavno mi ni jasno, kaj se je dogodilo z vami!

RASTKO PLOHL, predsednik predsedstva NSS

Država v puberteti

Že dalj časa se ukvarjam z mislijo, da bi javno spregovoril o slovensko-hrvaških odnosih, vendar sem s tem odlašal, češ, naj se z zadevo ukvarjajo tisti, ki jim je to njihova dolžnost. Izjava gospoda Domljana pa me je kot Slovenca tako prizadela, da sem o tem dolžan povedati svoje mnenje.

Za uvod bi povedal še to, da se ti odnosi tudi v prihodnje ne bodo kaj bistveno spremenili, čeprav imamo sedaj gospoda Peterle za zunanjega ministra, ki od sprejema nalog naprej zelo rad sporoča širni slovenski javnosti, kako se pišejo boljši dnevi odnosom med Slovenijo na eni in Hrvaško in Italijo na drugi strani - seveda zahvaljujoč novemu vetru, ki je zapihal po njegovem prevzemu teh odgovornih nalog. Iskreno mu želim, da bi to nalogo uspešno opravil, v svoje in naše zadovoljstvo.

Spregovoril bi o zadnjih dveh cvetkah predstavnikov „hrvaške tisučletne države“. Verjamem, da je večina Slovencev v minulih dneh z zanimanjem spremljala obisk gospodov Kučana in Peterleja v Vatikanu. Sam sem bil dolga leta v partiji, po prepričanju sem ateist, vendar sem ob tem obisku občutil podobno zadovoljstvo kot tedaj, ko je gospod Smole zbral toliko korajžje, da je prebivalcem Slovenije čestital za božične praznike. V zvezi s tem me je zanimalo, kako bo HTV poročala o tem obisku, in tistega dne sem spremljal prvi in drugi TV-dnevnik HTV in tudi njihovo oddajo Slika na sliko.

V vseh treh oddajah ni bilo niti besede o obisku našega predsednika pri svetem očetu v Rimu. Res se je tudi STV oddolžila HTV že drugi dan, ko v prvem dnevniku ni poročala o obisku turškega predsednika v Zagrebu. Odgovor na molk HTV pri naši TV še kako razumem, čeprav sam nisem prepričan, kaj je prav, vsekakor pa me je presenetil postopek HTV. Zdi se mi, da je šlo za navadno „fovšijo“, za katero sem mislil, da je tako značilna za nas Slovence. Nekomu v vrhu HTV pač ni šlo v račun, da je naša delegacija na čelu z nekdanjim komunistom opravila tako pomemben obisk v Rimu prej, kot bo to uspelo predstavnikom sosednje države. Prepričan sem, da tudi take „malenkosti“ ne prispevajo k dobrim sosedskim odnosom.

Tisto pa, kar je sodu izbilo dno, je izjava podpredsednika hrvaškega sabora gospoda Žarka Domljana v rubriki Neprelišano. Ne bom je ponavljal, vsekakor pa jo bom izrezal iz časopisa in jo čval kot klasični primer napuha in neskomnosti, za katerega pa imenovani gospod nima nobene podlage razen „tisučletne Hrvatske“.

Nihče ne oporeka Hrvatom njihove zgodovine in upravičeno so nanjo lahko ponosni, vendar pa pri tem ni treba omalovaževati drugih - v tem primeru Slovenije. Prepričan sem, da je večina prebivalcev Slovenije z veliko naklonjenostjo spremljala boj Hrvatov za osamosvojitve kot tudi

boje za njeno ohranitev. Vsi smo ogorčeni in zaskrbljeni spremljali trpljenje hrvaških ljudi, uničevanje njihovih mest, vasi in neprecenljivih zgodovinskih vrednosti, naše želje pa so se vedno usmerjene k zmagovitemu koncu vojne, po katerem bodo Hrvaška in njeni ljudje živeli srečno in zadovoljno, v državi, kateri ne bo manjkala niti ped njihove zemlje.

Vsi navedeni primeri in pa izjave nekaterih predstavnikov hrvaške oblasti lahko povzročijo, da bo naklonjenost do naših sosedov počasi zbledela, in tudi zamenjave ministrov, ki njim niso pogodu, ne bodo pomagale. Gospoda Domljana bi spomnil, da so prav predstavniki „države v puberteti“ bili tisti, ki so se prvi odločili pokazati zobe režimu v Beogradu, nekateri med njimi so bili tudi udeleženci zadnjega kongresa ZKJ in so tudi tam napravili prvi korak pri odhodu iz dvorane, medtem ko so naši sosedje kongres zapustili šele za našimi. Gospoda Račan in Tomac bi še danes hodila na seje v Beograd, v CK seveda, čeprav gospod Tomac trdi, da bi naše zaprli, če ne bi imeli podpore delegatov iz Hrvaške. Kolikor je moja malenkost seznanjena z dogodki, sem vedno imel vtis, da so predstavniki tisočletne države nekako vedno zaostajali za odločitvami naših vodilnih ljudi, pri katerih so se lahko marsikaj naučili, posebno kar se tiče poguma, odločnosti, preudarnosti in ne nazadnje tudi skromnosti.

Za konec pa še tole: vsak narod ima vlado in predsednika, kakršna si je izbral in si ju tudi zasluži. Jaz osebno sem na svojega predsednika Republike Slovenije ponosen in verjetno je tako tudi z dobršnim delom Slovencev. Predsednik nima velikega leta in blesteče garde, je pa zato skromen in tenkočuten človek, ki ga tudi pred generalno skupščino ZN ni sram spregovoriti v materinem jeziku.

ANDREJ JERAM

ELLA COMPUTER SHOP

ZIDANŠKOVA 7 CELJE
TEL/FAX: 441-640 int.4

Prodaja PC konfiguracij, delov in pribora po ugodnih cenah.

Tiskalniki EPSON, HP

Trakovi za tiskalnike

Diskete 5.25" HD 130 SIT

KOMISIJSKA PRODAJA

Fotokopirni papir, telefax papir

Garancija in servis zagotovljena.

HVALA ZA OBISK!

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

Odkrito zdravilo zoper aids?

Raziskovanja pod vodstvom bodočega doktorja medicinskih ved Yang-Kang Cowa kažejo, da bi lahko bila Ahilova peta virusa AIDS kombinacija zdravil, zmešanih v epruveti. Čeprav so rezultati obetavni, raziskovalci opozarjajo, da je njihovo delo preliminarno, ne vedo, kako bo zdravilo delovalo na obolenje ljudi.

Z novim postopkom, znanim kot kombinacijska konvergentna terapija, so raziskovalci izkoristili kot prednost razvojno slabost virusa HIV -1, ki povzroča AIDS. Ključni encim za razvoj bolezni so bombardirali s tremi različnimi zdravili. Ciljani encim je „postal tako izmrcvarjen, da ni več sposoben normalnega delovanja“.

Če bi to tehniko lahko uporabili tudi pri človeških bitjih, bi okužene celice tako skrčili, da bi bil imunološki sistem sposoben ponovnega boja proti virusu. „Ta tehnika ne bo vplivala na že okužene celice z virusom HIV, bo pa preprečila širjenje okužbe na nove celice in tako omogočila živčnem sistemu revitalizacijo,“ trdi eden od raziskovalcev dr. Martin Hirsch, direktor raziskovalnega centra za AIDS pri splošni bolnišnici v Massachusettsu. Raziskovalci so tudi poudarili, da tisto, kar je učinkovito v laboratoriju, ne deluje nujno, ko se uporabi na človeških bitjih, na katerih lahko imajo zdravila nepričakovane posledice. Kot vsi povzročitelji bolezni tudi virus HIV mutira v prizadevanju, da se upre posledicam uporabljenega zdravila.

Chow je v svojih teorijah razmislil možnost, da virus preusmeri v njegov smrtonosni stadij, ker proizvaja strukturno enostavne encime in proteine, od katerih bi bil vsak posebej sposoben mutirati samo v sklopu ostalih. Kon-

vergentno kombinacijo terapij si je zamislil kot vrsto „zatemnitve“, zelo podobne tistemu, kar se dogaja ob preobremenitvi električnega omrežja. V tem primeru uporabijo tri zdravila AZT, DDL in Pyridinones, ki usmerjeni na en cilj dajejo enak rezultat znotraj epruvete.

HOROSKOP

Oven 21. 3. – 20. 4.

Četudi se pogosto slabo počutite, hitro menjujete razpoloženja in ste z marsičim nezadovoljni, še najbolj z ljubezenskim življenjem, ne smete obupati. Trezno razmislite o svojih težavah in ne skušajte siliti z glavo skozi zid. Se ne obnese. Srečne številke: 3, 5, 9, 12, 24.

Bik 21. 4. – 20. 5.

Zanimivo družabno življenje in številni stiki s prijatelji vam bodo vsakdanjik bogato obarvali. Nekatera sumnjičenja boste pozabili in zaživeli mirneje. Uspeh na delovnem mestu vam bo prinesel občutek varnosti in samozavesti. Pazite na zdravje. Srečne številke: 1, 7, 8, 13, 22.

Dvojčka 21. 5. – 21. 6.

Pomembna poznanstva in dobri odnosi bodo pripomogli k vašemu uspehu v zahtevnem načrtu, s katerim se ukvarjate že kar nekaj časa, kar od vas zahteva dokazovanje vrednosti, sposobnosti in zagnanosti. Zdravje ne bo najboljšo, umi-

rite se in ne hitite. Srečne številke: 4, 5, 9, 17, 26.

Rak 22. 6. – 22. 7.

Dobri rezultati dela vas bodo prepričali, da ne stopate po neplodnem obdobju stagniranja, kakor ste mislili. Učvrstili boste pozicije na delovnem mestu, posvetili pa se boste tudi nekaterim že dolgo načrtovanim idejam. V ljubezni bo lepo. Srečne številke: 3, 6, 7, 13, 27.

Lev 23. 7. – 23. 8.

Aktualne delovne naloge boste uspešno opravljali ob nepričakovani podpori sodelavcev in nadrejenih. Zasebno življenje bo teklo mirno, ustaljeno, brez večjih pretresov. Občutili boste željo po počitku, prisluhnite notranjemu glasu. Srečne številke: 2, 3, 9, 15, 24.

Devica 24. 8. – 23. 9.

Ne preživljate ravno najsrečnejših dni, zavedate se meja, ki vam jih prinaša za vas negativno obdobje, v katerem niste ustvarjalni

pri delu, niti v zadovoljni v zasebnem življenju. Z največjimi težavami se srečujete v medčloveških odnosih. Srečne številke: 1, 6, 7, 19, 20.

Tehtnica 24. 9. – 23. 10.

Našli boste izgubljeni pravi ritem in že pogrešano ravnotežje, kljub nekaterim težavam, s katerimi se boste ubadali v zasebnosti. S pomembnimi osebami za vašo srečo boste našli pravi stik. Pokažite notranjo moč, samozaupanje in stabilnost. Srečne številke: 5, 6, 8, 17, 23.

Škorpion 24. 10. – 22. 11.

Poslovne in zasebne akcije se bodo obračale v vašo korist, dolgotrajne skrbi bodo počasi izginjale, a dobro ste se morali potruditi. Bodite v gibanju, odpira se vam zanimivo obdobje, izkoristite ga. V ljubezni se vam obeta prijetno presenečenje. Srečne številke: 3, 4, 7, 11, 24.

Strelec 23. 11. – 21. 12.

Previdno ravnajte, pazite na komunikacije z okoljem. Velikih načrtov, naj vas še tako mikajo, se ne lotevajte, še posebej v ljubezni ne. Finančni položaj bo še naprej nekoliko nestabilen in nedorečen. Dobre stike boste imeli z družino in s pri-

jatelji. Srečne številke: 2, 5, 6, 15, 22.

Kozorog 22. 12. – 20. 1.

Nahajate se v obdobju spremenljive sreče. Družina bo od vas zahtevala popolno angažiranost, čemur se boste z veseljem uklopili. Nekateri stvari, ki zadevajo poslovne načrte, vam še vedno niso jasne, ne prenačajte se in čas bo pokazal svoje. Srečne številke: 5, 7, 9, 11, 26.

Vodnar 21. 1. – 19. 2.

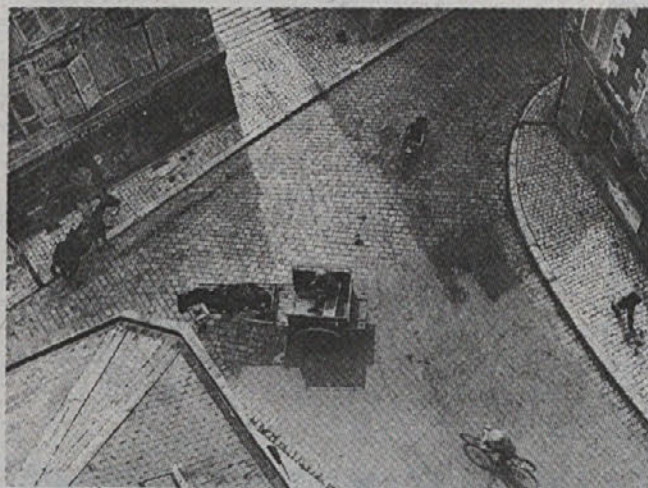
Ugodne priložnosti se bodo nadaljevale, živeli boste dokaj mirno in zadovoljno, brez večjih stresov in težav. Tudi prostega časa za druženje s prijatelji boste imeli dovolj. Pojdite v naravo, investirajte vase in v svoje zdravje. Srečne številke: 4, 5, 9, 19, 22.

Ribi 20. 2. – 20. 3.

Ukvarjali se boste z zanimivimi ljubezenskimi preobraty in dinamičnim družabnim življenjem. Dobro priložnost boste znali ujeti in pravilno izkoristiti. S partnerjem se vam obetajo lepi trenutki v dvoje. Pazite le na vaš predolg jezik. Srečne številke: 2, 3, 7, 16, 29.

Razstava v Moderni galeriji

Andre Kertesz

Jutri ob 19. uri bodo v spodnjih prostorih Moderne galerije v Ljubljani odprli razstavo del Andreja Kertesa, enega najpomembnejših fotografov dvajsetega stoletja.

Velik del njegovega opusa pripada reporterski fotografiji, ki se ji je posvetil po prihodu v Pariz leta 1925. Postal je sodelavec znanih evropskih revij in časopisov, denimo, londonskega Sunday Timesa, pariške Vu, Berliner Illustrierte in doživel uspeh s fo-

tografskimi cikli, ki izražajo naklonjenost intimnemu, naključnemu in posebnemu. Leta 1936 se je preselil v New York, kjer je živel do svoje smrti leta 1985. V zadnjih desetletjih je komercialno fotografijo počasi opuščal in se vse bolj posvečal svojim raziskovanjem. V zgodovini fotografije je obveljal za poeta nežnega občutja humanosti, mojstra abstraktnih oblik in prefinjenega stilista.

Razstava bo na ogled do 4. aprila.

Nagrada Slavka Gruma

Letošnja nagrado Slavka Gruma, ki jo vsakič za najboljšo novo dramsko besedilo podelijo na Tednu slovenske drame v Kranju, je žirija v sestavi Lado Kralj, Matija Logar in Janez Pipan podelila Evaldu Flisarju za

dramsko besedilo Kaj pa Leonardo.

V ožji izbor so ob nagrajenem prišla še besedila Sanje in strah Drage Potočnik, Jutri bo lepše Evalda Flisarja, Slastni mrlič Matjaža Zupančiča in Samomor kitov Sergija Verča.

SLG Celje

Žlahtni komedijanti

Minulo soboto so v Celju slovesno sklenili druge Dneve komedije, prireditve, ki je dodobra nasmejala Celjane v nabito polni dvorani Slovenskega ljudskega gledališča. Ob petkih in sobotah od sredine februarja se je zvrstilo osem predstav sedmih slovenskih profesionalnih gledališč.

Na priložnostni zaključni slovesnosti so podelili la-

skavi priznanji žlahtna komedijantka in žlahtni komedijant, strokovna komisija pa je razglasila tudi žlahtno komedijo leta. Žlahtna komedijantka je postala Bernarda Oman iz Prešernovega gledališča Kranj, žlahtni komedijant Janez Bermež iz SLG Celje in žlahtna predstava Tartif v izvedbi Slovenskega mladinskega gledališča.

Mednarodni sejem Didacta 93 v Stuttgartu

Iz malega raste veliko

Na ogromnem razstavišču Baden-Wurtenberske prestolnice je prvih pet marčnih dni potekal tradicionalni mednarodni sejem učil in učnih pripomočkov Didacta. V štirinajstih halah je množica razstavljalcev prikazala vse, kar je danes na področju šolstva v sami svetovni špici.

Prvi vtis z razstave je mogoče ta, da je prevelika, ker je ni mogoče predelati v normalnem času. Takoj pa ga nadomesti spoznanje, da so Nemci vendarle poleg svoje značilne megalomanskosti tudi veliki strokovnjaki. Zato stuttgartski sejmarji niso odrekli gostoljubja dobrim razstavljalcem. Slabih ni bilo opaziti.

Splošno spoznanje po ogledu sejma je, vsaj laika na tem področju, da se v svetu pojavlja novi trend novega izobraževanja – od malih nog naprej. Kar se Hansi nauči, to Hansi zna, si najbrž mislijo proizvajalci takšnih in drugačnih igrarč za najmlajše, ki jih poleg igre tudi učijo. Pa še prav imajo.

Osnovno šolstvo je obvezno in zato tudi najbolj organizirano. Če že to ne velja za Slovenijo, drži za zaho-

dnoevropske države. Učila in učni pripomočki v tej starosti učečih so namenjeni predvsem olajšanju pridobivanja znanja in prihranku časa. Čas je zlato, je rek, ki ga najbrž upoštevajo domiselni načrtovalci in izdelovalci učil, o katerih zaenkrat

slovenski učitelji in mogoče tudi osnovnošolci samo sanjajo.

Srednje in visokošolsko izobraževanje v današnjem času praktično več ne more teči brez računalniške podpore. V zahodnih državah na splošno velja, da se tovrstna najboljše tehnologija in programski jeziki najprej ponudijo šolskim ustanovam. S tem se ustvarja pozitivno stanje med mladimi, ki predvideva sprejemanje najnovejšega tovr-

stnega znanja brez nepotrebnega zamika.

Mogoče zadnje spoznanje s kvalitetne razstave je, da si je splačalo obrusiti pete. Če nič drugega, se je zadržno vtisnilo v spomin dejstvo, da so učitelji, učila in učni pripomočki na svetu zaradi učencev. Ne obratno, kakor mislijo nekateri slovenski pedagogi.

Tekst in slika

F. F.

Podelitev glasbenih nagrad v Los Angelesu

Claptonovo slavje

Angleški legendi rocka Ericu Claptonu so na podelitvi glasbenih oskarjev v Los Angelesu dodelili tri največje nagrade glasbene industrije: nagrado za ploščo leta, album leta in pesem leta. Največ Grammyjev, namenili so mu jih kar šest, mu je prinesla pesem "Tears In Heaven", ki jo je posvetil umrlemu sinu.

"Album 'Unplugged', na katerem je skladba 'Tears In Heaven', skorajda ne bi prišel v prodajo, saj sem bil prepričan, da zanj še ni nastopil primeren čas," je izjavil Eric Clapton potem, ko je prejel nagrado za album leta. Čeprav ni imel takšnega namena, je vendarle pristal na izdajo albuma, pod pogojem, da izide v omejenem številu. Dobro so ga prodajali in pomislil je, zakaj ne bi poskusil. Uspeh, ki ga je dosegel, pa je presenetljiv tudi zanj, presenečen je in navdušen. Albuma, ki nosi oznako Warner Bros Reprise label, so prodali v petih milijonih izvodov.

Nagradi za ploščo in pesem leta so dodelili pesmi "Tears In Heaven", ki jo je Clapton posvetil svojemu

sinu, ki je pred dvema letoma padel skozi okno triinpetdesetega nadstropja manhattanskega nebotičnika.

"Mnogim sem dolžan za hvalo, največjo svojemu sinu, ki mi je dal vso ljubezen in navdih za mojo pesem," je dejal priznani pevec in kitarist v Los Angelesu pred napolnjenim auditorijem poslušalcev.

Kaj kmalu je postalo jasno, da bo svečanost podelitve Grammyjev v Claptonovem znamenju. Gostitelj ceremonije Gary Shandling je potem, ko je Clapton prejel nagrado za album leta, publiki namenil naslednje besede: "Če bo kdo v naslednjih kategorijah glasoval proti Claptonu, odhajam domov." Kaže, da je imela rahla grožnja učinek, saj je tudi zadnja in najvažnejša

nagrada za ploščo leta pripadla Claptonu, ki so mu navdušeni kolegi stoje skandirali.

Cyrus, ki je bil nominiran za štiri glavne nagrade, vključno z nagrado za najboljšega mladega umetnika, ni osvojil nobene. Glasba iz filma "Lepotica in zver" pa je dobila štiri manjše nagrade. Za najboljšo mlade umetnike so okronali rapersko skupino "Arrested Development", ki jo sestavlja sedem glasbenikov.

K. D. Lang je pripadla nagrada za najboljšo vokalno žensko interpretacijo za skladbo "Constant Craving", ki je izšla pri Warner Brosu. Grammy si je priborila tudi skupina "Red Hot Chili Peppers" za single "Give It Away". Nagrada za najboljši ritm in blues skupino je pripadla "Boyz II Men" za single "End Of The Road". Vince Gill pa je osvojil Grammy za najboljši moški country vokal za skladbo "I Still Believe In You".

Uspešnice z Japonske

Osemindvajsetletni pisateljci Banani Yoshimoto je uspelo prodreti na veliko in zahtevno japonsko literarno tržišče. V štirih letih, toliko časa traja njena kariera pisateljice romanov, je prodala več kot šest milijonov knjig in postala kulturni avtor prihajajoče japonske generacije. Njeni romani, označujejo jih kot transgresivne, se sčasoma uveljavljajo tudi na tujih tržiščih in govornih področjih.

Prvi prevod knjige "Kuhinja", Bananine največje uspešnice, je prevzelo italijansko založniško podjetje "Feltrinelli", kjer so objavili tudi njeno drugo delo roman "N. P.: Mlado pisateljico so ob tej priložnosti povabili v Italijo, kamor je prispela v spremstvu tajnice, osebnega prevajalca, prijateljice in predstavnika njenega japonskega založniškega podjetja. Vsi skupaj so ji služili tudi kot neke vrste osebni stražarji, kar je omogočalo književnici, da se je obnašala v starem japonskem slogu: zadržano, sramežljivo in do okolja distancirano.

Gorazd Šetina: Kulturna dediščina je osebna izkaznica, zato nam ni treba vstopati v Evropo, ker smo v njej prisotni

Lašččani obvozili Celjane

Njega dni je nekdo od pomembnih mož izustil tudi to krilatico: „Kamorkoli pogledaš - spomenik in kamorkoli stopiš - izkopenina, kje pa naj gradi in živi delavski razred ...“

Slovenija, ta majhna deželica na Južni strani Alp, kot nekateri tako radi poudarjajo, se ima v resnici s čim dičiti in biti na kaj ponosna. Čeprav je proletarska revolucija s svojo samoupravno končnico marsikje pustila pozabi in propadu marsikateri kos bogate kulturne dediščine, gre zahvala zvečine posameznikom, ki so navzlic trdi roki socrealizma, to zapuščino varovali in jo s tem rešili.

Gorazd Šetina

V treh letih več kot v tridesetih

Med kraje, ki doživljajo neverjetno in komaj priemerljivo renesanso, vsekakor sodi - Laško. Gre za izjemo, ki potrjuje pravilo, da namreč ni vse v denarju,

ski škandali, da torej ne izgublamo v nemar ustvarjalne energije, ki je ni nikoli dovolj,“ razlaga gospod Gorazd Šetina, sicer vodilni delavec pivovarne, ki v prostem času izgoreva za glasbo.

„Ni skrivnost, da je prav

prireditve. Hočem reči, da vse, kar se v Laškem dogaja, sloni na brezplačnem delu vseh občanov.“

Laško živi na tisočletni zgodovini. Prav v teh dneh ob starem „Špitalu“ arheologi strmiijo v presenečenju, ker odkrivajo prastare znake kulture neznanih ljudstev, ki so tod domovala. Termalno vodo so na tem mestu izkoriščali že stari Rimljani, zdaj obstoječe Zdravilišče pa je dalnjega 1. maja 1854 postavil avstro-ogrski inženir Leopold Rodl za najzahtevnejšo dunajsko visoko družbo.

Otroci se v šolah učijo varovanja dediščine

Zdaj žal že pokojna Stane Terčak in profesor Boris Šinigoj, Lašččani, ki sta med prvimi upala in sistematično bredla po Sloveniji za ljudskim blagom, izročili, kulturo, vse to popisovala, snemala in skicirala, nista mogla vedeti, da bodo njuno hvalevredno poslanstvo povzeli otroci. V Laškem so učitelji v korak sledili Jožetu Brileju iz Podčetrčka in otrokom že v prvem razredu vcepili, da ničesar iz babičine skrinje ni pustiti vnemar, kaj šele odprodati. Če k temu dodamo še napore kolege novinarja Jureta Krašovca, ki iz tedna v teden preko radijskih valov osvešča občinstvo s starimi šegami, izročili in pesmimi, ni čudno, da se je v bližnjem Marjagradcu rodila folklorna skupina ubrana prav na ta izročila.

„V nekaj letih nam je uspelo v osnovi spremeniti odnos do naše kulturne dediščine. Ob tem je zanimivo, da žarišče dogajanj ni vedno in praviloma samo Laško, temveč so tudi ostali večji ali povsem majhni kraji,“ pravi gospa Irena Mulej, predsednica občinskega krmila kulture, sicer ravnateljica

ki ga je Pivovarna rešila propada in v njem uredila tudi reprezentančni lokal, na Graščinsko dvorišče v trgu, na razstavišče Laški dvorec, v obnovljeni Kulturni dom, Zdravilišče in v Pivovarno z njenim muzejem o pivovarstvu.“

Dobrodošli umetniki z novimi deli

Tueffernus, najimenitnejši Lašččan, ki je na gospodskem Dunaju požel slavo, če odštejemo gospo Lašččanko, ki bi naj bila izvoljenka starorimskega imperatorja, bi danes verjetno s ponosom zrla na ta trg, stisnjen in odrinjen od Celja, ki je spremenil tok življenja: do nedavna so se iz Laškega oddisnili v širni svet, kot denimo sin že omenjenega Šinigoja, ki v Ljubljani stoji pred filharmonijo, zdaj pa iz tega sveta vabijo v Laško. Eden izmed teh, gospod Miljenko Licul prinaša likovno videenje vsemu, za kar se odločijo.

„Žal ni nikoli dovolj denarja,“ toži občinska ministrica, gospa Pavla Lapornik, „ker je bilo tudi v Laškem mnogo zamujenega. Če bi se dokončno lahko dogovorili z državo ali Janševim ministrstvom tudi glede Rimskih Toplic in še njih rešili propadanja, bi verjetno našli nove vlagatelje in tudi v Rimske Toplice vnesli več življenja.“

„V zadnjih dveh, treh letih nam je uspelo postoriti več kot prej v tridesetih. Ljudje so pripravljeni pomagati, če jim zadevo prav predstaviš. Zanimivo je, da je enaka pripravljenost tudi v vrstah najeminentnejših umetnikov, ki si najdejo čas za gostovanje pri nas. Tako smo mi uspeli obrniti utečeni ritim, namesto da bi ljudi spravljali v avtobuse in jih vozili sem ter tja po deželi, pripeljemo umetnike k nam in je ni prireditve, ki bi osamela v prazni dvorani,“ pripoveduje Jure Jan, možak, ki ga je največ moč srečati na cesti, v nenehnem gibanju in tkanju nevidne časovne mreže, v katero so vtakli vrsto izmenjujočih kulturnih prireditvev.

Pred leti se je na to strmo pot obujanja in netenja novega žarišča kulture podal mejaš in sosednji Žalec. Tudi tamkaj so zgradili zavidljiv dom kulture, vendar je žarišče ostalo v Savinovem salonu. Začuda je Laščanom sčasoma, v nekaj letih uspelo obiti ma-

Irena Mulej

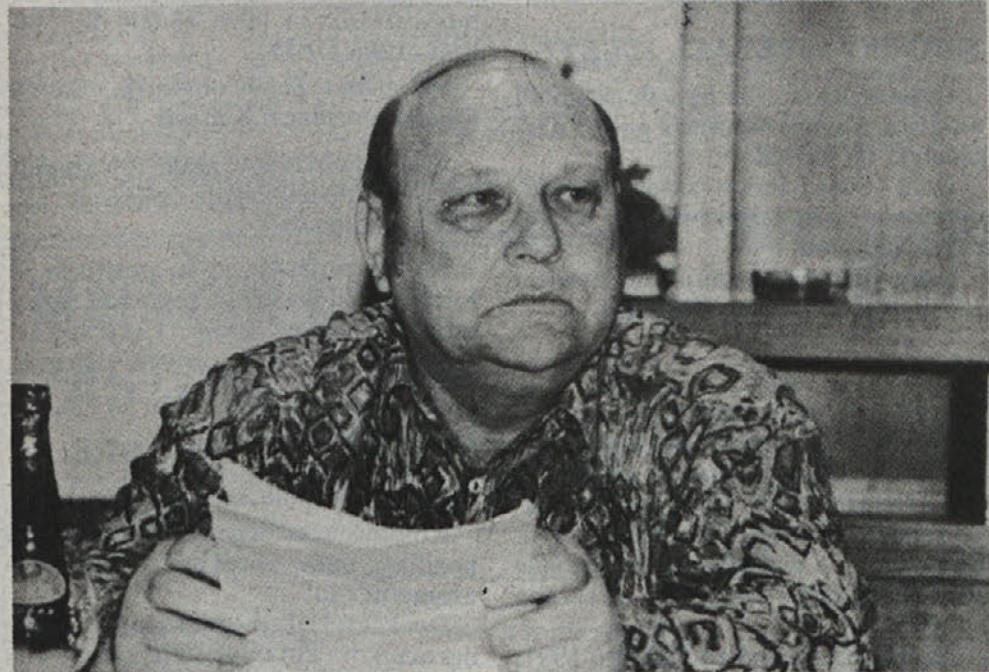

Pavla Lapornik

terno Celje, ki ima sicer vrsto institucij, bogat koledar prireditvev, ki pa zvečine zavajo v - prazno.

Jani Sova

Slike: LucaS

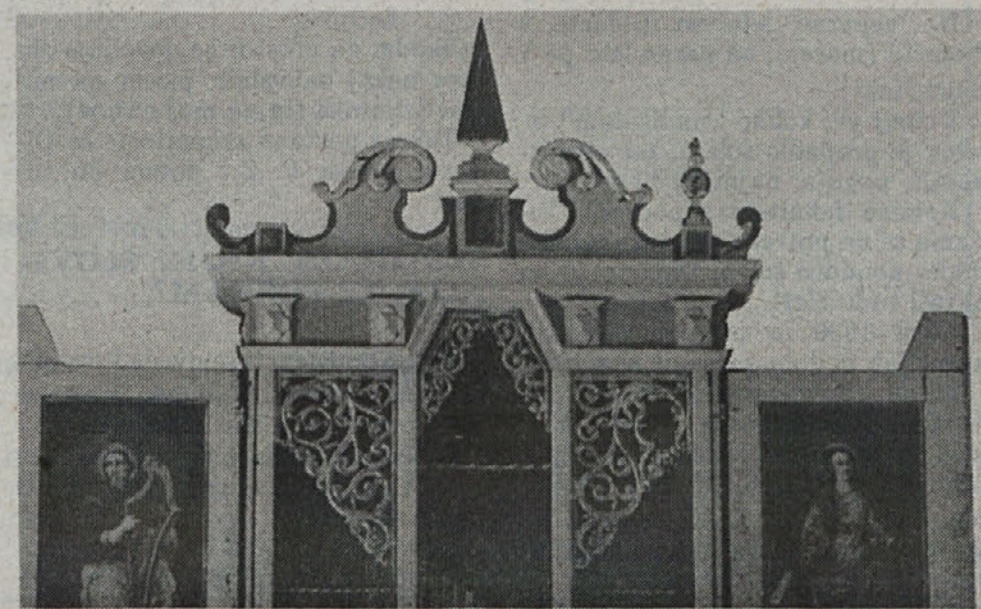
Jure Jan

kajti Lašččani ga nimajo niti pare več kot drugi in vendar vsak opazi razliko izpred petih let.

„Gre za srečno okoliščino, da so se v Laškem uglašili politično vodstvo s poslovnim in občinstvo, saj nas ne pretresajo niti politične zdrahe niti gospodar-

pivovarna s svojimi delavci že nekaj let motor kulturnemu utripu, ki smo ga pricepili turističnim delavcem. Tradicija laške turistične prireditve 'Pivo in cvetje' je znana daleč naokoli, manj pa je znano, da okrog tisoč delavcev vsako leto zastoj poskrbi za to

osnovne šole. „Na tej osnovi smo prišli do cele stotnije najrazličnejših ljudi, ki so čez vse leto vpeti in pripravljeni sodelovati, saj smo nekdanjo turistično prireditvev, ki je trajala le teden dni, zdaj raztegnili na celo leto s kulturnimi prireditvami na gradu Tabor,

Tehnika

Diamanti rastejo kot mah na drevju

Raziskovalci v laboratorijih vzgajajo tanke plasti diamantnih kristalov, ki bi jih lahko uporabljali za izdelavo še hitrejših računalnikov.

Plodišče bleščečih se stvarc leži globoko v notranjosti zemlje: pod ekstremnimi pritiski v globini 140 kilometrov se je v pradednih časih spremenil črn ogljikov dioksid v lesketajoče se diamante. Tokovi magme so jih s hitrostjo 100 kilometrov na uro odtrgali in jih naplavili na površje.

Pred komaj štirimi desetletji pa se je prvič posrečilo posnemati takšne naravne Titanove moči s tehničnimi sredstvi. Odtlej v skoraj 2000 stopinj Celzija vročih pečeh in pri več kot 50.000-kratnem atmosferskem tlaku proizvedejo letno po svetu okrog devetdeset ton teh umetnih diamantov.

Toda, kot je že leta 1977 spoznal tim kemika Borisa Spizyna z ruske Akademije za znanost, velike naprave in pritiski za vzgojo diamantov sploh niso potrebni. Ruski znanstveniki so mešali metan in vodik, nato pa cepili plinske mešanice tako spretno, da se je ogljikov dioksid izločil kot dihtanek film pravih diamantnih kristalov.

Na Zahodu tega dela Rusov dolgo niso upoštevali. Toda zadnje čase elektrizirajo laboratorijsko vzgojene diamantne plasti znanstveniki na Japonskem, v Ameriki in Nemčiji.

„Dolgo smo bili osamljen glas vpijočega v puščavi,“ pove Peter Koidl s Fraun-Hofer Instituta za uporabno fiziko v Freiburgu. Zdaj pa razvija projekte tudi nemško zvezno ministrstvo BMFT in bo do leta 1994 za te vrste raziskav namenilo več kot 10 milijonov mark. BMFT pričakuje od vzgoje zlahtnih kamnov v prihodnjih letih „tehnološki prelom“ v elektroniki, računalniški tehniki, optiki in izdelavi orodja.

Tržnega potenciala danes še sploh ni možno oceniti. Vnela se je prava diamantna mrzlica. Diamantni filmi so imuni na kemične učinke, so neprimerljive trdote, odlično prevajajo toploto, prepuščajo vidno svetlobo, pa tudi rentgenske žarke in radarske valove. Strojovniki zato računajo na širok spekter njihove uporabe.

Iz diamantov bi lahko vgrajevali okna v agresivnem okolju ali šipe na kemičnih reaktorjih, lahko bi jih uporabljali za zunanje prevleke oken na letalih ali kot prevleke optičnih naprav, ki morajo biti odporne na praske, pa tudi kot zaščitne plasti magnetnih akumulacijskih plošč.

Britvice za britje in svedri obdržijo z diamantno prevleko trajno ostrino. Jap-

ponska firma Sumitomo uporablja diamantne plasti za prevleke membran visoko zvenečih zvočnikov (JVC tip: Sx2000), ki dajejo izredno čist zvok.

Predvsem pa so znanstveniki navdušeni nad možnostmi, ki se s kristalnimi plastmi odpirajo mikroelektroniki. Polprevodniki na osnovi diamanta bi lahko bistveno skrajšali dosednji stikalni krog, ker elektroni potujejo skozi plasti zlahtnih kamnov hitreje kot skozi druge materiale, bi lahko diamantni čipi delali z daleč največjo hitrostjo in nadomestili navadne procesorje iz silicija. Domneva je zato vsekakor, da so diamantni prevodniki sestavljeni iz majhnih, medsebojno zraslih diamantnih zrn.

Znanstveniki so dolgo ugibali, zakaj lahko diamanti nastanejo le v tlačnih razmerah, v katerih bi se po teoriji tvoril le sivi grafit. Trik, vzgajati zlahtne kamne brez tlaka, je v primerni recepturi: v reaktorsko komoro načrpamo mešanico enakih delov vodika, kisika in metana. Ko je mešanica segreta, z usmerjenimi mikrovvalovi ali vročo volframovo žico razbijemo plinske molekule; sledi prefinjen mehanizem selekcije, kot to formulira Peter Bachmann, kemik iz Aachena. Krožeči atomi ogljika in koščki razpadlih molekul pri normalnem pritisku najprej res oblikujejo grafit; toda ta umazan film nato agresiven vodik in kisikov plin kmalu z jedkanjem odstranita. Manjši del ogljikovih atomov se spoji v kristale, ki se kopičijo na keramični ali kovinski podlagi in tako jih plinska jedkanica ne more razkrojiti. Tako raste iz plinaste snovi kot

mah na drevju tanka trdna diamantna glazura.

Za ceneno množično proizvodnjo bi bilo takšno vzgajanje komaj primerno. Izdelava aktivnih elektronskih sestavnih delov na bazi diamanta tudi ne bi bila dražja od dosedanjih silicijevih polprevodnikov, meni Philipsov raziskovalec Bachmann.

Diamantni čipi so zanimivi v glavnem za specialno uporabo, predvsem kadar mora elektronika zdržati visoke temperature ali močne mehanske obremenitve.

Pred vrati je torej uporaba Bachmannovih računalnikov, ki imajo sposobnost izkoristiti visoko toplotno prevodnost diamantov in petkrat boljše kot baker oddajajo sprejeto toploto.

Visoke temperature, ki nastajajo na platinah modernejših računalnikov velike delovne zmoglosti predstavljajo za občutljive stikalne kroge velik problem; takšne računalnike je zato potrebno nenehno hladiti.

Če bi torej namesto platin v računalnike vgrajevali hladilne plasti na osnovi diamantov, bi lahko čipe in prevodnike tesneje zlagali. Richard Eden z ameriške Norton Company: „Super računalnik, ki ima velikost omare, bi našel prostor v kocki deset kubičnih centimetrov.“ Pri tako majhni porabi prostora bi lahko elektronski signali, ki tekajo sem ter tja med mikroprocesorji in čipi datotek, imeli krajše poti. S tem pa bi povečali delovno hitrost računalnikov v takšnem obsegu, da bi marsikomu zastajal dihanje.

Priredila Nina Mom

Peter Zalokar

Kolumbove Didacte

(Z nadaljevanje: Basel 1990 = 300 udeležencev)

Seveda se je Didacta 85 izvedla normalno - dolgočasno: vsaka agencija po en avtobus in ravnovesje je bilo!

Dogovarjati se s tremi agencijami hkrati pomeni 3-krat več časa porabiti!

Marković je svoje naredil:
a) na šolah je 20.000 DEM od knjig,
b) na zalogi je še 6.000 knjig po ceni 30 DEM izvod!

+++

Na neparno leto so Didacte v Nemčiji (marec), na parno leto pa v Švici (maj).

Učitelj ve, koliko „sindikálnih“ izletov je propadlo šolah, ker niso izpolnile pogoja: najmanj 40 oseb!

Nobena fakulteta s področja turizma se ne potrebuje pri izumu formule: ponuditi šolah Didacto, ki bo hkrati tudi izlet!

April 1990 in pri vseh celjskih agencijah podobna slika iz leta 1985!

Edina sprememba je, da pri Izletniku ni več gospe Alenke Klemen in zato je Izletniku težko pojasniti: „Tu je 6.000 SIT in kupim tri mesta za D-90. Že res, da je vaša cena 2.320 SIT, a če spustite ceno na 2.000 tolarjev, Vam ta-koj napolnim vsaj dva avtobusa (80

oseb), kajti imam 20.000 DEM od knjig in kupim še 70 mest! Po-delim jih šolah po nekem ključu (šola dobi en gratis in enega naj pri-javi Izletniku.“

Kmalu ima Izletnik 300 potnikov!

+++

Program je bil sledeč:

a) zvečer odhod iz Celja,
b) zjutraj obisk sejma učil,
c) naslednji dan obisk renskih sla-pov in otoka cvetja v Maineau,
č) zadnji dan ogled Liechenste-ina, doline gradov v Italiji!

+++

Škoda, da prostor ne dovoljuje ob-jave nekaj zahvalnih pisem na na-slov Izletnika (in na moj naslov).

Takrat postane zakonitost: če Di-dacto omeni P. Z., potem bo su-per!

ŠESTDESET KNJIG SLOVE-NIJA, TE POZNAM?

Takoj po Didacti se uvede Potujoči seminar v Švico na temo: Kako se knjiga uporablja kot učbenik?

Strategija prodaje je sledeča:

a) knjig ne kupujejo več učenci (razbremenitev)
b) šola kupi 15 ali 30 knjig
c) učenec dokupuje le delovni zve-zek

č) če šola kupi 15 knjig po 28,5 DEM (cenejšje je kot v knjigarni), dobi brezplačno mesto za Didacto 91!

Vse to je bilo potrebno razložiti udeleženkam potujočega seminarja!

KDO BO IZPELJAL IZLET?

Pojma nimam: Je bilo slučajno ali načrtno, a kmalu sediva z gospo Klemenovo ob kavici!

Ona: Sedaj imam zasebno agen-cijo in za Vaše šole sem lahko najce-nejša agencija!

Sam: Izletnik ponuja za izvedbo 1.370 SIT, vi bi za 1.000 SIT!

+++

Stisk rok in iz tega posla ni ni-kakršnih dokumentov (pogodb). Iz-let je bil čudovit, obračun tudi!

ZANIMIVOSTI: Prvič šole plaču-jejo izlet vnaprej (50 Prej so ve-dno oddale le naročilnico! Imajo šole tako zaupanje vame, da prekršijo svoj zakon!

Ta izlet je bil test za Didacto 1991: 1000 udeležencev in 1000 je čista re-alnost:

6.000 knjig: 15 = 400 mest
400 mest zagotovo potegne za sabo še 600 mest!

+++

Vsekakor slovenskim agencijam ne uide pojav 300. za Didacto 90, Ba-

sel. Predvsem ne uide Izletniku, kajti ta začne igrati čudno igro z ne-govanim trgov:

a) OŠ občine Domžale (50 udele-žencev) dobi poračun za 320 (2.000 so plačali na osnovi nižje cene, ker so moje stranke) x 50 = 16.000 din (ta-krat 2.285 DEM),

b) občino Žalec obvestijo, da za njih nisem plačal 8 mest!

Šole in občina v zrak: „Nategnil nas je! Bogsigavedi, koliko je za-sluzil z Didacto?“

Sledijo pojasnjevanja, pošiljajo se fotokopije dokazov in negovani trg se umiri!

A potrebuje le še en tak vihar in: zbegom!

NIHČE SI NIČ NE MORE!

Nova doba ima svoje naročnike!

Konkurenca začne tem naročnikom pošiljati neke poračune z ustrežno utemeljitvijo!

Dvakrat, trikrat tak račun in redni naročnik bo kmalu le tu in tam še ku-pil Novo dobo v kiosku!

Prvo rušenje trga je bilo takrat po Didacti 1985: trgovski potniki, ki so bili zadolženi za prodajo ti-stega učila (fizika), so na svojem terenu začeli dopovedovati svojim šolah: „Pojavil se je nov tip za-sluzkarja!“

Prihodnjič: Didacta 1991 Duessel-dorf = 1000 udeležencev

ELEKTROTEHNA
ELEX international trade
Ljubljana

UVOZNIK IN GENERALNI DISTRIBUTER

Z
ZEROWATT

 DAEWOO

PRALNI STROJI IN MIKROVALOVNE PEČICE

Pralni stroj MILE	76.330 SIT
Pralni stroj 258	72.780 SIT
Mikrovalovne pečice	
MW 75	52.584 SIT
MW 65	37.174 SIT
MW 60	35.720 SIT

(v ceno je všteti prometni davek)

TELEVIZORJI

TV 2044 (51 cm)	43.980 SIT
TV 2141 (55 cm)	48.980 SIT

(v ceno je všteti prometni davek)

PRODAJA V TRGOVINAH
ELEKTROTEHNA SET

MALI OGLASI

TRENERKO, svetlo plavo in zeleno za bodočo mamico, žensko jakno št. 44, kombinirano usnje, črno, žensko jakno št. 44 iz blaga, sivo rjava kombinacija, rjavo žensko semiš jakno, fantovske srajce in puloverje do 16 let, svetle dolge fantovske hlače, po ugodni ceni prodam. Vse zelo dobro ohranjeno. Tel.: 063/ 27-926, ves

dan, Celjani se lahko oglašijo pri meni doma. Dragica Vodušek, Vegova 5, Polule, 63000 Celje

PRALNI STROJ GORENJE, 12 programov, dobro ohranjen, brezhiben, star 7 let, ugodno prodam. Tel.: 063/ 771-610

KOMPLETNA TEHNOLOGIJA donosnega po

sla, kjer lahko zaslužite 3.000 SIT dnevno honorarno ali redno na svojem domu. IDEJA, p. p. 41, 62105 Maribor

AVTO BMW 1502 Li 75, registriran do 30. 6. 92 prodam za 2.000 DEM. Zelo nujno. Peter Smodej, Otroško 3, 63232 Ponikva

PREPROGE za dnevno sobo in spalnico poceni prodam. Alojz Jurše, Krajghejeva 7, 63000 Celje, tel.: 063/ 32-042

KADET KARAVAN tip C kupim oziroma menjam za Jugo 45, letnik 87, dobro ohranjen. Stanko Brglez, p. p. 110, 63000 Celje

Spremenjeni scenarij

Producenti filma „Striking Distance“, v katerem igra glavno vlogo Bruce Willis, bodo morali investirati še dodaten denar – pol milijona dolarjev za ponovno snemanje nekaterih scen. Na poskusni projekciji so testirali izbrani vzorec gledalcev in ugotovili, da so posamezni prizori neznosno dolgočasni.

Gre za odlomke, ki jih je dodatno popravil in spreminjal sam Willis, ki je občasno prevzemal tudi vodstvo in kontrolo v režiji. Zasluzil si je torej bes ekipe, še bolj pa producentov. V Hollywoodu se v zadnjem času pogosto pojavljajo trditve, da je zvezda Brucea Willis v zatonu.

PRILožNOST za vse, ki tržite oglasni prostor - Novi oglasni časopis išče lokalne zastopnike za zbiranje reklam. Nudimo najvišje provizije, ekskluzivno pokrivanje prostora in dolgoročno sodelovanje (pridobljena stranka ostane vaša!). Pisne ponudbe pošljite na: Domen Marketing, Zaloška 98, Ljubljana

ŽVICE - grobance hibridne sorte ugodno prodaja Adolf Lipuš, Zvodno 63, Celje, tel.: 063/ 21-481

MALI OGLAS ZASTONJ KUPON

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

NOVA DOBA

NAROČILNICA

Ime priimek

naslov

naročam časopis-tednik Novo dobo na naslov

Na gornji naslov mi pošljite izvodov.
(število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

_____ podpis naročnika

Ruska vojska je solidarna s Srbijo

Nostalgija za imperijem

Tudi Rusi bi se radi vključili v ameriško akcijo letalskega odmetavanja humanitarne pomoči Bosni. Ta presenetljiva novica, ki so jo v Washingtonu toplo pozdravili, je pred kratkim prišla iz Moskve. Rusi postavljajo le en pogoj – celotna akcija naj bi potekala pod pokroviteljstvom Združenih narodov.

Začetek ameriške akcije, ki jo je novi ameriški predsednik Bill Clinton ocenil kot uspešno, saj naj bi večina pomoči prišla v prave roke, je bil po poročilih s terena, ki se precej razlikujejo od ameriških, zelo beden. Velika večina kontejnerjev s hrano in zdravili je pristala v srbskih rokah, Muslimani pa so dosedaj dobili le nekaj kontejnerjev, zaradi katerih se res ni izplačalo ustvarjati tolikšnega hrupa. To niti ni čudno, saj so ameriška letala na spoštljivi višini preletavala krvave bosanske hribe in kljub najsodobnejšim orientacijskim napravam, s katerimi razpolagajo, je pomoč odvržena z velike višine bolj koristila Srbom kot Muslimanom.

Če se bodo v to akcijo vključila tudi ruska letala, obstaja precejšnja verjetnost, da bo pomoči, ki naj bi jo dobili Muslimani, a bo v resnici pristala v srbskih rokah, še precej več. Takšno sklepanje je zelo verjetno ne samo zaradi tradicionalnega rusko srbskega prijateljstva, ampak tudi zaradi odkritega simpatiziranja ruskih modrih čelad s srbskimi enotami na hrvaških zasedenih ozemljih, ki, če je verjeti hrvaškim virom, presega že vse meje.

Moč ruske vojske danes

Ta ruska pobuda ponovno sproža vprašanje, kakšna je moč ruske vojske danes? Kljub razpadu imperija, ali pa prav zaradi tega, je le-ta danes morda še nevarnejša kot kdajkoli prej. Res, da danes ni dovolj enotna niti močna in tudi ne popularna, da bi lahko sama prevzela oblast v Rusiji. A vendar ...

Ob Dnevu branilcev domovine, ki

se je pred kratkim še imenoval Dan Rdeče armade, je v Moskvi demonstriralo več kot 60.000 ljudi – komunistov in nacionalistov, ki so z rdečimi zastavami ter Leninovimi in Stalinovimi portreti v rokah protestirali proti „okupatorskemu režimu“, ki ga je v državi uvedel Gorbačov in izpopolnil sedanji predsednik Boris Jelcin“. Najglasnejši med demonstranti so bili številni vojaki in oficirji vojske Skupnosti neodvisnih držav.

V trenutku, ko Jelcinovo oblast resno ogroža komunistično nacionalistični parlament, ko celoten ruski sistem pretresa ustavna kriza in čedalje večje siromaštvo grozi s socialnimi upori, se neizbežno postavlja vprašanje o vlogi in pomenu vojske na ruski politični sceni. Vojska je sedaj pod kontrolo države, vendar pa precej dejstev kaže na to, da se stanje in razporeditev v njenih vrstah lahko hitro spremeni. Vojska Neodvisnih držav je prva občutila posledice razpada Sovjetske Zveze in konca hladne vojne. Vojaški proračun se je zmanjšal za trideset odstotkov, stotisoč vojakov, ki zapuščajo vzhodno Evropo, nimajo stanovanj, veliko pa jih bo izgubilo tudi zaposlitev, saj najavljena profesionalizacija vojaške službe ne bo mogla zajeti vseh.

Letošnje leto bo še posebej težko, saj je še vedno 46 odstotkov vojaškega kadra razporejeno v Evropi in čaka na vrnitev domov. Resno je načeta tudi moralna vojske. Oficirje in vojake danes zanimata predvsem rešeno stanovanjsko vprašanje in dobra plača. Vrednote, ki so nekoč pomenile slavo te armade, kot so zgodovinska tradicija, patriotizem in junaštvo, danes ne pomenijo več kaj do-

sti. Preobrazba vojaške industrije za civilne namene zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne poteka po načrtih. Obstaja tudi nevarnost pred nekontroliranim širjenjem klasičnega nuklearnega orožja v posameznih republikah ali v njihovih vojaških vrhovih, kar je tudi pripeljalo do izrednih dekretov predsednika Jelcina, s katerimi nadzoruje sleherno prodajo orožja. Vendar pa to ni odstranilo strahu pred ilegalno prodajo tako jedrskega kot konvencionalnega orožja iz prepolnih skladišč do zob oborožene armade.

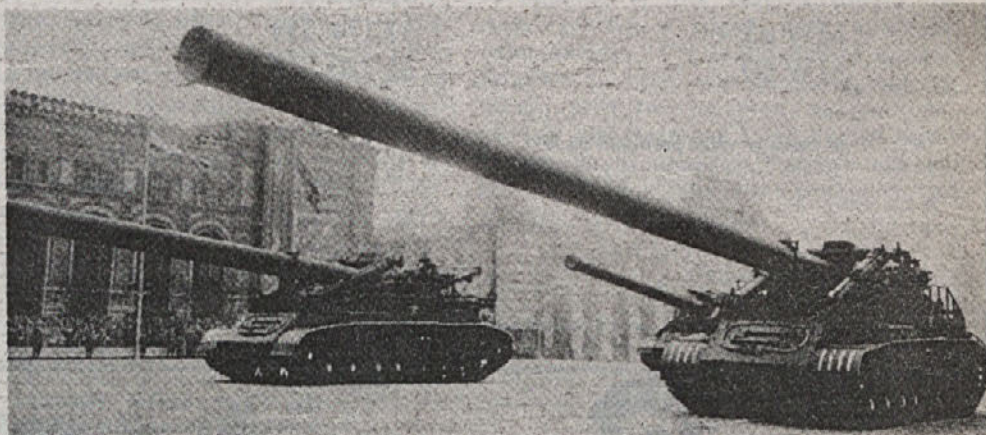
Kakšna je politična moč ruske vojske danes? Trenutno ni dovolj enotna, ne dovolj močna, niti popularna; da bi lahko sama prevzela oblast in vsilila vojaško diktaturo. Vendar pa v državi, kjer je celotna zgodovina povezana z enotnostjo oblasti in vojske, skušnjava te druge, da se zoprti prvi, ni majhna, posebej v situaciji, ko razpada državna organizacija. Propad komunistične ideologije ji je prinesel novega zaveznika – nacionalizem, ki je najbolj realna alternativa komunizmu. Ruski nacionalizem se napaja z zunanjo nevarno-

stjo, resnično in izmišljeno. 60 milijonov Rusov in drugih slovanskih narodov živi izven meja Rusije, medtem ko živi v Ruski federaciji 27 milijonov Nerusov.

Svetovalec ameriškega State Departmenta Richard Armitage, je nedavno moral zapustiti svoj položaj zato, ker je glasno izrekel, česar se mnogi po-tiho bojijo: „Jelcinu so dnevi štetí“. Tudi če ostane v Kremliju, bo pod vedno večjim pritiskom konzervativnih in nacionalističnih krogov, ki jih bo podpiral precejšen del vojske. V tem kontekstu nikakor tudi ne bi bilo modro preslišati tele izjave ruskega obrambnega ministra generala Gračeva: „Kmalu boste pričali rojstvu nove velike Rusije.“

„Duh ruske armade je ostal imperialističen,“ se glasi ugotovitev nedavne študije francoske vojaške obveščevalne službe. Vprašanje, kaj lahko to pomeni za razvoj dogodkov v Bosni in na ostalih področjih nekdanje Jugoslavije in obnašanje srbskih voditeljev, ki kot da čakajo samo še na Jelcinov padec, lebdi v zraku kot zla slutnja.

Priredil Janez Vodnar

„Duh ruske armade je ostal imperialističen,“ – trdi francoska obveščevalna služba

Kathmandu

Mesto na robu sanj

Zadnje dni novembra sva s prijateljem Tomijem Kadilnikom odšla v Nepal, natančneje v Kathmandu. Razlogov, ali bolje izgovorov za to potovanje je bilo več. Toda, so sploh važni? Človek pravzaprav potuje, odkar ve zase, izmišljujoč si takšne ali drugačne razloge in izgovore. Tudi midva sva jih imela kar nekaj na zalogi, počasi sva jim začejala celo verjeti, vendar je njihova prosojnost naraščala premo sorazmerno z miljami, ki so ostajale za nama ...

Z griča, na katerem se šopiri Narayan, se nato spustiva do reke, kjer je manjša vas z avtobusno postajo. Na obrežju iščeva kristale in poldrage kamne, pa ne najdeva nič in na tihem sklenem, da jih bom pač kupil v Kathmanduju. Ker je razmeroma vroče, sva žejna kot psa in Tomija prepričam, da se bom jaz še nekako odžejal, on pa mora obvezno poskusiti tamkajšnji alkoholni pijači čang in rakši. Ni ga treba dolgo prepričevati in že sprašujeva domačine, kje je moč dobiti omenjeni tekočini. Tomiju še razložim, da je čang nekakšno pivo, bolj podobno tekočini, ki se nabere nad skisanim mlekom, v zadevi navadno plava kumna in kakšna lokalna žuželka: ima pa čang to lepo lastnost, da alkohola v njem skorajda ne okusiš, ko pa ti kane, da gre vendarle za alkoholno pijačo, pa je navadno že prepozno ... Rakši pa je riževo žganje, okus je primerljiv s hercegovsko lozovačo in po mojih bogatih izkušnjah

ne vsebuje več kot petindvajset ali trideset prostorskih odstotkov alkohola. A v kombinaciji s čangom je sposoben zrušiti nosoroga z razdalje sto metrov.

Na koncu vasi stopiva v hišo, iz katere veje znan mi vonj, lastnik ima rumene oči, okolica je zasvinjana. Nedvomno sva na pravem kraju, razdeliva jim nekaj rupij in cigaret in že je Tomi srečen lastnik velikih količin čanga in rakšija. Oboje je izredno poceni, kraljevsko se ga lahko nažreš že za deset rupij. Med drugim je Nepal raj tudi za pijače, a jih tam ni ravno veliko, vzroki za to so jasni. Če bi v Sloveniji za vsakim vogalom rasla odlična marihuana in bi lahko impozantno bilo esencionalnega hašiša kupil za vsoto, ekvivalentno ceni dveh steklenic piva, bi se tudi pri nas v doglednem času, kolikor ga pač Slovenci rabimo, da sprejmemo kakšno globalno spremembo, stvari spremenile ... Na bolje? Kakorkoli, Tomi ga pridno cuza, a stvar pre-

nese kot mož in tamkajšnji kroniki strmi. Edina posledica je, da dvajset minut kasneje smrtno resno igra s številnimi paglavci nogomet z žogo, narejeno iz gumic, sredi avtobusne postaje in jim vsili še celo nekakšno svoja pravila, da lahko zmaguje. Počasi postaja pravo azijsko prase v pozitivnem smislu; Azija mu, kot vsem občutljivim ljudem, počasi leze pod kožo.

Ker sem trezen kot papež, se ob vsem skupaj malo dolgočasi, a dolgčas (in še kaj drugega), mi bliskovito prežene dvojne veliki, popolnoma odkriti, nežno in vsevedno zročih oči, ki se zastirajo v moje. A pod njimi se prijeten obraz mladega moža postopoma spremeni v spako, demona. Zgornji, levi del ustnic manjka, skozi gnojno, krvavo meso se svetijo kosti čeljusti in dolgi rumeni zobje. Tudi leva polovica nosu je ena sama gmota mesa, ki se guba, oblovi in krvavi po licu proti očem. Obide me gnus, nato sočutje, v naslednjem trenutku pa sram, da jaz ne zmorem tako sproščeno zreti v te oči kot one vame ... Kdo od naju dveh zna bolje sprejemati in sprejeti svojo usodo, karmo? Ko se moj blago opiti popotni tovariš naveliča fuzbala in se iz meglji prihajajočega večera počasi izlušči tragikomičen obris avtobusa, se najini vtisov polni, v materialni telesi vgne-

deni duši pripravita na pot domov, v topel smrad enega najbolj norih mest na svetu.

Večer preživiva v Fido Dido kafiču, kjer poceni jeva okusno hrano, ki jo na bencinskih kuharstvih cmarijo na tleh zraven stranišča. Ker sva oba mnenja, da je bolj dostojanstveno poginiti od kolere kot od paranoje, se nad tamkajšnjimi higienskimi navadami sploh ne zgražava, ampak jih sprejemava kot stvarnost. Ker nisva obremenjena z evropskim strahom pred takšno ali drugačno okužbo, sva zdrava kot ribi, driska se naju v velikem loku izogne, jeva skoraj zastoj in se odkrito norčujeva iz paranoidnih Zahodnjakov, ki najbrž prekuhavajo še coca-colo in se bašejo z vakumsko pakiranimi otrobi. Po kaj sploh hodijo na Vzhod?

Fido Dido je scena kathmandujskih rockerjev, hitro se zbližamo, poslušamo Gunse, bobnamo po mizah, tu pa tam kdo s presunljivim glasom „odsolira“ kakšen kitarski riff, skratka: It's only rock'n'roll but we like it! Ker name-ravava jutri še bolj zgodaj v Bhaktapur, saj želiva ujeti prvi bus za Nagarkot, se odpraviva zgodaj spat. Himalajo hočeva videti čimbolj od blizu za vsako ceno!

Se nadaljuje
Danijel Bedrač

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

AKTIVNOSTI IN STORITVE GOSPODARSKE ZBORNICE SLOVENIJE

V nadaljevanju predstavljamo aktivnosti in storitve, ki jih za članice opravljajo strokovna združenja in območne zbornice GZS.

ZDRUŽENJA

Združenja skrbimo za prvi stik s članstvom po panožnem kriteriju. Izvajamo oz. sodelujemo pri nudenju vseh storitev GZS samostojno oz. vključujemo specializirane strokovne službe, pa tudi zunanje institucije.

Posebej izpostavljamo naslednje storitve:

1. Sodelujemo pri operativni podpori izvozu:
 - z regionalci v službi za ekonomske odnose s tujino pri raziskavah, obdelavi tržišč in pripravi poslovnega sodelovanja tako, da se dosega potrebna sprema med poznavanjem trga določenih držav in specifično glede posameznih skupin proizvodov oz. branž
 - sodelujemo pri pripravi posameznih promocijskih akcij, predvsem specializiranih sejmov, prezentacij, publikacij itd. ter navezovanju stikov s podobnimi združenji v tujini
2. Spremljamo razvoj dejavnosti in panog doma in v svetu in sodelujemo pri reševanju tekočih, razvojnih in strukturnih vprašanj panoge
3. Dajemo pobude in predloge s področja gospodarskega sistema, ki zadevajo panogo
4. Smo aktivni na področju socialnega partnerstva, posebej pri panožnih kolektivnih pogodbah
5. Sodelujemo na področju napredka poslovanja:
 - na področju standardizacije, meroslovja, pri pripravi tehničnih predpisov, ki se nanašajo na panoge in pri aktivnostih za pospeševanje kakovosti in dejavnikov gospodarjenja
 - pri pripravi in uvajanju novih nomenklatur Evropske skupnosti za dejavnosti in proizvode (NACE Rev. 1. in PRODCOM) in naloge, ki se nanašajo na statistiko in druge sisteme, pomembe kot podlaga za informacijske baze
6. Sodelujemo pri zborničnih aktivnostih na področju izobraževanja
7. Izdajamo razna potrdila in sodelujemo pri izvajanju javnih pooblastil na podlagi posebnih predpisov

Združenja po dejavnosti so:

INDUSTRIJA

Znotraj dejavnosti industrije so organizirana naslednja združenja s položajem panožnih organizacij:

ZDRUŽENJE ZA KOVINSKO INDUSTRIJO

Sekretar: Francka Gabron
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 329-271
Fax: 061/218-380

ZDRUŽENJE ZA KEMIČNO IN GUMARSKO INDUSTRIJO

Sekretar: Štefan Trajbarič
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 320-596
Fax: 061/218-380

ZDRUŽENJE ZA ČRNO IN BARVASTO METALURGIJO IN LIVARNE

Sekretar: Silva Brguljan
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 329-376
Fax: 061/218-380

ZDRUŽENJE ZA ELEKTRO INDUSTRIJO

Sekretar: Franc Gerbec
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 127-214
Fax: 061/218-380

ZDRUŽENJE ZA NEKOVINE

Sekretar: Lucija Rozman
Slovenska cesta 58, Ljubljana
Tel: 061/329-190, 116-043
Fax: 061/312-569

ZDRUŽENJE ZA TEKSTILNO INDUSTRIJO

Sekretar: Viljem Tomat
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 342-981
Fax: 061/218-380

ZDRUŽENJE ZA USNJARSKO PREDELOVALNO INDUSTRIJO

Sekretar: Tomaž Menih
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 329-292
Fax: 061/218-380

ZDRUŽENJE ZA LESARSTVO

Sekretar: Janez Mežan
Miklošičeva 38, Ljubljana
Tel: 061/120-141 h.c.
Fax: 061/310-596

ZDRUŽENJE ZA CELULOZNO, PAPIRNO IN PAPIRNO PREDELOVALNO INDUSTRIJO

Sekretar: Tomislav Cukrov
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 329-198
Fax: 061/218-380

Druge združenja po dejavnosti so:

ZDRUŽENJE ZA TRGOVINO

Sekretar: Metka Potočnik
Slovenska cesta 54, Ljubljana
Tel: 061/316-048, 313-906
Fax: 061/317-443

ZDRUŽENJE ZA GRADBENIŠTVO IN IGM

Sekretar: Jože Vučajnk
Slovenska cesta 58, Ljubljana
Tel: 061/312-733, 312-788
Fax: 061/312-569

ZDRUŽENJE ZA ENERGETIKO

Sekretar: Vojko Pšenica
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 113-040
Fax: 061/218-380

ZDRUŽENJE ZA PROMET IN ZVEZE

Sekretar: Viktor Trstenjak
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 342-795
Fax: 061/218-380

ZDRUŽENJE ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM

Sekretar: Miroslav Pretnar
Tivolska 50, Ljubljana
Tel: 061/129-345, 319-898
Fax: 061/302-983

ZDRUŽENJE ZA AGROŽIVILSTVO

Sekretar: Jože Kavčič
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 219-464
Fax: 061/218-380

ZDRUŽENJE ZA DROBNO GOSPODARSTVO

Sekretar: Jernej Logar
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 119-102
Fax: 061/218-380, 119-102

ZDRUŽENJE ZA KOMUNALNO IN STANOVANJSKO GOSPODARSTVO TER UREJANJE PROSTORA

Sekretar: Jože Erjavec
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 329-362
Fax: 061/218-380

ZDRUŽENJE ZA TISK

Sekretar: Irena Brglez
Dimičeva 9, Ljubljana
Tel: 061/301-133, 342-398
Fax: 061/218-380, 342-398

ZDRUŽENJE ZA KONZULTANTSTVO, INŽENIRING, RAZVOJ IN PROJEKTIRANJE

Sekretar: Franc Žle
Slovenska cesta 58, Ljubljana
Tel: 061/317-287, 113-190
Fax: 061/312-569

SPLOŠNO ZDRUŽENJE GOZDARSTVA SLOVENIJE

Sekretar: Viktor Zakrajšek
Miklošičeva 38, Ljubljana
Tel: n.c. 061/120-141, 315-069
Fax: 061/315-069

ZDRUŽENJE BANK IN BANČNIKOV SLOVENIJE

Generalni sekretar: Jože Tepina
Šubičeva 2, Ljubljana
Tel: 061/215-076
Fax: 061/212-180

Po zakonu sta kolektivna člana GZS s položajem združenja tudi:

OBRTNA ZBORNICA SLOVENIJE

Sekretar: Anton Filipič
Celovška cesta 71, Ljubljana
Tel: 061/193-241
Fax: 061/559-270

ZADRUŽNA ZVEZA SLOVENIJE

Sekretar: Viktor Marinc
Miklošičeva 4, Ljubljana
Tel: 061/211-911, 061/219-391
Fax: 061/219-388

OBMOČNE ZBORNICE

Območne zbornice skrbimo za prvi stik s članstvom GZS v regijah, izvajamo oz. sodelujemo pri nudenju vseh storitev GZS samostojno oz. z vključevanjem strokovnih služb in tudi zunanjih institucij.

Posebej izpostavljamo naslednje storitve:

1. Nudimo storitve pri pospeševanju podjetništva z vzpostavitvijo šalterske službe, neposredno oz. z vključevanjem osrednjih strokovnih zborničnih služb ali napotitvijo na specializirane organizacije in ustanove za:

- strokovno pomoč že organiziranim malim podjetjem z odgovori na najpogostejša vprašanja kot so: ustanavljanje podjetij, statusne spremembe, viri za kreditiranje ustanovitve in razvoja malih podjetij, finančno-knjigovodsko poslovanje, davčna problematika in delovna razmerja
- spodbujanje razvoja podjetništva z organiziranjem rednih informativnih dni z namenom, da potencialni podjetniki na enem mestu pridobijo temeljna znanja in napotke za lažjo premostitev začetnih težav pri odločanju oz. ustanavljanju podjetij

2. Sodelujemo pri operativni podpori izvozu:
 - s službo za ekonomske odnose s tujino pri navezovanju kontaktov članov s tujimi partnerji in bližnjimi tujimi zbornicami
 - pri pripravi raznih oblik promocije (informativni dnevi o možnostih sodelovanja s posamezno državo, sodelovanje pri zasnovi organizacije sejmov, idr.)
3. Posredujemo poslovne informacije z vključevanjem zborničnega centra za informacijski sistem
4. Operativno sodelujemo pri realizaciji zborničnih nalog na področju dopolnilnega izobraževanja in usposabljanja
5. Oblikujemo stališča in predloge zbornice, ki so vezani na specifično posame-

znih območij, to je razvoja nekaterih panog (zlasti obrt, turizem, gostinstvo), predvsem z vidika iskanja možnosti za tuja vlaganja, razvoja lokalne gospodarske infrastrukture, gospodarjenja s prostorom, ekologija, informiramo o možnostih za pridobitev razpoložljivih poslovnih prostorov in zemljišč idr.

6. Izdajamo izvorna spričevala za slovensko blago pri izvozu v bivše jugoslovanske republike (vse območne zbornice) ter preferenčna izvozna spričevala FORM A (po leg sedeža GZS v Ljubljani, območne zbornice v Mariboru, Celju, Novi Gorici, Kopru in Kranju)

OBMOČNA ZBORNICA CELJE

Direktor: Franc Knafelc
Aškerčeva 15, 63000 CELJE
Tel: 063/26-702
Fax: 063/27-530

OBMOČNA ZBORNICA DRAVOGRAD

Direktor: Tatjana Kupnik
Mariborska 65, 62370 DRAVOGRAD
Tel: 0602/83-080
Fax: 0602/83-521

OBMOČNA ZBORNICA KOPER

Direktor: Tomaž Može
Ferrarska ul. 2, 66000 KOPER
Tel: 066/32-721, 32-816
Fax: 066/32-801

OBMOČNA ZBORNICA KRANJ

Direktor: Andrej Prislan
Bleiweisova 16, 64000 KRANJ
Tel: 064/213-072
Fax: 064/213-069

OBMOČNA ZBORNICA KRŠKO

Direktor: Maks Unetič
Cesta krških žrtev 12, 68270 KRŠKO
Tel: 0608/22-387
Fax: 0608/22-388

OBMOČNA ZBORNICA LJUBLJANA

Direktor: Vinko Gobec
Igriška 5, 61000 LJUBLJANA
Tel: 061/210-911, 224-739
Fax: 061/224-706

OBMOČNA ZBORNICA MARIBOR

Direktor: Vinko Lapuh
Cankarjeva 3/VIII., 62000 MARIBOR
Tel: 062/28-371, 29-370
Fax: 062/222-283

OBMOČNA ZBORNICA MURSKA SOBOTA

Direktor: Koloman Cigut
Slovenska 11, 69000 MURSKA SOBOTA
Tel: 069/22-621
Fax: 069/22-462

OBMOČNA ZBORNICA NOVO MESTO

Direktor: Janko Goleš
Cesta herojev 1, 68000 NOVO MESTO
Tel: 068/23-733
Fax: 068/22-727

OBMOČNA ZBORNICA NOVA GORICA

Direktor: Davorin Škarabot
Kidričeva 11, 65000 NOVA GORICA
Tel: 065/23-430
Fax: 065/25-518

OBMOČNA ZBORNICA POSTOJNA

Direktor: Ivan Vodopivec
Cankarjeva 6, 66230 POSTOJNA
Tel: 067/21-259
Fax: 067/21-244

OBMOČNA ZBORNICA TRBOVLJE

Direktor: Radigoy Perger
Cesta oktobrske revolucije 14, 61420 TRBOVLJE
Tel: 0601/21-780
Fax: 0601/21-653

OBMOČNA ZBORNICA VELENJE

Direktor: Božidar Lednik
Trg mladosti 6, 63320 VELENJE
Tel: 063/856-920
Fax: 063/855-645

Fotoreportaža: Novi prostori galerije LM - Družina, ki se ukinja umetnosti

Festićeva dota

Nevenka, Lejla, Meira (LM) in Smail Festić iz Maribora so v sodelovanju z Zlatarno Celje uredili v Mariboru prvo zasebno umetnostno galerijo v Evropi, ki bo poleg likovnih umetnin ponujala tudi vrhunsko oblikovan unikatni nakit mednarodnega podjetja Zlatarna Celje. In hkrati prvo galerijo, ki bo imela svojega lastnega akademskega slikarja in portretista - Jasmirino Kodžaga iz Sarajeva.

Galerija LM, katere prostori so v starem mestnem jedru v Židovski ulici 12, je minulo soboto odprl predsednik države gospod Milaň Kučan v prisotnosti skoraj dvesto ljubiteljev umetnosti, slikarjev in drugih kulturnih delavcev. Jasmirina Kodžaga je predsedniku Kučanu izročila njegov portret v olju in se zahvalila njemu in Slovencem za pomoč njenemu Sarajevu in krvaveči Bosni.

Mariborski Hercegovec, novinar, ljubitelj likovne umetnosti, ki je doslej organiziral preko 85 različnih razstav, in izpred petih let galerist Smail Festić je v teh letih v to dejavnost vpregel vso družino in z ureditvijo galerije Mariboru zapustil doto brez primere.

